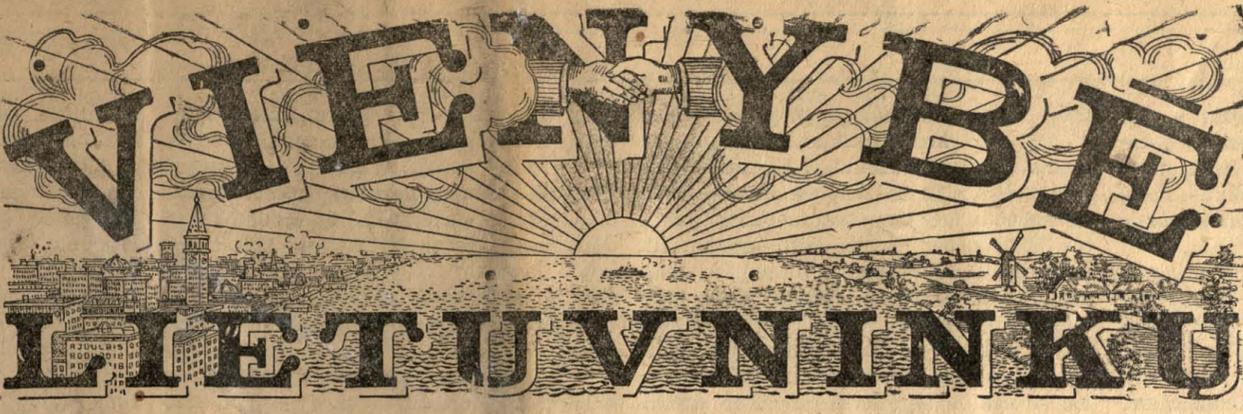

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ
 IŠEINA KAS SEREDA!
 Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
 Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J. J. Paukštis ir Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ
 PUBLISHED EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries .. \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

No. 51 Brooklyn, N. Y., Gruodžio (December) 20 d., 1916 m. (Telefonas 2427 Greenpoint) **Metai XXX**
 ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Sveikiname su ŠVENTĖMIS
 visus mūsų bendradarbius ir skaitytojus
 „V. L.“ Redakcija

NAKTIS.
 Tyli naktis
 Ką tai gamins...
 Kas tai širdy
 Naujai užgims...
 Kur tai augštai, —
 Skaisčioj erdvėj,
 Yra Mintis —
 Augin gentis.
 Danguj augštai,
 Tyrioj erdvėj,
 Girdėt garsai
 Nakties tamsoj...
 Užvis garsiau:—
 Myliu, Myliu...
 Žmogaus vargai
 Neleidž ramiai
 Aukaut aukas,
 Žvelgt į gūmes...
 Ten, kur ramu,
 Ten, kur skaistu,
 Kur angelai,
 Tiesos tarnai,

Žmonija! Atsimink ka darai!

LINKSMŲ KALĖDŲ
 linkime visiems mūsų skaitytojams ir abelnai visiems mūsų remėjams
 „V. L.“ Administracija

Siek prie šviesos —
 Gausios liepsnos...
 Vargo žmogau,
 Ką tau sakau —
 Žvelgk vis augštin, —
 Bandyk pirmyn!
 Didis esi!
 Atmink, esi
 Ainis Liepsnos —
 Liepsnos-Tiesos!
 Bandyk mylėt,
 Bandyk girdėt,
 Pradės liepsnot,
 Širdis plasnūt.
 Liepsnos širdis,
 Kils į erdves, —
 Kur vis meilu,
 Kur vis skaistu.
 Tyli naktis
 Ką tai gamins...
 Kas tai širdy
 Naujai užgims.
 J. B.

Senoji ir Naujoji Kultura

NAIS laikais, kuomet žmonija neturėjo sąžinės laisvės, negalima buvo ką nors rašyti ar kalbėti, kas priešinosi krikščioniškai didžiūmai. Tokius einančius prieš viešpataujančią didžiūmą vadino atsimetėliais, heretikais. Nekartą tokius degino ant laužų, kaip pavojingiausius draugijos narius. Tie laikai, rodos, jau išnyko, bet dar vis šiandieninė draugija spjando į tuos, kurie drįsta pasakyti ką nors prieš visų priimtą teisybę (ar neteisybę). Nors gal ir liksiu pajuoktas, tečiau, pasiėmęs drąsą, bandysiu išreikšti hereziją žiupsnyje mozaikiškų minčių.
 Nėra ir nebuvo gadynės, kuri nebūtų gerbusi tos pačios, ar pirmesnės gadynės sutvertą stabą. Buvo gadynės, kad gerbė Jupiterį, jį pakeitė stabas, kurį galima pavadinti scholastika, vėl paskui užėjo kitų stabų gadynės, iki ant galo ant aukuro netapo pastatyti stabai: Daiktų kultas ir Materializmas. Pastarasis jau vėl iš pat fundamento griaujamas, griūva, ir ant dugno daiktų kulto nors dar nevisiškai aiškiai, bet reikšmingai ir pergalingai ansireiškia šviesus idealizmas.
 Kiekvienas mūsų protaujantis ir pa-

žangus lietuvis šiandien gerbia Lietuvos jaunąją kultūrą. Jaunoji kultura — tai šiandieninis mūsų šviesunijos stabas. Ji gerbia visi: laikraščiai rašo ilgiausius straipsnius apie mūsų jaunąją kultūrą, prakalbininkai sako ant jos garbės griauštingas prakalbas, nekurię kunigai (išskyrus alkoholikus-tamsunėlius) atiduoda jai donę; ir susilieja visų balsai į vieną galingą himną, ant garbės jaunajai mūsų kultūrai. Užvis labiausiai-gi stengiasi stovėti prie tos naujos kultūros nauji laikraščiai. Aplink stovi „Jaunosios Lietuvos“, „Naujosios Lietuvos“, „Naujosios Gadynės“, naujosios draugijos, nauji žmonės su naujomsioms idėjoms. Viskas nauja ir nauja; kas nauja, tas gera, pažangu, naudinga, o kas sena, tas bloga, pragaištinga. Viską seną reikia mesti laukan, kad jo vietą galėtų užimti viskas nauja. Tai mūsų gadynės stabas, obalsis, ar kuom norite tuom vadinkite, tas nedaro skirtumo.
 Bet ką mums duoda ta naujoji kultura, ką gero mums, kaip lietuviams ir kaip žmonėms, neša tas taip vadinamas naujas. Šiandien visi prisilaiko tos nuomonės, kad tas naujas veda mus augštin, tobulybėn, pažangon, bet aš, kaip heretikas, manyčiau visiškai atbulai. *Tas naujas, ta nauja kultura, taip kaip ji šiandien didelės didžiūmos suprantama, veda mus prie išnykimo, prie prapulties.* O kas gali prapulti ar išnykti, tas yra pats savimi netobula, bloga. Šiandien mūsų

nauji žmonės persekioja, išjuokia, tyčiojasi iš daugelio lietuviškų senosios Lietuvos papročių, vadindami juos prietarais, visiškai užmiršdami, kad ten senovės lietuvių sielos dalis. Į tą vietą gi tie naujieji žmonės mums kiša „kulturiškos“ vakarų Europos papročius, kurie mums svetimi, nesuprantami. Vieton seno, to gražaus ir prakilnans seno, tik del neapsižiurėjimo, tik del trumpregystės brukamos tankiausiai dažytos sąslavos, kaip naujos idėjos, etc.
 Kaip gili Lietuvos senoviškoji kultura, retai iš mūsų kad ir šviesunijos bykas nuvokia, ką davė lietuviui Europai mažai kas žino, bet ne apie tai mes norime kalbėti. Lietuviai atsinešė tą savo seną kultūrą iš Azijos, jie ją plėtė gyvendami ant Dunojaus krantų, čia jie sudėjo giliausias liaudies dainas. Kas studijavo Juškevičių — liaudies dainų rinkinį, susidedantį iš 7 didelių tomų, tik tas gali suprasti, kaip gili ir kulturiška buvo senovės lietuvių siela. Jokia pasaulyje tauta neturi tokios plačios ir gilios liaudies poezijos, kaip lietuvių, taigi jokia tauta nebuvo vidujiniai labiau kulturiška už lietuvių tautą. Ir randasi šiandien žmonės, kurie senovės lietuvių drįsta nekulturiškais vadinti!
 Jie kėlėsi iš vietos į vietą, apsigyveno šiandieninėje Lietuvoje, gerbė savo šventuosius miškus, gamtą, ugnį, Perkuną. Užplusta Lietuva naujos idėjos, krikščionybės pavidale, liuos, tyra gam-

tiška religija ir kultura neišlaiko iš visų pusių krintančių smugių, ir Lietuva pradeda nykti ir nyksta. Kas šiandieninė Lietuvą išlaikė, ar ta naujoji krikščioniškoji kultura, ar tas paprastas vyžuotas sermėgius? Kas? — Tie visi didieji šalininkai naujosios (krikščioniškos) kultūros likosi šašu ant sveiko Lietuvos kūno ir ją edė lig tol, kad ji vos, vos neliko palaidota istorijos knygoje, ir tik pasidėkavojant tam praščiokėliui, kuris buvo įsikabinęs į senoviškus papročius, ir tik pasidėkavojant jam Lietuva ligšiol išliko. *Taigi ne nauja kultura išlaikė Lietuvą, bet atpenč — senoji.*
 Laikas, šimtmečiai, bėga, naujoji krikščioniška kultura ineina į lietuvių kūną ir kraują — ji tampa sena. Užėina mūsų krašto rusinimas, uždraudžiama lietuviams spauda, lietuvių kalba persekiuojama, brukama rusiška rašliava, brukama viskas, kas tik rusiška ar lenkiška. Bet visos rusų pastangos veltui nueina. Kas čionai padėjo atsilaukyti, ar lietuvių tautiškas susipratimas, ar kas kitas? Ne tautiškas susipratimas čia išgelbės, nes susipratėlių buvo tik labai mažai saujalė, o jų iš užsienio gabenamus laikraščius tematė tikrai iš tukstančio nedaugiau kaip vienas-du žmonės. Čia gelbėjo krikščioniška kultura, kuri jau buvo spėjusi čionai sena pasidaryti. Žmonės, liaudis nežinojo, kad jie lietuvių yra, bet jie žinojo, kad jie katalikai. Katalikybė mums nors tiek prigėlėjo, kad padėjo atsilai-

kyti prieš rusus. Kad taip yra — lai mano pasakymą patvirtina Kražių škerdynė, kur lietuviai praliejo kraują, ne kaip lietuviai, bet kaip katalikai. *Taigi ir čionai gelbėjo SENA, šiuom tarpu krikščioniškoji kultura.*

Delei aiškumo pasivelsime sau priversti porą istoriškųjų faktų, priparodymui kaip galinga yra senoji kultura ir kiek daug ji reiškia žmonių gyvenime. Žinoma, paimsime pavyzdžiui žydus vieną delto, kad jie mums žinomiausi, o ant-
rą, kad ant jų veikė įvairiausias kultūros.

Kas-gi nežino Moišę (Maižiesių) su jo senųjų įstatymu. Nėra lietuvių, kad apie tai būtų negirdėjęs. Ir kaip daug šiandien yra taip neva vadinamųjų apšviestųjų, kurie juokiasi iš jo įstatymo, sakydami, kad tai prietarai, kvailystė, bet vienok tas Moišės įstatymas išvedė žydų tautą per visas kankynes. Prisiminkime senovės žydų pranašus, gyvenusius prieš Babilonijos žydų belaisvę, juk jie taip smarkiai stovėjo už taip vadinamus prietarus „čystas“ ir „nečystas“ (trefnas ir netrefnas, — kaip paprastai lietuviai vadina). Bet tas ant pažinros kvailas „trefnumas“ ir užlaikė žydus. Žydai nustojo savo žemės, nustojo net savo kalbos (priėmė vokiškąjį žargoną), bet jie nenustojo savo Maižiesiaus įstatymų, savo taip vadinamųjų burtų, ir jie užsiliko lig šiandien, ir jie kuone pasaulį valdo. Jei lietuvis nustotų savo žemės ir savo kalbos, jis išnyktų toje pat valandoje, nes jis dabar neturi patraukimo ir pagarbos savo senos kultūros, jis neturi to, kas laikytų jį lietuviu.

Senovės lietuviai turėjo savo tradicinę krivulę su žiniu priekakyje, jie tvarkėsi-gyveno. Prabėgo keli šimtai metų, Lietuva pergyveno feodalizmą, baudžiavą, paragauja ir kapitalistinės tvarkos iki ant galo vėl visi šviesesni žmonės turi grįžti atgal prie tos pačios krivulės tvarkos, kurią šiandien vadiname demokratizmu. Tiesa, negalime pilnai lyginti senovės krivulės prie šiandieninio demokratizmo, bet ir nereikia, vargiai šiandieninis demokratizmas viršija gilumoje senovės krivulę.

Tie žydai, kurie atsitraukė nuo savo seno įstatymo, nuo savo pranašų, tie, kurie perėmė kitą svetimą, naują kultūrą — tie išnyko. Pasiliko tie, kurie laikėsi visko seno; jie pergyveno Asiriją, Babiloniją, nuo kurių tiek atmintis pasiliko, nežiurint, kad jie daug galingesni buvo ir buvo žydus paverge. Ir su lietuviu lygiai tas pats atsitiko — kaimiečiai, tie pagonis, išlaikė Lietuvą, o dykunija, persiėmusi naujomis idėjomis, nauja kultura, senai dingo.

Kaip senovės kultura yra galinga, kaip ji daug žmoniui duoda, retai kas iš mūsų naujų lietuvių tą supranta. Vienok tą gerai suprato Lietuvos didvyris Dr. Vincas Kudirka, kuris įteikdamas lietuviams himną, įteikė begaliniai gilius žodžius:

Iš praeities tavo sunus te stiprybę semia.

Dr. Kudirka liepė iš praeities Lietuvos sunams stiprybę semti. Kodel iš praeities, o ne dabarties? Matoma dabartyje tos stiprybės mažai esama, o iš ten, kur ko mažai esama, mažai tegalima pasisemti. Gieda viso pasaulio lietuviai tą himną, gerbia jį, guodoja, bet nesupranta. Jeigu suprastų, tai arba neguodotų to himno, arba semtų stiprybę iš praeities, ar nesupranta jo prasmės ir nesuprasdami bando sau stiprybę pasisemti iš dabarties. O kad šiandieniniai lietuviai semia, ar bando semti, tai bereikalinga ir kalbėti, juk visur aplinkui tik ir girdisi jau užkimusių šauksmai:

„Mes gyvename dvidešimto amžiuje“

„Mes gyvename bevielinio telegrafo galyne“

„Mes gyvename civilizacijos laikuose.“

Ir šiandieninis civilizuotas lietuvis semia sau stiprybę iš šio amžiaus bevielinio telegrafo, o kiek dvasios stiprybės galima pasisemti iš to bevielinio telegrafo, tai bereikalinga ir kalbėti.

Bet jei praeitis beveik viskas, o dabartis beveik niekis, tai mes prieiname prie senovės, kuri jau negalime peržengti ir amžinai turime pasilikti ant vietos.

Taip tik rodo, *istikrujų gi yra išėjimas* ir tai dar koks puikus, reikšmingas. Mums reikia tik užsiduoti klausimą, kas ta praeitis, kas ta senovės kultura, kas tas senas, ir mes pamatysime visiškai naujus horizontus. Senas gali būti ne tik tas, kas nuo senai, senai yra, ar nuo senai užsiliko, *bet ir kas tai kitas.* Sena galima saikuoti ne tik vien laikui, bet ir kuom kitu. Jei tik tą seną saikuoti laikui, jei tik seną kultūrą „nenaujinti“, tai mes lietuvių pasilikume kaip chinai ir arabai, kurie turi seną, bet ir nieko daugiaus. Kas tas „naujinti“, kaip *seną* naujinti — tai gili tema, pasilikame kitam kartui.

X.

Tarpe Teutonų ir Slavų

NUO NEATMENAMŲ gadynių Lietuvių giminėms priteko ilgus šimtmečius buvoti tarpe dviejų nemažų giminų: Gothų ir Skythų-Sarmatų. Abidvi tos giminės yra historijoje pažįstamos, kaip oėjusios per dabartinę Europą didelėmis gaujomis begalo nuožmių barbarų, kurie viską naikino, trempė po kojomis ir žavino, kas tik po jų akimis pasisuko ir negalėjo apsiginti.

Šiandien tos dvi giminės pačios išskydo į daugesnį savo šakų, pasiliko tik dvi Lietuviams arčiausiai pažįstamos: Gothai-Teutonai (arba Vokiečiai) ir Skythai-Sarmatai-Slavai (didėji jų šaka — Rusai). Mums jos yra pažįstamos taip jau nuo daugelio šimtmečių, — gal jau ir suvirš pusantro tūkstančio metų. Ir mums yra jos pažįstamos ne iš geriausių pusės.

Teutonai ir Slavai (ar tai imsime Rusus, ar jų pusbrolius Lenkus), nors per civilizacijos prievartą šiek-tiek buvo iš viršaus apsišvelinę, vienok toli gražu jie dar nepasiliuosavę buvo, ir dabar dar nėra pasiliuosavę, nuo senovės savo ingimtų plėšrumo instinktų. Pažvelgk į šiandieninį vokiečių veidą ir pamatysi jame išbliurusį savyganos gurklį ir išpumpusias godoimo akis. Rusas yra žmogus linksmas, bet iš po jo antakių vagiomis veržiasi blizganti ugnelė pusiau-aziatų, kuris visuomet „neproč pohuliat“ ant lavonais nukloto lauko. Toji ugnelė nepasislepia nei pas tokį prakilnumą, kaip prof. Miliukov...

Mažas mes dar turime žinias, kaip mūsų seneliams Lietuviams — didelei Getiškųjų tautų padermei — klojosi su Gothais ir Skythais-Sarmatais grumties tuomet, kuomet jie buvojo Aigiosios jūrės kraštuose. Nedaug dar žinome nei kaip Gothai pagelbėjo žuti kadaisiai didelei mūsų pratėvių viešpatystei Trakijai, kaip griuvo didelė Lietuvių sostapilė Samogethusa; kaip sunaikinta buvo mūsų gentiniai Dakai (Dzukai), ir mūsų broliai Masiai (dabartinėje Bulgarijoje) Dunojaus srityse. Bet jau žinome, kaip, ačiu Slavams ir Teutonams, žuvo mūsų gentiniai Geruliai, Gudonjais, Galindai, Rugai, Krievičiai, ir Getvingiai. Žinome ir matome mes save, Didžiųjų ir Mažųjų Getų ainius, atstumtus į dabartinės Baltiko jūrės, — ir jeigu toliau šiandieninė Lietuva nesiranda, tai tik ačiu tam, kad nebebuvo kur mūsų prosenių stumti, nes dideli vandens nebeleido.

Teutonai ir Slavai viduramžiuose, vienas galando kryžiuotą kalaviją, antaras vijo iš jaučio gislių bizunus, kurie buvo ne ant kiemo kito, kaip daugiausiai ant mūsų senelių nugaros išmėginti. Žuvo didelės Lietuvos sėdybos ugnyje; krauju nusimiešdavo žydrus vandenį senovės Lietuvos upių; minios užsidariusių pilyse žmonių budavo gyvi užkasami žemėmis gaujomis antsinudusiu ar tai Slavų ar tai Teutonų. Nesuskaityti būriai ramių žmonių: vyrų, moterų ir kudiškių budavo suimami vergijon. Musų žemė, — tai buvo ištisu šimtmečių nuolatinio teriojimo ir ganubijimo pasvietis.

Vaidevučio karaliu dynastija, tai yra pirmoji naujosios gadynės Lietuvos dynastija, kuri VI-tame amžiuje po Kristaus įsikūrė, nors buvo musų giminės su-

vienijusi, bet dabar, viduramžiuose, Lietuvių nebeapgynė. Palemonų dynastija, — tai yra antroji dynastija (įsikurusi X-tame amžiuje) norintis patvėrė suvirš 300 metų ir davė galimus Ringaudą ir Mindaugą, vienok stiprios politiškos galybės Lietuvai nesurinko. Teutonai ir Slavai dar valiovojos tarp Baltiko jūrės ir Vistulos, Lietuvius engdami ir naikindami.

Tik Liutavaro karalių dynastija, — tai yra trečioji Lietuvos dynastija, nuo 1283 m. įstojusi, pradeda Lietuvos galybę tvėrti. Patsai Liutavaras ir Vytenis, o vėliaus Gediminas Didysis, pajudino tą baisųjį retėžį, kuriuomi Lietuva nuo daugelio šimtų metų per Slavus ir Teotonus buvo apjuosta ir jau beveik troško, kaip trokšta auka pakliuvusi ir retėžį afrikoniškojo žalčio Boa. Gediminas, Algirdas, Keistutis ir Vytautas išėjo iš Liutavaro dynastijos čia eile Lietuvos milžinų tikroje to žodžio prasmėje. Nuo to laiko Slavų ir Teutonų banga tapo užtvenkta ir net atstumta; Teutonai gilyn į Pietinę Prusiją, o Slavai nenoromis, murmėdami atsitraukė net iki Juodųjų marių. Vytautas nenuomaniai grįžo musų prosenių keliais į Trakiją ir Dakiją, į Dunojaus pakraščius: „Prie Dunojėlio, kur be šešėlio, saulelė žmogų apšviečia.“ Jis ėjo tenai, kur Lietuvis senovėje gyvendamas sudėjo savo siaudžias-griaudžias idilijas: „Vai per Dunojėlį, vai per upytėlę, atplaukia laivelis, tam laive bernelis. Aukselio šukelėms galvelė šukavo, geltonus plaukelius Dunojėlin leido...“

Bet su Didžiuoju Vytautu Liutavaro karalių dynastija išsigimsta į nykštukus, o dar labiau į Lietuvos Judosius. Tarpe tokių, musų historija mums nurodo Jagėlą, kurį musų vaikų-vaikai per ilgus amžius dar po musų, studijuodami Lietuvos historiją, su pirštu nurodys ir sakys: „Šitam žmogui Lietuvos historija paskiria vietą prie dybavietės!“

Jagėla pasilpo ant Lietuvos pečių ir laimėjo tris politikas: pirmą — sau gražią pačią ir Lenkijos karuną; antrą — Romai pristatė didelę ir pelningą kraštą Lietuvos krikščionybę įveddamas; trečią — Lietuviai politiškos vergijos retėžį, kurio, ačiu Dievui jau suviršum 500 metų, kaip negalime nutraukti.

Neužmiršime mes Jagėlos!...

500 suviršum metų praėjo. Slavai ir Teutonai didelę dalį musų giminės jau išnovijo ir į save susiurbė. Bet dar Lietuvos kančios neušibaigia. Lietuva yra amžinasis Prometėjus, tarpe Baltiko ir Nemuno ant uolos prikaltas, niekad nesumirštantis, nors baisiose kančiose besiraitantis...

Jagėlos paklausę, pagaliaus negalėdami prieš jo ginkluotus kareivius Lenkus atsilaikyti, lietuviai pavaliaus daleido savo seną Perkuną iš Lietuvos išvaryti; leido savo garsingas žinyčias išgriauti ir su žeme suliginti; leido šventuosius gojus iškirsti; davėsi save naujan tikėjiman inkrikštyti, sakydami: „Jei musų dievai nebegali savęs apginti, tai matyt, kad jusų krikščioniškasis Dievas yra galingesnis.“ 500 metų praėjo, ir šiandien Lietuva yra beveik krikščioniškiausias šalis ant svieto, — išimant gal Ispaniją ar Irlandiją. Bet lietuviai sau laisvės nebeatgavo.

Kas mielas metas mes su didelėmis išklmėmis apvaikščiojame užgimimą Dievo Sunaus, kuris iš Nazareto pranešė pasauliui naują liuosybės ir geros valios evangeliją, o 500 suviršum sykių Lietuva yra pasveikinusi aušros žvaigždę ir pragydsi: „Bernelis gimė Bethleheme, delto džiaugias Jeruzalem.“ Taip, — delto džiaugias Jeruzalem, bet ne Lietuva. Jeruzalem, tai yra žydų giminė gali iš to džiaugties, nes ar šiaip ar tain, o Kristaus gimimas buvo ne tik didelės žmogis abelnajai civilizacijai, bet vna-tingai buvo didelė reklama... žydų giminė, kurią dabar viso svieto krikščionys padeda užlaikyti jos kovoje už buvi ir net viršyti visas kitas gimines visame kame...

Po Kristaus gimimo 1917-tuose me-
tose mes randame Lietuvą tokiuose-pat

retėžiuose, kaip ji buvo 500 metų atgal. Europos karė yra vienas iš nuogandžių-jų etapų Lietuvių giminės kelionėje. Kur mes apsisostime, — mes nežinome. Gal įsikursime savo respubliką. Gal susilauksime Lietuvos mažiukę karalią, kaip „Buffer State“, sutvertą santaikos kongrese businėjame po karės. Gal turėsime Lietuvos „karalystę“ su kaizerio sunumi Eitel, — tai yra vokišką provinciją, tokią kaip Bavarija. O gal vėl liksime atiduoti Rusijai, kur ineisime po senovės į Rusijos gubernijas, kad palengvo tarpe Slavų išmirtumėm, kaip mirėm. O gal mus atiduos Vokietijai, kur galėsime be didelių kančių ir veikiau išmirti, kaip išmirė musų broliai Prusai (patekę neišpasakytai išbolulintoni tautų rėjimo mašinon, kokią Teutonai turi padarę). O gal atsitiks visai tas, apie ką mes ir nemislijame... Gal musų giminės dalis, kurios dabar yra varu išgabentoms Vokietijon, tenai varu taps apkolonizuotos, o kitos musų giminės dalis bus apkolonizuotos tolimoje Siberijoje, apie kurią dabar Rusai šneka, kaip apie „Naująjį Svieta.“ Gal musų giminėms prisireiks vėl tolyn į Vakarus keliauti, tai yra traukti į Ameriką, kaip senovėje traukė į Vakarus Europos nuo Aigiosios jūrės, vejamai baisunų: Dariaus, Attilos ir Tamerlano, tai vėl nuo bado dangindami, ar tai nuo Gothų ir Skythų stumiamis...

Tarpe Teutonų ir Slavų, — tai musų amžinoji problema! Kas mums artimesnis? Abieji mums tolimi, — nors Slavai yra truputį pagal padermę artimesni. Abieji nesigailės, jeigu Lietuvių giminė išmirs ir musų žemės jiems pateks, — nors Slavų mašina labiau subliurus ir mums mažiau už Teutonų mašiną pavojinga. Slavai yra tyrų vaikai ir jų upas dažnai yra vėjo nupučiamas. Teutonai yra pilies baisunai. Jie išauklėti inkvizicijos dvasioje, — nes kaip juridiškoji istorija daveda, seniausio inkvizicijos ir kankinimo kaltininkų sistema buvo pas Teotonus įvesta ir ilgiausiai pas juos patvėrė, neveizint į tariamąjį vokiečių filosofijos išsivystymą. Pasielgimas su Belgija, ištrėmimai tūkstančių ant tūkstančių žmonių į Vokietijos vergiją iš užimtųjų kraštų: Belgijos, Francuzijos, Lenkijos ir Lietuvos, mums parodo Teotonus sugrįžusius į viduramžių inkvizicijos gadynes...

Lietuvos sunau ir dukra! Atgiedojęs linksmą „Bernelį“ per ateinančias Kalėdas, nusipirk Lietuvos historiją, — nusipirk istoriją, parašytą musų didelio historiko Simano Daukanto, taipgi D-ro Šliupo; nusipirk kitas mažesnes musų tautos istorijėles. Nusipirk Daukanto „Budą“; nusipirk D-ro Basanavičiaus historiškuosius raštus. Studijuok tą viską. Paregėk savo pratėvių ilgą ir sunkią gyvenimo kelionę. Pamatyk tą milžinišką kryžių, ant kurio musų giminė per daugelį šimtmečių prikalta vaitoja Nubus tavo žmogiški ir tėvyniški jausmai. Atsidarys tavo pilietiškos sąmonės akis. Pamatysi, kad šiandien mums reikia susispiesti kruvelėn, kurioje tik svieto dalyje mes negyventumėm, ir kokius tik savo persitikrinimus neturėtumėm.

Lietuvi, kuris gėsausai įvykimo meilės ir humanizmo idealų, kuomet per Kalėdų rytmetį pamatysi Aušros žvaigždę, atmint, kad ji ne tik tris karalius vedė pasveikinti naujai gimusį Dievą-Žmogų Bethleheme staineleje, bet ji yra podraug musų prosenių numylėtoji žvaigždė, kurią senovės musų pratėviai tarpe Juodųjų marių ir Aigiosios jūros garbino, kaip didelę dievaitę, vardu „Mylutta“, — tai meilės ir liuosybės globėja.

Vienybė musų giminės, sulieta cementu apšvietos, mokslo ir tyros prakilnybės, gelbės mus ir toliau tarpe Slavų ir Teutonų blaškomus. Musu drutvietė tarpe Baltiko ir seno-žilučio Nemuno turės pasilikti musų apgynėja ir sukuopėja musų į vieną didelę ateities Latvių-Lietuvių Tautą.

VARGOMATIS.

M. ŠALČIUS.

Iš Kelio---Lietuvybė Žengia!

AR SENAS čia laikas, kaip mus lietuvius mūsų kaimynai laikė mirusiu kunu?

Nekalbant jau apie senesnius laikus, pav. nelaimingam susidėjimui lietuvių su lenkais 1569 metais, — vadinamos Liublino unijos laikais, — iki paskutiniam Lenkijos-Lietuvos padalinimui 1795 metais, užtenka prisiminti Lenkmečio ir baudžiavos panaikinimo laikus Lietuvoje, apie 1864 metus, kuomet jau buvo apsirėiškusios tokios lietuviybės kregždės, kaip Poška, Daukantas, Valančius, Ivinškas ir kiti.

Iš vienos pusės mūsų kaimynai rusai palaikė mus tokiais silpnoliais, kad tarėsi, jų žodžiais sakant, prijungsi mus „prie rusų liaudies kalbos ir tikybos.“ kaip tik įvesią Lietuvoje savo mokyklas su perpus mokančiais skaityti ir rašyti rusais mokytojais, buvusiais „undraficie-riais.“ nekart: peksčiais atkeliavusiais iš aklosios „Gudijos.“ anot žmonių pasakos, ir uždrausią spaudą.

Lenkai Baudžiavos Panaikinimo laikais nei sapnuoti nesapnavo, nei manyti nemanė, kad „litvinai“ — jų sąjungininkai, atidavę jiems visą geriausią, ką turėję, tie garsūs „litvinai“ kaip Mickevičia, Kundrotavičia padarę „Litvą“ Lenkijos simboliu — galėtų svajoti apie kokią ten savo atskirą kultūrą, savo kalbą ir net savo valstybę.

Lenkmetininkams tai pasakius, jie būtų palaikę tai už beprotybę, už klaidėjimą...

Vokiečiai, kas-žin-kieno malone ingiję mūsų senovės genčių Prūsų vardą, apie mus, kaip apie kokią pajiegą, su kuria bent kiek skaityties reikėtų, visai nei mąstyti nemastė.

Jie laikė mus indomia etnografinė medžiaga, kurią reikia prieš išnykimą pažinti, išstudijuoti, kad palikus ateinančioms mokslininkų kartoms palyginimo reikalams su kitomis tautomis, su kitų tautų kalbomis...

Vienok mes nebuvo me mirės kunas. 1883 metais prašvito mūsų „Aušra“, toliau pradėjo mūsų „Varpai“ skambinti, dar toliau, praėjus dvidešimčiai metų su keliais, pradėjo tekėti mūsų „Saulė“, pradėjo užstoti mūsų „Rytas.“

Kaip kaimynai į tai pažiūrėjo?

Rusai įžvelgė mūsų „Aušroje“ lenkų, o vėliau ir vokiečių, negudriai sugalvotą intrigą prieš juos. Užteks, jie manė, aštriai pridaboti sieną, gaudyti knygnešius ir deginti suimtasias knygas, ir „intriga“ išnyks nepasiekusi tikslo.

Lenkai, prisižiūrėję ir prisiklausę į „Aušrą“ ir į žvelgę joje kokias ten kalbas apie lietuvių kalbos teises, apie nusikratymą nuo lenkystės, paskaitė tai už rusų, o vėliau ir vokiečių intrigą prieš juos. Gi, pasirodžius kartais, kad tai nei rusų, nei vokiečių intriga, o darbas savistovių žmonių, „lietuvių“, palaikė tai nejuokais už ligą ir, neįstabu kodel, praminė „aušriečius“ ir „varpiečius“ litvomanais, tai yra žmonėmis, apsirgusiais naujos rusijos liga „litvomanija“ (taip kaip nimfomanija, megalomanija ir kt.).

Vokiečiai gi, parodžius kaimynams į mūsų „Aušras“ ir „Varpus“ kaip į naują pavojų jiems, ignoravo tą, laikė, matomai, tik vaikų žaislu.

Gi, kada, po Spaudos Atgavimo ir Revoliucijos metų, jau aiškiai pradėjo švisti mūsų rytas: pasipylė kaip iš gausybės rago: mūsų laikraščiai, draugijos, kooperacijos įstaigos, dirbtuvės, pradėjo augti mūsų inteligentijos skaičius ne dienomis, bet valandomis ir minutomis, pradėjo Jaunos Lietuvos balsas ne kudikiškai, bet vyriškai skambėti politiškose ir kituose gyvenimo apsirėiškimuose, tai mūsų rambūs kaimynai vis nenorėjo pripažinti mūsų kaip gyvo kuno...

Rusai Revoliucijos metais, tarsi, jau pametę Lenkmečio laikais atsiradusią juose mintį, prijungti mus „prie rusų liaudies kalbos ir tikybos“, atsigaiavinę nauja viltimi mus sutirpinti savo valsty-

biniame krosnyje. Tik šiuo kartu, pametę senas netikusias draudimo, gaudymo, trėmimo priemones, o griebėsi naujų: įvedimo visotinosios, priverstinės naudies mokyklos Lietuvoje, kurios, karei neištikus, 1921 metais būtų apipainiojusios tirstu tinklu visą Lietuvos kuną; steigimu Lietuvoje rusų kultūrinių įstaigų: knygy-nų, laikraščių, muzejų ir tt.

Lenkai gi, kad ir juto Varšavoje ir apskritai tikrojoje Lenkijoje, jog su „brac'mi litvin'ais“ darosi kas-žin-kas nepaprasto, vienok nesirupino patį ir arčiau pažinti jauno lietuvių judėjimo, o lietuvių išgamų, lenkininkų informuojami, kad tai esą tik saujalės karštagalvių „litvomanų“ darbas ta lietuviybė, kad lietuvių liaudis tamsi, nesupratusi tebė-ra, nieko kito geresnio neišgalvodavo dar-tyti, kaip tik kartais nuo karto nešvariai iškolioti, pašiepti tuos „litvomanus“, pa-kišti jiems koją. Petrograde, Ryme, Pa-ryžiuje, Vilniuje, Kaune — visur, kur tik galėjo vokiečiai po senovei buvo indefe-renčiai, žiūrėdami į tuos kaimynų erge-lius ir mąstė savo dumas, dumas, kurios šiandien, nežinia kaip ilgam laikui, bet jau yra išsipildžiusios: visas tas aplinki-nes žemes, kuriose ėjo tokios vidujinės

priežodis „per aspera ad astra“ — tarp skausmų į garbę, tai ant mūsų. Neberei-kalo, turbūt, Maironis bundančios Lietu-vos poemai davė tokį vardą.

Mūsų pajiegos tik skausmuose suau-ga ir juo skausmas didesnis, tuo labiau mūsų pajiegos paauga...

Imkime šiandieninę karę. Ji užtiko mus pačiame kultūrinio darbo sukuryje, pačioje jaunystėje... Išpražios išrodė, kad karės viesula sugriauš visą mūsų jau-nutį darbą. Draugijų gyvenimas Lietu-voje nutruko, laikraščiai sustojo, visuo-menės darbininkai išbėgiojo, išrodė nu-truks visas mūsų kultūrinis gyvenimas ir dings.

Bet kas turi savyje gajumo, tam lem-ta gyventi, kad ir kas-žin-kokias sunke-nybes perėjus.

Taip ir su mumis.

Mus vienus karė išblaškė po visą pla-čiąją Rosiją, kitus paliko namie tarp griuvėsių, o trečius užtiko toli nuo tėvy-nės, anapus vandenyno.

Išblaškytieji nenuleido rankų, nepa-metė ir neatsižadėjo to darbo, kurį dirbo namie, bet ėmė dar sparčiau jį dirbti — ir su koku džiaugsmu visos mūsų tris da-lijs girdi, kaip tarp mūsų tremtinių ir pa-

iš to, ką pasiekia, mes žinome, kad ir ten kultūrinė lietuviybė nėra pražuvus, kad ir ten žmonės turi įsisteigę daug pradeda-mųjų lietuviškų mokyklų ir keletą vidu-tinių, kad ir ten leidžia knygas, nors ir buna bė laikraščių. Reiškia ir ten už mūsų tautos idealus nėra ko drebėti — jų ten neišsižadės, nepames, bet dar toliau pavarys — pavarys, kad parodžius pasau-liui, jog dar gyva lietuvių tauta savo tė-vynėje su savo teisingais, neužgestan-čiais troškimais laisvės ir pažangos!

Meskimė pagalius žvilgsnį į mus to-limo užjūrio lietuvius. Sakytumėte, mes šioje mūsų tautos sunkioje valandoje, ne-maitinami iš metropolijos idealais, atsiža-dėjome nuo savo tautos idealų?

Anaiptol ne!

Niekad, turbūt, lietuviybės banga taip nebuvo pakilus tarp Amerikos lietuvių, kaip dabar.

Bevažinėjant po mažesnes kolonijas, nekalbant jau apie didesnes, tenka užtik-ti daug mūsų žmonių įvairių amžių, kurie gyvai interesuojasi mūsų tautiniais idea-lais: galvoja apie sugrįžimą Lietuvon, apie pakėlimą materijalės Lietuvos gero-vės, apie iškovojimą Lietuvai laisvės, apie Lietuvos susitvarkymą po karės, ir tt.

Gi, paimkime vėl, Lietuvių Dieną. Ar nepuikus prirodymas, ką gali kad ir neskaitmeninga tauta užsidedusi visa vie-nu koku nors troškimu? Mūsų žmonės atsiliepė vienu kartu į šauksmą gelbėti tė-vynę — atsiliepė 200-nose su viršum kol-onijū, išmėtytų nuo Atlantiko iki Pacifi-ka ir, nežiurint visokių sunkumų, įsteng-gė surinkti vargstančiai tėvynei netoli 200 tukstančių dolarių! Ar tas neužtek-tinai rodo, kad ir tarp tolimų užjūrio iš-eivių gyva lietuviybės dvasia, gyvi mūsų idealai!?

Ir jeigu mes galėtume persekti, tai pamatytume, kad šiandien, nežiurint visų nelaimių, mūsų lietuvių širdis Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Marijampolėje, Mas-kvoje, Petrograde, Voroneže, Permėje, Čitoje, Tomske, Chicagoj, Bostone, Broo-lyne — trijose pasaulio dalyse — dega vienais ir tais pačiais troškimais:

Gauja visų svotimųjų juogų!

Lygi teisė progresuoti mums,

Kaip ir kitoms tautoms!

Laisvė ir nepriklausomybė

Mūsų šaliai!

Ir mes lietuviūi dar netarėme savo paskutinio žodžio šioje sunkioje gadynėje. Mes nežinome, kaip išsivystys atsitikimai, prie ko jie mus prives ir ko dar nuo mūsų pareikalaus.

Gal jie pareikalaus dar didesnio mu-sų pajiegų įsitempimo, tai tikime, jog mes ir tai parodysime. Mes, pajutę da-bar organizuotos tautos galybę, pajutę savo tautinį vienodumą, mokėsime ir pa-jięgsime parodyti pasauliui, kad mes gy-vi esame, kad mes turime savo tautinius idealus, kurių išsipildymas yra mūsų gy-vybės klausimas ir kad mes pasiryžę ligi paskutiniosios ginti savo idealus ir jų iš-sipildymą.

Su koku pasididžiavimu teko gir-dėti lietuvis sakant: —

Jei reikės, sako, tai ir mes, kaip ru-sai Minino ir Požarskio laikuose, užsta-tysime savo turtą, savo pačias ir vaikus, dėsimė savo galvas, bet mes turime gauti tą, be ko mūsų gyvenimas bus vien vargo šaltinis, vien merdėjimas ir kančios, vien degimas pagieža ir neapikanta!

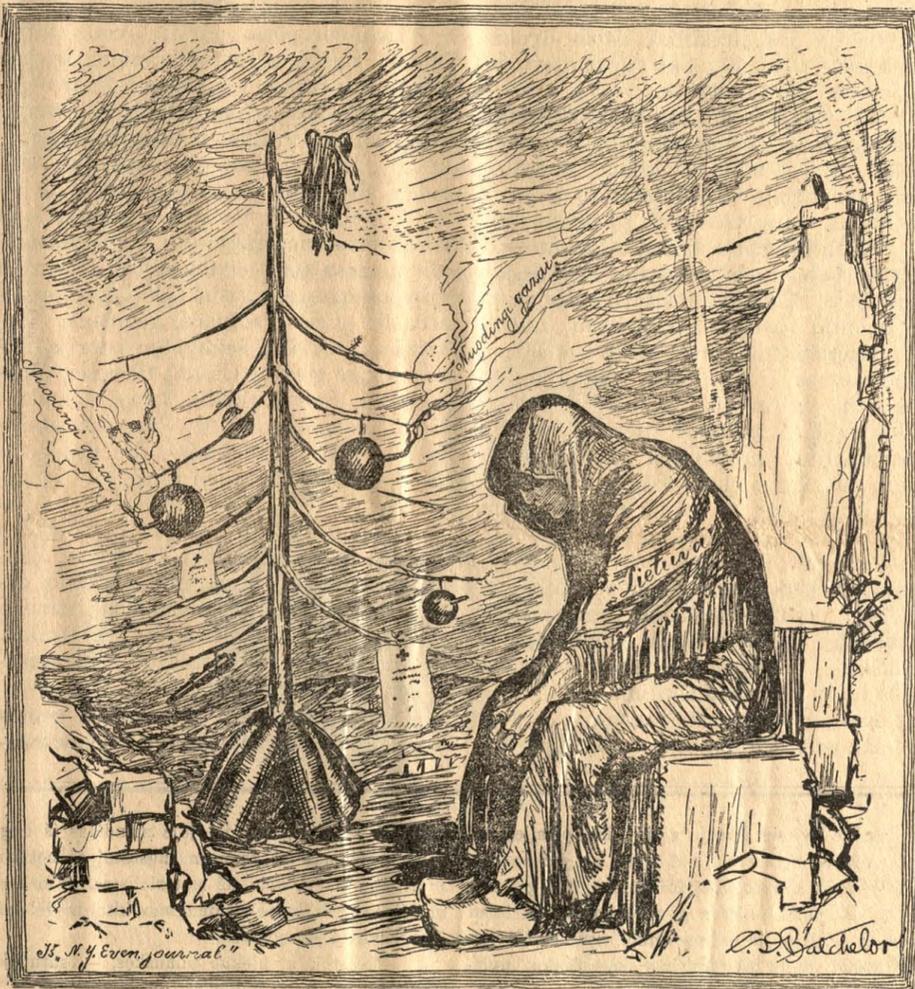
Mes, šiandien, visi lietuviūi ir visose trijose pasaulio dalyse — Europoje, Ame-rikoje ir Azijoje, kur likimo nuosprend-žiu mums teko išsiblaškyti, jau susiti-kome savo troškimuose, jaučiame vieno-dai del savo šalies ateities, išpažįstame visi vieną-vienaitį bendrą mums tikėjimą-*lietuviybę*, ir šiandien labiau, kaip kada-nors kitą kartą, nešame augštai iškėlę jos vėliavą.

Dar — pastangų, ir mes busime prie laimingo kranto!

Mes galime dabar krauju apsilieju-siems kaimynams ir, mus apliejusiems, sušukti:

Iš kelio — Lietuviybė eina!

Ir eina — ne kad ką skriaudus, bet kad galėjus džiaugties laisvės saule, kaip ir kitos tautos džiaugiasi, ir žengti prie žmonių laimės ir gerovės, kaip ir kiti žengia!

KALĖDINĖ AGLAITĖ LIETUVOJE

rokundos, jų tarpe ir mūsų Lietuvą, turi jau atplėšusios nuo Didžiojo Rusijos ku-no ir jos šiandien yra atdaros nekludomam dabar jau vokiečių „Drang nach Os-ten.“

Kuomet tik išžiūri į mūsų — į Lie-tuvos istoriją, tai matai, kad mes tik tuo-met stujudame gyventi pilnu gyvenimu, kuomet mus ištinka kokia nelaimė.

Kodel mes tik nuo pradžios trylikto-jo šimtmečio pradėdame dvazdinti savo istorijos laikotarpi?

Todel, kad mes tuomet ima terioti kardininkai ir kryžiuočiai. Kodel mes pradėdame smarkų tautinį ir kultūrinį at-gijimą nuo antros pusės devynioliktojo šimtmečio?

Todel, kad 1864 metais rusų valdžia uždraudžia mums spaudą.

Dabar, taikydami mūsų mintį prie šiandieninių atsitikimų, pastatykime klausimą kitaip: Ko mes galime tikėtis po šiai Europos kare, po šiai visuotinai mūsų krašto nelaimė?

Gi galime tikėtis pilno lietuviybės pražydimo, stojimo jos kumu-susilaukimo laisvos Lietuvos, o lietuvių tautos virtimo organizuota tauta, žengiančia drauge su kitomis tautomis progreso keliu!

Jeigu ant kokios tautos pildosi tas

bėgėlių kultūrinis lietuviybės darbas pla-čia liepsna liepsnoja. Mes girdime, kad ačiu vienai didelei draugijai, kad ir iš-sklaidyti tremtiniai po daugelį miestų, tečiaus yra surišti kaip ir į vieną kuną, kad jie turi savo mokyklų, kad leidžia laikraščius, spaudžia knygas, augina ir rengia jaunąją kartą kultūros darbui Lietuvoje ir laukia visi kaip gervė gied-ros, kada galės sugrįžti į savo sodybas. Nėra to blogo, kuris neišeina ant gero. Taip ir su mūsų pabėgėliais. Daugelis jų sugrįš į savo kraštą su nauju lietuvi-ybės jautimu, jautimu, kad jis yra narys organizuotos tautos, kuri apie jį, kaip savo narį, gali pasirupinti ir kuri, tik del-to, kad jis priguli prie jos, teikia jam tiek gerumų. Sugrįš su tokiu jausmu, kokie kitas neturėjo pirmiau budamas Lietuvo-je ir neišeinamai sėdėjęs savo sodžiuje ir nežinojęs nieko kito, kaip tik ristynių su savo kasdieniniais vargais, bylų su kai-mynais ir kartais keikimo savo dalies...

Taip yra su mūsų pabėgėliais. Ma-tome, kad juose tas, kas mums visiems brangu, ta lietuviybė, nežūsta, bet stiprėja...

Dabar pasiklausime, kaip yra su pa-silikusiaja namie mūsų tautos dalimi?

Maža žinių iš ten tepasiekia mus, bet

DR. J. ŠLIUPAS.

Žmonijos Atgimimas

— IŽANGA. —

TARP daugelio trukumų mūsų literaturoje šioje valandoje, rasi, jokių taip n'ėsti skaudžiai atjaučiamas, kaip trukumas politiškos literatūros. Ne be to, kad laikraščių straipsniuose nebutų paliečiami kartais ir labai indomūs ir labai painūs klausimai, kaip tautų ateitis, kosmopolitizmas ir jo veikmės dirva, religijų stovenė civilizuoatame sviete, nacių įsigalėjimas, klasių kova draugijoje ir tt., bet veltui jieškotum tuose bėgančių reikalų straipsniuose gilesnio pabukstemimo tų ir kitų klausimų, ir todėl mūsų visuomenė neturi dar nusistačiusi jieskinių nė moralių, nė politiškių. Mūsų visuomenė, nors jiesko kelio į geresnę ateitį, dar neturi nusistačiusi minties, kas atsiektina ir kas negalima, kas remtina ir kas pasmerktina. Papratę jau esame prie prakalbų, bet kas iš to. Vienas kalbėtojas šiandien vienaip dalykus nupiešia, ir jam klausytojai delnais ploja, beje pritaria, o rytoj ateis kitas ir aną pirmąjį kalbėtoją griežtai „sukritikuos,“ rasi panaudodamas ir labai nešvarius argumentus, o dar labiau ypatingus kandžiojimus, ir tie patys klausytojai dar labiau ploja, lyg pniekindami pirmojo kalbėtojo išvedžiojimus. Tečiau iš tikrųjų, mūsų visuomenė kaip neįsigilino į vieno kalbą, taip pasiliko jai svetimas branduolys antrojo kalbėtojo. Tai tik valandos įspudis: kas moka geriau maivotiesi, geriau rėkti, geriau jausmus paerzinti ar jau gėdinti, tas turi minioje geresnį vardą, lyginai kaip ir tas kunigas „gerus pamokslus“ sako, kuris gerai moka piktžodžiauti, piešti nebutus kėplos paveikslus ar minimas dangaus linksmybes. Mūsų prakalbos, visatinai imant, žaidžia minios jausmais, bet nededa smagenims minios peno.

Turint didoką skaičių daktarų, advokatų, mokytojų ir kitokių profesionalų; tat darbu esant išdalintam, rodos, galima butų tikėtis veikalių, nušviečiančių visokeriopas gyvenimo puses. Apgailėtina, kad dauguma mūsų mokytojų paskendusi yra smulkmenose gyvenimo, ir retas kuris teiškila augščiau purvų žemės. Visuomenė mūsų to nē nereikalau-

ja. Iš daugiaus intikėjusi yra, kad dirbantis mokslo vyras turi pats vienas visą gyvenimo dirvą uždengti; jis turi buti polyhistom — ir visapusišku darbininku!

Tarpe tokių, nuo kurių daug reikalaujama, esmi ir aš pats. Stengiausi dirbti, kiek galėjau, nors žinau gerai, kad mano jiegos silpnos. Ir dabar imu plunksną, kad pagvildinti politikos, istorijos ir filozofijos dalykus, nors tatai kas kitas šinteriopa geriaus atlikti galėtų. Bet to kito nėsant šiandien, primk, skaiytojau, nuo manęs su malonumu tą, ką galiu tau duoti. Nėsant geresnių rašytojų, pasitenkink mintimis paprasto darbininko, ir pamėgink jas papildyti ir pataisyti savais pergyvenimais, savomis jiegomis, savu protu!

TAUTA, TAUTYBĖ IR JOS IDEALAI.

Pas Lietuvius, bent Amerikoje, dažnai ginčai kyla delei tautybės. Vieni ją gina, kiti smerkia. Buvo laikas, kad pats žodis *tauta* bjaurojamas buvo (mirusiojo D. Bačkausko) ir lyginamas su nusisimu, utėlių apspitimu ir galutinu jiegų išsekimu. Neisiu čion į žodžio kiltį, kaip mėgo tyrinėti mirėsis Višteliauskas, tik pasakysiu, kad ir socialistams mūsų tautybė ir jos jieskiniai ištolo dvokia. Kiek ant ypatų, tiek-pat gal paplavų tapo išpilta ir ant tautybės.

Tas viskas rodo, kad bent sykį reikia pažvelgti tautybės idėjai į akis ir pasiaiškinti, ką toji idėja ženklina. Jeigu ką gero, tai turime už ją užstoti, o jeigu žinotina ką blogo, tai reikia ją pasmerkti.

Mūsų žvilgsniu, tauta, tai gamtos padaras, beje tulas laipsnių evoliucijoje žmonijos. Visatinai imant, kovoje už buvį žmonią pasiekia tulą laipsnį augštesnio išsiplėtojimo savo atskirose šakose, beje tautose, ir kad tauta yra ne kas kitas kaip civilizacijos žiedas, kurį veltui tulos valdžios naikinti stengiasi, ar tuli kosmopolitai pasmerkia. Yra žmonės, kurie išvaizdinę, kad atskira kalba esanti tautybės dėsnis, mano užbėgsią tautų išsiplėtojimui per paplatinimą dirbtų kalbų, kaip volapiuk, esperanto ir tt., neatsimindami, kad ir seniaus buvo ir dabar esti labai paplitusios kalbos (graikiškoji, latiniškoji, francužiškoji, angliškoji, ispaniškoji), o vienok jos neįstengė užbėgti kelio tautų klausimo iškilimui.

Kaip-gi tautos atsiranda? Žmogus skaitomas esti zoologų prie

grupės augštesniųjų žindžių (mammalių), taip vad. primatų. Ir zoologijos moksle žmogaus gentystė arti sumezgama esti su lemurais, bezdžionėmis ir žmogbezdžionėmis. Jeigu kas ypatingai žmogų skiria nuo žemesnių tvarinių, tai jo proto, išminties ir dorybės augštesni ir platesni apsiereškimai, ir todėl jis, kaip primatų vyriausias, ir esti vadinamas Homo sapiens. (Tik ne visi žmonės dar užsipelno tokių puikų vardą!).

Kaip kiti žindžiai (mammaliai)*) dalinami esti į specias, taip žmogiškoji šeimyna dalinama į rases ar veisles. Veislės-gi skila į padermes, o šitos į šeimynas ir gentes.

Baltieji žmonės, kaip kad ir mes lietuviai, prigulime prie geltonplaukių (lisotriches), kuriuos ethnologai dalina į ašiečiaplaukius (Euthycomi: čion priguli malajai, mongolai, arktikai ir amerikiečiai) ir į garbanplaukius (Euplocami), su besigarbiniuojančiais plaukais ir su vešlia barzda: čion priklauso australai, dravidai, nubai ir galiaus tarpžemiečiai. Turime, mat, 12 žmonijos veislių ir 36 padermes.

Tarpžemiečių atdaloje turime 4 padermes: kaukaziškę, baskų, hamosemitų ir galiaus Indo-europėnus.

Indo-europėnai viršija visas kitas žmonių veisles savo išsilavinimu, ir jau labai senai suskilo į dvi šakas: 1) ario-geto-pelagiskąją (čion priguli šeimynos: lietuvių, latvių, graikai ir albanai, italai ir keltai), ir 2) slavogermaniskąją (slavai: rusiškos, bulgariškos, lenkiškos ir čekiškos gentės, ir germanai: skandinavai ir vokiečiai, nederlandai ir anglo-saksai).

Žemesniame civilizacijos laipsnyje minėtos šeimynos susiskaldė į smulkesnes atdalas, kurias vadiname gentėmis. Pa veizdan, vokiečių šeimynoje istorija mini šitokias gentes: Chatti, Chemsci, Marcomanni, Suevi, Frisii, Batavi, Vandali, Gothi, Longobardi ir tt. Tas pats atsikoko ir su kitomis gentėmis. Ir mūsų lietuvių — senovė rodo, kad dingę yra daugelis mūsų genčių bekovojuant už buvį: Getai, Kapadokai, Lydai, Brygai, Bitynai, Traakai, Dakai, Getvingi, Kriviciai, Vangiai, Pagisėnai, Prusai ir tt.; užsiliko gyvais tik žemaičiai ir augštaičiai-lietuviai, su visokiomis padalomis, k. va: Dzukai, guogai, kapsai, rudsermėgiai, pilksermėgiai ir tt., na ir — latviai.

Kaip kitur, taip ir pas mus gentės mėgino savo butybę užlaikyti tai žuvauda-

mos ir medžiodamos, tai piemenaudamos, tai galiaus žemdirbiaudamos ir genterą grabuliodamos bei pardavinėdamos. Senovėje karės atsitikdavo dažnai, ir nevienur jos prisidėjo prie inteikimo gentėmis naujų sumanymų ir jieskinių, per ką tobulinosi drauginė ir politiška organizacija ir išmonė. Kada, bėgant laikui, apregė padidėjo; kada užsimezgė platesni reikalai ir sugabumai; kada radosi pavidimas ant pirklybos ir pramonės, ir kada išsiskietė tobulesni politiški organai ir ryšiai, tai idant suderinus padidėjusius žmonių reikalus į vieną organišką kuną, gentė taip ištobulėjo, jog pavirto į tautą. Iš mūsų prabočių toki jieskinį buvo pasiekę: senovės getai (hittitai), Yliuonėnai, lydai, odrysai, dakai, galiaus lietuviai buvo sutvėrę savo Didę Lietuvos Kuni-gaikštystę ir Žemaičių Seniunią.

Kaip gyvunų ir jų veislių augimas, plėtojimas ir nykimas priguli nuo išlaukinių ir vidujinių paglamoninčių ar kenksmingų aplinkybių, taippat ir žmonijos gyvenime tautų kilimas ir puolimas visados buvo, yra ir bus.

Nešnekėsime čion apie senovės Nini-vę, Babiloniją, Aigiptą, Graikus ir Romėnus, mes apie juos dažniaus girdime iš sa-kyklos ar estrados. Paimsime dvi paveizdi puolimo iš šių dienų Boerių ir Persų.

* Visi mammaliai suglaudžiami sub-klase *Monodelphijų*, beje tokių gyvunų, kurie maitina savo gemalą per placenta, pakol dar teb'esti gimdoje (uteruje), ir pas juos vagina esti vieneriopa. Tarp rėdų (ordo) šitų gyvunų štai kokie šiandien yra pripažįstami:

1) *Edentata* (skruzdėdžiai, tinguliai, armadillo); 2) *Hyracoidea*; 3) *Proboscida* (šlapis); 4) *Ungulata* (perissodactyla: arklys, tapiras ir noseragis, ir artiodactyla: kiaulės ir atrajotojai); 5) *Sirenia* (Manatė, Dugong ir Rhytina); 6) *Carnivora* (fissipedia: šuo, meška ir kačių šeimyna, bei pinnipedia: ruoniai, valrusai, jurių levai); 7) *Catacea* (bangžuvės, purpoisės ir tt.); 8) *Insectivora* (ažys, laukinė pelė, kirmis); 9) *Rodentia* (zuikiai, žiurkei, porkupiniai, voveris, etc.); 10) *Cheiroptera* (šikšnosparniai); 11) *Primates*, tarp jų lemurai, bezdžionės, žmogbezdžionės ir žmogus. (Slg. Evoliucijos mokslas paveiksluose, *Laisvoji Mintis*).

FELJETONAS

Lygybė ir Brolybė

NUSIBODO dievų dievui Zeusui sėdėti ant augščiausiojo sosto Olimpe ir laikyti savo rankose žaibus. Jis, kaip ir pridera dvidešimto šimtmečio gyventojui, užsimanė ką nors paskaityti.

Ilgai jis mąstė, kas pritiktų jo dieviškai galybei skaityti, bet niekaip negalėjo surasti sau tinkamos knygos tarp naujusių Olimpo leidinių: tai vis buvo riebus romanas ar poezija, apdainuojanti žemiausius žmonių instinktus, ar tai senų praziusių vyrų ginčai, kurie mokslu vadinasi. Nutarė paskaityti senų-seniųjų knygą, kurioje viskas surašyta ir kuri skirta tik dievams skaityti, nes niekas, apart jų, tos knygos negali suprasti. Del to tai jis liepė savo vasalui požemiuose, pragaro dievui Plutonui, ją atnešti.

Pribuvo Plutonas su ta dangiška knyga. Zeusas užsidėjo ant nosies akinius, atsiskleidė pir- ną knygos lapą ir pradėjo skaityti:

„Kitąsyk buvo Augščiausiasis, kuris vadinosi Šviesos Nešėju (Luciferas). Jis kovojo su žeme, tai yra medžiaga, ir ją jau buvo apgalvėjęs. Bet jis ant valandėlės paabejojo kovos tikrume, arba patikėjo melui ir delto paslydo ir iš augštybių — nuskruto žemyn. Nukritęs, susimušė ant daugelio dalių.“

— Aš netikiu į jokių Šviesos Nešėjus, — tarė pragaro dievas Plutonas. — Aš pats esu medžiagos dvasia ir apart manęs vieno, medžiagos dievo, jokių kitų dievų nėra.

— Palauk, netrukdyk skaitymą, — trenksmingai tarė Zeusas ir pradėjo skaityti tolyn:

„Iš to Šviesos Nešėjo ainių gimė pirmieji tėvai: Adomas ir Jieva. Bet apart jų jau ant žemės gyveno kiti žmonės, kurie paėjo iš gyvulių ainių. Adomas ir Jieva gyveno ant žemės labai laimingai. Kur jie nei pasisuko, visur matė vien tik grožę. Jiedu mylėjosi ir viską aplinkui mylėjo, tik...“

— Tik juodu negerai darė, — pertraukė medžiagos dievas Plutonas. — Jei ne aš, tai jie senai butų išnykę nuo žemės paviršaus. Tik aš juos pripratinau valgyti žemės vaisius. Delei to jie prisirišo prie žemės ir paliko savo giminę.

— Ką-gi tu čia niekus pliauški, — suturėjo jį dievų dievas Zeusas. — Aš pats to nebeatmenu, o tu juk daug jaunesnis už mane.

— Tai jau ne! — atkirto Plutonas. — Aš pragaro valdytojas, medžiagos dievas arba žemės viešpatis esu seniausias iš visų dievų. Pats juk žinau, kad viso pasaulio mokslinčiai pripažįsta, kad medžiaga yra amžina ir nesunaikinama. Tai-gi ir aš tų medžiagos gelmių viešpatis irgi amžinas ir nesunaikinamas.

— Nesididžiuok! — piktai sušuko Zeusas.

— Aš ir nesididžiuoju, o tik pakartoju tą, kad, kaip sako istorija, kad kuomet dievų dievo Zeuso tėvas titanas Kronas norėjo suėsti tuomet dar mažutį Zeusą, tuomet motina vietoje kudikio padavė akmenį, o kudikį paslėpė ant salos Krito, pas nimfas. Tuom kudikiu tu buvai. Taigi, kuomet tave norėjo suėsti, jau buvo akmens medžiaga ir vanduo, o jei ta medžiaga buvo, tai ir aš jau iš amžių buvau — iškilmingai didžiavosi Plutonas.

Zeusas neatkreipė į tą piktžodžiavimą atidos ir tęsė toliau skaitymą:

„Adomo ainiai pradėję naudoties žemės vaisiais, kas kartas darėsi vis panašesni į gyvulių ainius, pradėjo nematyti gražumo, dangstyties, barties...“

— Taip ir reikia. Taip visi daro. Medžiaga

pati per save negraži, jei joje neindėtas iš augščiau gražumas. Į ką nors augštesnį aš netikiu ir negaliu tikėti, kolei aš materialistas. Viena-gi medžiaga reikalauja pridengimo kita medžiaga. Tai Newtono įstatymas.

— Nustok gi niekus pliauškes, — suturėjo Zeusas ir vėl pradėjo skaityti:

„Paskui daėjo iki to, kad jau beveik nebuvo galima atskirti Adomo ainių nuo gyvulių ainių. Vienok gilumoje Adomo ainių žibėjo jų dieviškoji pradžia, dvasia...“

— Ta dvasia, ta dieviškoji pradžia, ir yra Adomo ainių didžiausia kvailybė, siauraprotystė.

— Kokia siauraprotystė? — paklausė Zeusas.

— Matai, Adomo ainiai daug kvailiesni už gyvulių ainius. Jie niekaip negali suprasti to menko dalyko, kad vienaip galima mąstyti, kitaip kalbėti, o trečiaip daryti. Vienu žodžiu, jie nemoka politikuoti, — aiškino Plutonas.

— O gyvulių ainiai — tai jau geri politikai? — teiravosi Zeusas.

— Suprantama. Gyvulių ainiai ne tik kad moka politikuoti, bet jie vienu kartu moka vesti du paskiru gyvenimu. Vienas jų gyvenimas — tai neva dvasinis ar religijinis gyvenimas, kuris visiškai skirtingas nuo kasdieninio gyvenimo. Religiją jie būtinau pritaiko prie savo reikalų, o ne save prie religijos. Jie meldžiasi saviems dievams ir vis ko nors žemiško prašo, daugiausiai to, ką jų artimas turi. Kitaip jie melstiesi nemoka. Jei kiti meldžiasi kitaip, jie skaito geriausiu daiktu praskelti jiems pakausius. Ot, šito gilaus gyvulių ainių proto Adomo ainiai niekaip negali suprasti, už tai jie ir užausėliais yra ir turi vergauti pas gyvulių ainius.

— Tai netiesa, — tarė Zeusas ir toliau tęsė skaitymą:

„Ta dieviškoji pradžia, arba dvasia, Adomo ainius, nors nejuočiomis, vis kėlė augštyti. Jie vis

turėjo viltį savyje atgimdyti tą Augščiausiąjį Šviesos Nešėją...“

— Tas jiems nepasisėkė ir nepasisėks padaryti, — painformavo Plutonas. — Aš jiems neleisiu tai padaryti.

— Tai ką-gi tu jiems padarysi? — Juk tu, kaip medžiagos dievas, tegali valdyti tik gyvulių ainius, bet ne tuos, kuriuose yra dievybės dalelės, — paklausė Zeusas.

— Yra daug būdų juos sulaukyti nuo kilimo prie Šviesos ir Grožės, — atsakė piktybės dievas.

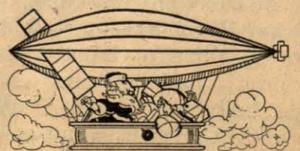
— Tai pasakyk bent vieną iš jų!

— Senai jau aš juos intikinau, kad visi žmonės, ar jie butų Adomo ar gyvulių ainiai, visi lygūs. Adomo ainius aš intikinau, kad pas visus žmones yra dieviška pradžia, dvasia. Arba vėl visus intikinu, kad visi ir Adomo ainiai neturi jokios dvasios. Delto Adomo ainiai negali atsiskirti nuo gyvulių ainių, kurie jokiū būdu neleidžia pakilti augštyti. Tu juk supranti mano idėją. Tai lygybės ir brolybės idėja.

Pasirėmė ant sosto dievas Zeusas ir užsimąstė. Jis suprato, iš kur paskutiniu laiku atsirado taip augštos ir puikios idėjos, kurios neleidžia nei paskiriems Adomo sunams užsitverti tvorą, kuri apsaugotų jų šventų švenčiausių nuo purvinių lygybės kanopų, arba nedaleistų praskelti pakausius tik užtai, kad kitaip ir į kitus dievus besimeldžiama.

P. NORKUS.

(Šiam feljetonui pasiskolinta daug minčių iš P. D. Uspenskio.)

Boeriai vadina Niderlandų naujokai pietinėje Afrikoje. Kaip išvadotojus nuo Kafirų vyresninkų, Bečmanai priėmė juos su džiaugsmu, už ką Boeriai atsimokėjo versdami juos ant laukų dirbti uždyka, ir net su sava padarga bei valgiu Tarnus-gi namuose jie pasivogdavo pasaliu būdu iš tolimesnių genčių, ir nieko nemokino Afrikos tencimius, laikydami juos gyvulių vietoje.

Boeriai įsisteigė Geltonupio Laisvą Valstybę, kada po Kafirų karės 1835-6 m. jiems nepatiko anglų valdžia, o ypač anglams pasiglemžus Natalių 1843 m. Turėjo savo prezidentą ir volksraadą (liaudies duma) įstatymams tvarkyti. 1866 m. nuo Basutų, kaip pirmiausia nuo Hotentotų, jie laimėjo geroką plotą žemės. Jų šalis turtinga visokiais mineralais, tik nedaug miško, užtat akmuo statymui triobų gausume. Žemdirbystė ir avių didelė daugybė tarnavo maistui; truko pajurių ir uostų. Sostapile buvo Bloemfontein. Kada anglai ir tą šalį paglemžė, Boeriai įsisteigė Transvaalų su sostapile Pretoria, kurią tai respublika 1852 m. ir Anglija pripažino. Savo išdirbinius siųsdavo gelžkeliai į Delagoos Užlają. Kadangi tencimiai nuolatos nerimavo, tai apmalšymui jų Anglija 1877 m. pasisavino respubliką. Boeriai pakėlė maištą 1880 m. ir rods, atgavo savyvaldą po Britanijos viršvaldyba. Be kitų mineralų, jų šalis apstingai turi aukso ir deimantų. Nestebėtina bus, kad tokios šalies tykojo Anglija, ir galiausiai prezidentaujant Kruegeriui, po kruvinai karai 1898 m., Boeriai galutinai pasidavė Anglijai. Ir šiandien visas svietas stebisi, kad buvusieji Boerių generolai, kaip Smuts ir Botha, nebekelia maišto, bet atbulai — patįs anglų kariumenę vadovauja, vaikydami vokiečius iš Afrikos ir užimdami vokiečių naujokyles. Tat Boeriai pasitenkina anglų valdžia ir, matomai, susilaukė geresnių ekonominių ir politišku sąlygų po svetimu jungu. Matome dabar, kaip umai atsirado ir kaip staigū prapudė Boerių respublika.

Kas kita su Persų istorija. Persų šalis, Irano augštumą apsupta kalnynai, o viduryje yra didelė druskos pustynė (Kevir). Iraniškoji gentė paveldėjo savo atskirą indo-europinę kalbą, ir prie vienybės prigudo besispaudžiant semitams iš piet-vakarinių, o turkų ir mongolų nomadams iš šiaur-ryčių. Piemenaujančios Irano gentės jau 1500 metų tam atgal tapo išvytos iš tyrų į augštumas.

(Toliaus bus)

KAIP DIDELES KARTAIS BUVA KALĖDŲ DOVĖNAS

VIENI tėvai miliarderiai Baltimorėje padovanojo savo penkių metų sunai sekančią dovana:

Motina privedė sunų prie tik-ką pristatytos prie jų palociaus svetainės durų. Kuomet atidarė duris, tai buvo matyti kaimas, kelias, bažnyčia, mokykla, karčiama, melnyčia ir tt. Kuomet gi spustelėjo elektrikinį guzikutį, tuomet melnyčia pradėjo sukities, kalvis kaustyti arklį, varpininkas skambinti varpus, gaidys giedoti, prude gulgės plaukioti ir tt. Vienu žodžiu pradėjo viskas judėti, kaip paprastai kad kaime juda.

Karnegi Amerikos miliarderis, padovanojo savo dukterei Margaritai želą palocių, kuris prekiaavo nemažiau 12,500,000 dolarių. Tame palociuje yra 80 didelių kambarių, daug brangių pavaikslų, vargonai už 100,000 dolarių ir taip toliau. Negana dar to: kartu su palociumi buvo pasiūstas tai mergaitė 35 tarnai, kurie turėjo išpildyti mažiausią jos paliepipa.

KAS NESKAITO — TAS TAMSUS.

Visi pasaulio geresni žmonės tiktai delto apšviesti ir moka gyventi, ir daug žino. Užtai, kad jie skaito įvairias knygas ir laikraščius.

Moksliausių straipsnių ir sveikų žinių daugiausia telpa „VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“ UŽSISAKYK!!!

Didžiausia knygų krautuvė — tai

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Geras ir Blogas

I.

Tvėrimas savimi blogo.

KODEL pasaulyje yra blogas? — kartą paklausė vienas žmogus pas kitą, kuriuodu tankiai panašius klausimus svarsto ir kurie dabar su juo susidurė.

— Nežinau, — atsakė kitas. Ir abu nutilo.

— Kodel-gi vietoje blogo negalėjo atsisototi vadinamas geras, kurlinkui žmogus be jokio sutrukdymo beeiūt?

— Nežinau.

— Kodel blogo linkui daugiau žmogų traukia, negu prie gero, kuris irgi turi patraukimą?

* * *

Ėjau gatve ir pamačiau didelį žmonių burį, susispietusį į vieną kruvą, o viduryje jų kas tokio buvo, į ką visi jie žiūrėjo. Ten buvo ir vienas mano pažįstamas, kuris, patėmijęs mane, sulaukė:

— Eikš, žiūrėk, čia vežimas sužeidė žmogų!... — Ir vėl jis akis išmeigęs per kitų galvas stengėsi daugiau pamatyti. Prisiartinau prie jo:

— Kam tu į tai žiuri — juk tas yra blogas.

— Kodel bloga? — paklausė jis.

— Eikš su manimi — aš pasakysiu.

Mudu einava pro kampa gatvės: moteriškė šaukia, kad jai vagilius ištraukė iš rankų krepšelį.

— Klausyk! klausyk: girdi, kas tai moterei atsitiko?! — sulaukė mane mano pažįstamas, kuris su manimi buvo pali-

— Tik eikiva — aš tau pasakysiu. Ir nužingsniavome, pertraukę visą kalbą.

Gatve pralėkė visu smarkumu gaisrininkai ir užsisuko už netolimo kampo.

— Skubėk — eiva pažiūrėt, kas ten dega! — jis traukdamas mane už rankos žengė ten linkui.

— Nenorėk matyt, nes tas yra bloga.

— Kodel?

— Eiva toliau — aš tau pasakysiu, — raminau jį.

Pro šalį bėgdami gaisro pažiūrėti vaikai pasipynė po mūsų kojų.

— Spirk jam, kad daugiau nesipainiotų! — perpykęs riktelėjo į mane mano draugas.

— Tas negalima, nes tas yra bloga, — pratariau jam, sugriebęs tvirtai vaiką, kad jis neparpuktų.

— Kodel?

— Eiva, tik eiva — aš tau pasakysiu. Einant turgaus gatve, pardavėjai turėjo išstatę įvairias prekes ir šaukė pirkėjus prie savęs.

— Sustokiva čia — matai, ką tas pardavėjas turi... — artinosi prie vieno vežimo mano draugas, apie kurį daugybės kitų buvo apstoje.

— Neik tenai, nes tas yra bloga.

— Kodel? Kodel tu nenori, kad aš viską girdėčiau, viską matyčiau — viską žinočiau? Aš nenoriu būti nežinėliu — aš viską noriu žinoti, — jau pradėjęs pykti, bekalbėdamas mano sandraugas.

— Eiva — aš tau pasakysiu.

Budami jau netoli namų, sutikova besiskubinančiu du mūsų pažįstamu: jiedu ėjo pažiūrėti, nes girdėję, kad vienoje gėrykloje susimusę girtuokliai išdau-

gos leidžia tau ingyti kiek nori; bet negeisk to, nes tas yra bloga.

— Kodel?

— Luktelėkite, — aš tuoj pasakysiu.

II.

Savęs kontroliavimas.

Aš pradėjau skaityti.

„Visi, kurie turi supratimą, žino, jog yra: efektyvė veikmė, rezultatyvė veikmė ir ineinančioji energija.“ *)

Jie klausė. Man buvo reikalus išaiškinti to sakinio reikšmę. Žmogus, kuris negali suvaldyti save, kuomet ant jo veikia efektas, kuomet jo girdėjimas ar regėjimas jam bent ką sako ar rodo; rezultatyvė veikmė pasirodo jo pasielgimuose: bile įvykęs, pro šalį einant, prietikis jį sulaiko, priverčia žiūrėti, žingeidauti: sutrukdė, nors jo iškalno apgalvotas siekis bei žygis buvo visai kas kitas. Tuomet žmogun išigauna energija -- ineinančioji energija, — sutverta tojo apsi-reiškimio, ir sutveria jame impulsą; kadangi šiame kelyje mes susitikome su viskuo blogu vadinamu, taigi šis žygis, pats savimi blogas, jau yra vedantis žmogų prie blogo; tuomi pačiu demoralizuoja žmogaus veikmę ir suparaližuoja jo mąstymą, mintijimą.

— Viskas tas, nuo ko aš jus sulaukiau, yra blogu iš jūsų pusės — pasidavimas efektui: nesukontroliavimas savęs, leidimas: a) akims vesti prie kruvos suspitusių apie sužeistąjį; b) ausims priversti žingeidauties nugaristu moteriškės prietikiu; c) geismu žinoti apie šaukiamą laikraštyje skelbiamą užmušęjystę; d) akims priversti mąstyti apie ubagą-nelaimingąjį; e) akims ištraukti iš vidaus sielos juoką iš tikinčiojo žmogaus pasielgimo; f) ausims traukti paskui skambančius gaisrininkus; g) užsidegti kerštui bei pasipiktinti po kojų pasipynusiais vaikais; h) interesuoties turguje išstatytais daiktais; i) sutverti norą vesti jus į karčiamą teirauties girtų darbo pasekmėmis; j) ausims sulaukyti jus prie besibarančiųjų žmonių durų; k) ausims priversti prie lango ir piktinties katarinkos muzika; l) akims sutverti geismą turėti to, kas nereikalinga — knygu.

Tų apsi-reiškimų, padariusių efektą ir vedžiojusių paskui save, dalis yra patįs savimi blogi, darantįs jau jums kitą blogą; dalis — daranti blogą iš jūsų pusės kitiems:

(a) Sužeisto žmogaus nelaimė: nepageidaujama niekam pačiam; sukelia mintis apie galimą atsitikimą su tavimi pačiu ir suparaližuoja geros minties veikmę;

(b) nuskriaustos moters nelaimė — niekam nepageidaujamas prietikis; dar sukelia kerštą prieš vagį — ir tas yra prieš vėją, nes jo nei matei, nei žinai; aikvoja energiją ir nukreipia mintį į bereikalingą punktą;

(c) laikraštyje pranešimas apie apsi-reiškusį blogą bei paaiškinimas jo pasekmės — sėkla blogo tavin patin: norėjimas žinot to, kas bloga;

(d) berankio-bekojo prietikis: gyvenimo nelaimė; tas daro veikmę ant kiekvieno gyvijo jausmų; silpninantis žmogaus vertę, parodo, ant kiek žmogus yra kiekvieno prietikio auka, tuo pačiu, kaip jis didžiuojasi savo visagalybe. Tą visagalybę nereikia leisti žluginti;

(e) pajauokimas tikinčiojo žmogaus, jam negirdint, yra paties nežinojimas; nes žmogus daro tai turėdamas dievybę ne bažnyčioje, bet savyje pačiame;

(f) gaisras savimi yra nepageidaujamas pasekmes nešantis prietikis; matyti tai, yra žiūrėti į blogą;

(g) pasipiktinimas vaikais bei norėjimas jiems už tai keršyti — blogas, kuris galėtų būti sėkla, įsodinta į jauną, pusiau gyvulišką vaiko sielą, kuomet tas, betikslis gyvenime blaškantysis gyvis užkliuva bile kur atsimušti galimas;

(h) užsiinteresavimas turgaus prekėmis — neapsvarstytas ir bereikalo sutrukdinantis noras žiūrėti; nežinojimas

*) Anguttara-Nakaya, i. 286 (Budhizm.)

— APSUNKINTAS TAIKOS ANGELAS. —

kęs aną žmonių burį, ir jis stengėsi patirti kaip tas atsitiko. Apie moteriškę suspito daugybė žingeidulių.

— Neklausinėk apie tai, nes tas yra bloga.

— Kodel?

— Eiva — aš tau pasakysiu, — aš jį patraukiau eiti.

Beinant, pro šalį prabėgo su pundu laikraščių vaikas, šaukdamas, kiek tik gali.

— Palauk, — tarė mano sąkeleivis, — nupirksiu; sužinosime, kas ten do užmušęjystė atsitiko.

— Nesiteirauk apie tai, nes tas yra bloga.

— Kodel?

— Eiva — aš tau pasakysiu, — nukreipiau jo domą.

Ir mudu ėjova tolyn. Prie namo sienos prisišliejęs pagatvyje sėdėjo be rankų ir be kojų žmogus; jis ką tai pardavinėjo savęs palaikymui.

— Pažvelgk į tą žmogų — kaip jis išrodo!... — beveik visą laiką intempes jin akis mano draugas žiūrėjo.

— Nežiūrėk, nes tas yra bloga.

— Kodel?

— Einava — aš tau pasakysiu, — pavadžiau jį greičiau.

Praeinant pro bažnyčią, priešingon mudviejų pusėn einantis žmogus nusiėmė krepurę.

— Žiūrėk: ar tai ne kvailas tas žmogus — nei čia yra jokio Dievo, nei nieko... — nusišypsojo su panieka.

— Nesakyk taip, nes tas yra bloga, — suturėjau jį.

— Kodel?

žė langus.

— Neikite tenai, nes tas yra bloga, — tariau aš jiems.

— Kodel?

— Eime su manimi — aš jums pasakysiu. — Vedžiausi aš juos pas save.

Jau lipome trepais augštyr — vienoje duryse pasigirdo barniai ir koliojimai.

— Ar girdite vyrai: paklausykite, kas čia dedasi... — tyliai prabilo vienas iš jų trijų; visi jie sustojo.

— Neklausykite, nes tas yra bloga.

— Kodel?

— Lipkite su manimi, — eikime į mano kambari, — aš jums pasakysiu.

Nusivilkome ploščius ir aš juos pakabinau. Vos pradėjus sėsties, už lango, ant gatvės, sugrojo katarinka. Visi jie sušoko prie lango:

— Kad jį velniai — ir burzgina čia dabar! — nekantriai tarė vienas.

— Tegul — tegul grajina — aš noriu paklausti, — atsiliepė kitas.

— Tas mane nervuoja, — prabilo trečias.

— Neatkreipkite domos į tai, nes tas yra bloga.

— Kodel?

— Sėskite — aš jums pasakysiu.

Visi susėdome aplink stalą ir visi vienas kitą matyti galėjome. Aš pradėjau vartyti knygas, jieškodamas po lentyninę reikalingesnės kurios ir dėją po vieną ant stalo.

— Kad aš visa tai turėčiau!... — pratarė, pertraukdamas tylą pirmiausias mano sutiktasis.

— Pasaulyje yra knygų ir tavo inei-

kas reikalinga, jei bent ką pro šalį einant imsi pirkti;

(i) karčiamoje muštynių pasekmė — savimi blogas ir bereikšmis, tuščias žingeidumas, patraukiantis tuščią žmogaus norą;

(j) barančiusi žmonių prietikis — pasekmė blogo; žingeidumas klausyti to, yra noras žinoti tai;

(k) savo tikslais einančiojo muzikanto instrumentu pasipiktinimas — blogas jūmyse;

(l) norėjimas akims matyti ir patikusių knygų turėti yra taipgi blogas, nors pačios knygos yra geru: kiekvienas, kurio dvasia prie to ėjo, jų turi; kitam jos tik bereikalingą vietą užimtų.

Šitas viskas yra pakėlusis klausimą „Kodel?“ Leidimas jausmams vesti prie blogu vadinamo yra jau tuomi blogu, kuris padeda išdirbti platesnę dirvą efektyviui blogui.

Jie sėdėjo ir klausė. Aš skaičiau toliau:

„Karalius Milinda paklausė: „Ar mintis pakyla visuomet, kuomet tik apsieiškia regėjimui vaizdas?“ „Taip,“ jam atsakytą. Tada jis paklausė:

„Kurs pakyla pirmesnis?“ „Pirmiau regėjimas, paskui mintis.“ „Tai ar regėjimas prisako minčiai: eik paskui mane! ar mintis sako regėjimui: aš eisiu kur tik tu eisi?“ „Ne, šitokio visai nėra.“ Tai kaip tada yra, kąd mintis pakyla tuomet, kaip regėjimas buna?“ Taip: ton linkmėn yra žemuma, luoma, duris, įprotis, asociacija. „Kaipgi tai?“ „Gerai, tamista, — kada lyja, kur vanduo bėgtų?“ „Jis nusektų į žemesnę vietą.“ „O kuomet vėl lytų?“ „Vanduo vėl bėgtų ton pačion vieton, kur ir pirma.“ „Tai kas tuomet: ar pirma nupuolęs vanduo priliepia vėliaus nupuolusiam vandeniui bėgti ten link?“ „Ne, šitokio dalyko visai nėra.“ — atsakė karalius: „kiekvieno išlyto sykio vanduo eina savo keliu ir ten eina tiktai delto, kad tenai žemiau.“ „Taip tai yra ir su apsieiškimu ir su mintimi,“ buvo karaliui užtvirtinta.“ *)

Karalius suprato, kad palinkimas prie blogo yra tik blogas žmoguje, tame pačiame, kuris delei nesivaldymo savęs, tą blogą pasiekia, „nes tenai yra žemiau.“

Jokis blogas apsieiškimas pats savimi nepatraukia nei vieno, nes jame nėra patraukimo spēkos. Tik *patatymas* ar *išgirdimas* daro efektą ant kiekvieno net ir tvirčiausio, bet efektas buna pasiekiamas rezultatyve veikme tik tokiuose, kurie save neįstengia sukontroliuoti, — kurie užmiršta ką veike, kur ėje, — nuvedami tenlinkui.

Sunkū žmogui suvaldyti save: uždraust klausyt, ko nereikia, matyt, kas nereikia, kuomet jis nežino to, kas yra reikalingu ir geru, t. y. dar jame nėra gero. Bet tas, kuris susivaldo, kuris užgina savo jausmams prileisti bent efektyvi vesti prie rezultato, tas pradeda pažint tikrą gerą. Tuomet jau pradeda nykti blogas, tuomet jau blogo egzistavimas baigiasi (jame).

Nes kuomet neprileisi save prie minios apie sužeistą žmogų ir akis jo nematys, kuomet praleisi nepastebėjęs to pasekmės ir negirdėsi apie tai, — tuomet to viso blogo apsieiškimu del tavęs nėra. Kuomet praeisi ir nežinai ir nematai blogo, tas yra jau pirmas laipsnis prie gero. O tas padeda taką inėjimui vidun daugiaus gero, nes mažiaus vietos turi užmęs žmoguje blogas.

III.

Kur yra blogas. Jo miera.

Aš skaičiau dar biskelį.

„Jei tavo akis piktina tave — išlupk ją ir numesk; o jei tavo ranka veda tave prie papiktinimo (grieko), nukirsk ją ir numesk šalin.“ *)

Viskas pasaulyje esančio yra geru. Egzistavimas kiekvieno gyvio ir augmenų — yra geru.

*) Buddhism, 86-87 pp. „Priežasčių Tiesos.“

*) (Ev. Mat. iv.)

**) Buddhism, p. 87. „Priežasčių Tiesos.“

Kur yra blogas, kuomet mes eia jo nerandame! — Blogas yra tikrai žmoguje.

Ar rasime blogą žemesnejeje gyvyje?

Daugelis tą parodytų. Ištikro: gyvija naikina vieną kitą savo egzistavimo pravedimui: tas jau bloga. Bet ar bloga?

To daleisti negalima, nes jeigu tokio apsieiškimu nebutų — jei tas nebutų gamtos įstatymu — nebutų gyvyjos. Augmens irgi tuomi vadovaujasi: didesnė, plačiau išleidusi šaknis, nuskriaudžia sultimis tą silpnesnę, šalimais augančią žolę.

Žemesnėji gyvija ir augmens pateisiami. Kitaip ir būti negali, ir tai neperkeičiamas gamtos įstatymas.

Imkime dabar žmogų. Žmogus-gyvulis, kuris irgi, kaip ir visa gyvija (išskyrus žoliaėdžius, nors ir tie naikina gyvatą, tik augmenų formoje apsieiškusią), minta kitais gyviais — jų mėsa. Ar tas bloga?

Tuli prieina prie išvedimo, jog ištikro nežmoniška yra naikinti del savo naudos kitą gyvulį, ir tie yra vegetarijonais, augmenėdžiais...

Bet fiziškojo blogo nėra, — visas blogas yra dvasinis, tik per medžiagą apsieiškiąs. (Delei paaiškinimo kritikiams padarysiu štai koki prirodymą: tu paėmęs suduok man — man skaudės: pasakyk tada, kur yra blogas — ar man, ar tavyje? Nors man skaudės, ir tą vadinama jau blogu, bet tas yra tik blogo apsieiškimu, ne pačiu blogu, o tikrąjį blogą surasime pas tave, nes šitame atvėjyje bus koki nors priežastis, delei kurios „tu gausi impulsą, tavo ranka išsities: pamatysi patį aktą ir jo pasekmę.“ **)

Tiktai „jei tavo ranka veda tave prie grieko“ *suvaldyk ją*, nes kiekvienas, kuris suvaldo save — jo valdoje yra ir akis ir ranka ir jis neleidžia jokio impulso, kuris pakeltų ją augštyn, t. y. neleidžia kerštui ineiti įo mintysna, o tas sulauko ją nuo blogo.

To mes nematome augmenyse nei žemojoje gyvyje: tenai nėra keršto, tenai neveikia protas; egzistavimo delei sunaikinimas gyvyjos viena kitos — tvirtesnės silpnesnė — nėra juk kerštu.

Šitai kaip tik mes randame pas žmogų, jo dvasioje, visą priežastį blogo. Jo silpna, nesuvaldyta dvasia pasiduoda visam tam, kas minėta pirmajame šio rašinėlio padalinime; ir iš žmogaus gimsta (pakyla) visas blogas, už kurį baudžia ir žmogaus padaryti įstatymai.

Geresniam išaiškinimui ir kad skaitytojai nesuklystų šią dalį beskaitydami, pakalbėsiu apie vadinamą išlaukinį blogą, kuris, buk, priveda žmogų prie jo papildymo.

Žinome mes, kad viso ko yra priežastis. Taip, sakykime, papildytai vagystei priežastis buvo išlaukinė, ne jo: jis eidamas pro krautuve, matydamas lange jam patinkamą daiktą, prisitaikęs išsiėmė. Turėtume sakyti, jog tas daiktas yra priežastimi papildyto blogo; nebutų daikto, nebutų buvęs papildytas nei tokis aktas.

Taip tuli ir išaiškina.

Vienok, nors pirmoje dalelėje šio rašinio nekalbėjome apie patį savimi tveriantį ir įstatymais baudžiantį blogą, tenais atrandame, kad blogas pačina iš paties žmogaus prileisto akims efekto ir paskui — rezultatas, o tas reiškia žmogaus dvasios silpnumą. Aišku juk: kolei akis to daikto nematė, nei mintys apie tai nemanė ir jam jo nereikėjo; akių nukreipimas sutvėrė silpnoje sieloje išvedimą: pasekė impulsas-rezultatas — ir gauname vaisių.

Todel „jei tavo akis piktina tave ir priveda prie grieko“ *suvaldyk ją*. — neleisk žibančiam daiktui būti rezultatu akių efekto, nes ir leidimas yra blogu ir rezultatas — blogas.

Pamatę, kur yra blogas, pradėkime jį sverti su geru. Žinome, kad vadinamojo blogo yra labai daug, o vadinamojo gero — labai mažai: kaip pasverti, iš kur gauti žmogui tiek gero, kad nusvertų visą jo blogą?...

Klausimas neišrišamas — tai viena

pusė. Klausimas lengvai išsiaiškina — tai kaip pasė: tas ko yra daug — yra pigus, žmogus, kuris supranta gerą ir tą gerą iš biskį savin leidžia, tuomi jis prasaina is savęs daug blogo.

Tik jau vienas žmogaus savęs suvaldymas sulaukys jį nuo viso blogo — ta tai yra voga, kuria žmogaus dvasia sveriam ir apvertinama.

K. S. KARPAVIČIUS.

MOTERIŠKĖ

MOTINA mano — pasakyk man, kas yra moteriškė, kuomi ji yra vyrui ir kam ji pasaulyje? — užklausė sunus, sėdėdamas prie motinos kojų, šalip jos krėslo, ant gausiai išmarginto persiško kilimo, ištiesto ant grindų turtingo ir puikaus namo kambaryje.

Motina ilgai manė: iš kur, delei ko ir kaip jos jaunam sunui tokis klausimas pakilo; manė, ką jam ant to atsakyti, nes ji neturėjo gana drąsos.

Sunus žvelgė gilioms motinos akysna ir mintyse jos žiūrėjo beruošiamą jo klausimams atsakymą.

— Sunau — tu esi dar jaunas ir nepažįstas gyvenimo slapybių. Pasaulis prieš tave — tu esi tik svajonių miglose, o ateičiai tu rodais tik drugio buitybėje. Protas tavo neleidžia dar tau to klausimo išrišti. — Ir nusviro ji krėslan, delnu ir pirštais glostydama sau kaktą. Sunus tęmijo atidžiai į motinos judėjimus ir nesuprato jos sunkiai nutraukto sakinio.

Vėjas pustelėjo per langą, vakarinės saulės spinduliais nudriektą, o medžių šakų sodne supimasis raižė įvairius šešėlių paveikslus ant jo.

Nejaukiai motina pradėjo tęsti tolyn savo pradėtą kalbą:

— Moteris, — sunau mano, — yra tai auklėtoja žmonijos su jos visu geru, prakilniu ir naudingu. Ji gimdo ir auklėja, mokina ir lavina žmogų pirmuose gyvenimo žingsniuose, puošia ir daulina jo gyvenimo takus; ji yra žiedas gyvybės, kelias į laimę ir ateitį, amžinastis butybės: viską tverianti.

Vyrui moteris yra vaduotoja, inkvėpėja, vadovu. Per ją išauginama šeimynos-milžinai, mokslinčiai, protuoliai, išradėjai, karžygiai; ji veda vyrą prie laimingo gyvenimo, kuomet apside, o inkvėpia ji dvasią milijonams pasaulio poetų-dainių, rašytojų, piešėjų-dailininkų, skulptorių. Visi jie savo genialiuose veikaluose indėje moteries dvasios inkvėptą sielą. Kuomet poetą myli moteriškė, jo muza skraido padangėmis, skaito žvaigždes, berybė mieruoja; siela jo tveria vis nepaprastus dalykus; jis vainikuoja moterį dainu savo pynėmis, o svajonės jojo nepasiekia galo!

Rašytojai tveria puikiausius veikalus, knygas, kuomet juose yra moteriškės dvasios dalis; piešėjai savo paveikslų brangintinumą ir amžinumą indėje iš moteries širdies, iš jos jausmų, jos dvasios inkvėpimais išdailinę vaizdą. Ir skulptoriai taipgi ištašo branginamiausias stovyklas su pagalba ir inkvėpimu moteriškės dvasios. Dievniemi sienos moteries paveikslais dabintos, o nei jokia dievybė be moteriškės apsieiti negali. Net ant Olympo buvo garbinama moteriškė, o jurėse ji taipgi turėjo savo garbę.

Ji duoda drasumą ir galę karžygiams, ji praveda valdovus; sutrina ji žiauria budelio širdį. Pasaulyje moteriškė tam, kad vesti žmoniją į palaimą, parodyti pasaulinį gerą ir piktą, išliuosuoti iš nežinės ir atidengti slapybes. — Ir motina nutilo.

Saulė vis labiau leidosi už parduosio horizonto, labaus dengėsi nuo žemės karštą savo veidą. Ukanos klojo medžių paviršius ir palengvėl leidos ant šiltos žemės.

— Prakilni moteris — jos siekia pagarbinėti ir ji lai buna gerbiama, nes ji tveria viską tveriamą, ji gimdo viską, kas gimti turi, — prabilo sunus, kaip motina sunkiu nudusimu užbaigė savo kalbą. Ji ėmė snausti, taigi sunus prasišalino nuo jos.

****

— Motina mano, — buvau aš pasaulyje ir regėjau jame baisybės, — tarė sunus į motiną, sėdėdamas šalip jos ant kedės ir glostė jos ranką.

— Žina, baltaplaukė motina atsisuko sunaus linkui ir iš po jos raukšlėtos kaktos akys žiūrėjo jo akysna.

Palengva išėmė jis iš kišenės savo aukso laikrodėlį ir pažvelgė kreivai jį del laiko kiekybės. Valanda dar buvo ankstyvo popiečio, o vasaros vėjai per atvirus langus vieni kitus gaudė; peteliškės apie langus geltonais sparneliais plasnojo, ir žvirbliai retkarčiais anttupė langą.

— Sunau — „tu dabar esi žmogus — tu perėjai mokslus, tu matėi pasaulį, tu patyrei jį, — pasakyk, ką matėi, ką žinai.“

— Visame kelyje pynėsi moteriškės: ir moksle, ir prie valgio, ir bažnyčiose, ir teatruose, ir gatvėse; mačiau jų daugybes — apie jas kalbėti noriu.

Pažvelgiau aš pasaulin ir tėjiauju to gero, kas yr' moteriškėje. Jieškojau genijų tveriančių, bet atradau tik pražutingas ir nupuiliman gramzdinti galinčias, nes jos pačios buvo nupuolę ir paklydę. Jieškojau naršumo, bet radau tik baukšles, kurios dengė save rubais, slėpdamos save tokią, kokia ji butų o veidus savo dažė, kad niekas nepažintų jos tikrybės. Jieškojau šventumo ir tyrybės, radau gi nužemintas ir paniekimo vertas. Jieškojau visų gerbiamų ir augštinamų, radau tik pasmerktas ir be vilties gyvenimą bredančias.

Kuomet ėjan didelio miesto plačiomis gatvėmis — po priedanga gražių rubų regėjau įvairias moteris: kuri labiaus buvo save papuošusi, tos siela — purvina ir ji pati nuodominga. Iš milijonų moterų vargu berasi vieną tyrą sielą, nes visos jos buvo tarp sienų ir rubežiuose ištvirkimo miesto.

Mokyklų suoluose jų jaunos sielos jau tuštėbėn palinkę, ir per knygų viršus akis mėtėsi po salę ir tėjimo į vyrus. Mokyklas lankė tik tam, kad matyti tenai sueinančius prakilnius žmones.

Lankiausi parodos plecinje: tenai mačiau besišvaistancias moteris ir tėjiauju į jų elgimasi: mano domą atkreipė jei ne viena, tai kita plecinje esančių moterų daugybių, o akyse jų spindėjo ką tai kalbą ženklai. Kurios stovėjo artimai manęs, jų elgimaisi buvo raganiški ir kalbėjo keista kalba, kas man but esą nesuprantamu, o jos tą paskleisti mano ausysna norėjo.

Ir aš buvau šokių salone — ir tenai regėjau

LIETUVA TIKISI GAUTI LAISVĘ
Lietuviai bus laisvi, todėl jie turi žinoti kas
ta Lietuva ir kas tie Lietuviai. Kiekvieno
lietuvio yra šventa pareiga pažinti
Lietuvių Tautos Pradė, dabartį, ir kad žinoti,
ingijus *Laisvą Lietuvą, kaip*
tvarkyties.

Butinai kiekvienas turi perskaityti
LIETUVIŲ TAUTA
SENOVĖJE IR ŠIADIEN.

DVEJOSE TOMOSE

Parašė Dr. J. Šl.

Tomai I. — Čia istoriškai ir gana plačiai aprašyta, kaip lietuvių pradėviai gyveno Azijoje, kokius kaimynus turėjo, kokias kares vedė, dar toli pirm Kristaus gimimo. Kaip vėliaus persikėlė gyventi ant Dunojaus krantų, ką jie davė Europai, kokie buvo jų papročiai, tikyba ir tt.

Tomai II. — Tai žingeidžiausias *Lietuvių tautos* gyvenimo periodas. Šis periodas prasideda 13 šimtmečiu ir baigiasi 16-tu šimtmečiu. Susidurimai su lenkais, kares, pagaliaus krikščionybės priėmimas. Šis laikmetis, tai augščiausias Lietuvos pakilimo laikas. Tik ši *Lietuvos istorijos* periodą žinodami galime orientuotis, kas mes lietuviai ir kas mūs priešai ar draugai. Kiekvienas pasaulyje žino savo *Tautos istoriją*, tai lietuvis irgi turi žinoti savo giliau praicitį.

Abu tomai kainuoja — puikiai apdaryti \$4.25. Pinigus siuskite Money Orderiu arba registruotame laiške Adresuojant:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

P. S. — Antrąjį tomą parduodame ir paskirai, kainuoja \$2.25. Pirmasis tomas neparsiduoda paskirai, reikia imti abu kartu.

moterų daugybes. Jų akys degė ir po salono skrajojo bejėgiškai dailių vyrų. Krutinės jų buvo pusiau nuogos, rankos iki pat pečių nepri- dengtos, o kvepylais nuo jų visas salonas dvesė- jo.

Viena jų paėmė mane už rankos, o kuomet muzika griežė — su ja aš šokau: ir man buvo karšta — ji spaudė mane prie krutinės, lyg kudi- kį, ir aš negirdėjau, kada paliovė net muzika griežus. Nakties vėlumoje ji vedė mane per pla- čias salono duris į sodną, kur nebuvo žiburių, ir ten kur-ne-kur girdėjos kugždas balsas. Po musų kojų kietų raudonų plytų išgrįstas takas buvo lyg kilimais išklotas, nes su ja eidamas, aš jau- čiaus lyg nešama kieno tai rankų. Liepų šakomis apdengtas pilko granito suolas patakyje sulaukė tolimesnį musų ėjimą ir mudu susėdova ant jo. Jos tylūs ir švelnus kalbos žodžiai kuteno man ausį.

Aš pamačiau jos gyvenimą palaidu ir ištvir- kusiu; nors turėjo ji vyrą, bet visi vyrai jai bu- vo lygus. Kalbėjo ji apie jaunus ir gražius, tvir- tus ir karžygiškus.

Mačiau aš nykstančias tautas, nes jų moters buvo bevaikės: jos sunkiube laikė auklėti šeimyną, o liuosą laiką leido tuščiai ir beverčiui. Ku- rios perteklinose gyvena, po visas pasaulio pa- bankles tamposi, ir linksmos jaučia taip gyvenimą vedą. Ant kiekvieno žingsnio tyras sielas gando, nes joms nuobodus gyvenimas su vienu.

Mačiau kafėjose šokiančias jas nuogas, ir ve- dę jos iš kelio kiek silpnėję vyrą.

Restoranuose jos palaidai pridengė save i stalus padavinėjo valgius, o prie kiekvieno vyro rodė savo šypsa.

Tramvajuose šalimai sėdinčios glaudėsi prie kiekvieno tinkamesnio vyro ir klaidino nors ir šeimyną turintį tėvą.

Namuose jos rengė puotas, kuomet jų vyrų nebuvo, užsikviesdamos po vyrą iš šalies del savo linksmumo, o vaikus savo kankino ir baudė.

Toliaus — jos reikalavė sau lygių teisių ir taikėsi gyventi lygiai su savo vyru: negaminio namie nei sau maisto, o po dienos darbo pavalgė valgykloje; šeimynos auklėjimą jos pripažino praktiškū tam tikrose įstaigose, kad joms nereič- kėtų sutruktū prie vaikų namuose.

Ir ant kiekvieno žingsnio motėsi žiaurus vaizdžiai, baisios kalbos, šlykštumai ir keiksmū iš moterų lūpų, — ir viskas tas drebino mane, o šiurpuliai narstė mano kuną.

Motina nusiminė, pamačiusi sunų pažinus ti- krybę apie moteriškę, ir pratarė ji:

— Šventai ta moteriškė, kuri nebuvo išėjusi toliaus savo sodno vartų, kuri nepažįsta pasa- ulio su jo gudrybėmis, kuri nematė daugiau vieno vyro, kuri angus giriuje su paukščiais ar žvēri- mis; kuri yra motina ir šeimynos augintoja, kuri yra draugė savo vyro ir įrankiu gamtos įstaigo- je...

K. S. KARPAVIČIUS.

KUPRELIS

Si puiki apysaka, parašyta garsaus Lietuvos vaizdėlių rašytojo *Igno Seimiaus*, yra viena iš jautriausių ir puikiausiai at- vaizdinančių Kuprelio gyvenimą, jo meilę ir prisirišimą prie savo šalies; jo prieti- kus ir meilę su jauna Kaze; paskui įsmai- šymas judvieju tarpan kito, kurio pusė nulinksta Kazės širdis — jis išveda Kupre- lio mylimąją Kazę. Paskui Kuprelis užbai- gia savo gyvenimą. — Ir štai kaip apie tai sakoma pačioje knygos pabaigoje: „Malu- no nulažti sparnai gulį ant žemės... Va, ant vieno sparno juoduoja kas... rankas iš- skėtęs-nuleidęs... tai jis — tai Kuprelis.“

Toki ludna vargšo Kuprelio-malunin- ko gyvenimo uždanga nusileidžia ir jis tampa nepernašamos meilės auka...

Ir taip per visą knygą driekiasi galas nuo galo širdį veriantis paveikslai, vaiz- dai, ir skaitydamas pats rodos tą viską sa- vimį pergyveni, jauti...

KUPRELIS — tai didelė, 258 pusla- pių knyga, aiškaus, gražaus darbo ir labai lengva skaityti. Daugelis, kurie tik KU- PRELI skaitė, nuo pat jos išleidimo iš po spaudos, iki šiandien neužmiršta ir laiko tai geriausiu veikalui, kokis ikišiol galėjo ineiti į Lietuvos literatūrą.

KALĖDŲ DOVANA bus geriausia ta- vo draugui ar draugei, pažistamui ar pažį- stamai, nes tai neišdylanti atmintis, išten- kanti nuo vieno Kalėdų iki kitų.

KAINA 75c.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

PR. BAJORAS.

PRIEŠAI

ERONIMAS Kubilius jau baigė savo kareiviavi- mo tarnystę. Dar du mėnesiu — ir jau liuosai kaip paukštysis tėvynės laukuose... Bet kiek vargo per tuos keturis metus pergyventi!... Šilto ir šalto matė. Nekartą budamas muštro eilėse buvo stumdomas, niekinamas, o kartais net ir daužomas vyresniųjų. Kiek kartų ant atsargos stovėdamas — baimėje ir pavojuje — kaip šunelis žiemos laiku ant palangės dantimis kaleno? O kiek kartų nedavalgęs buvo, dėvėjo juodus neskalbtus drabužius, miegojo ant grynų grindų, o kartais ir grynos žemelės? Kiek pri- kankino kalbos nemokėjimas? Budavo vyresnie- ji sako vienaip — Eronimas dar kitaip. Ir barnių ir nesmagumų už tai budavo... Kartą štai kaip buvo. Tulas oficerius — vokitietis, tar- naujaps rusų kariumenėje, — pasiuntė Eronimą su laišku. Eronimas, išėjęs miestan, nė kalbos, nė rašto nežinodamas, per visą veik pusdienį išvaik- šėjojęs, jokiū būdu negalėjo surasti tos vietos, kurion buvo pasiūstas, sugrįžo atgal. Oficie- rius paklausė: „Ar nunešei?“ „Ne, jusų švie- senybė...“ „Kodel!“ — šūrkščiai ir piktumu už- sėdęs, paklausė oficerius. „Neįstengiau suras- ti“... Oficerius, kaip ugnimi mestas, pripuolė prie Eronimo ir, rodos, dantimis butų suplėšęs — daužė per ausis, spardė ir galop net inkando kaip šuo Eronimui į ranką... Už poros metų tarnys- tos eilėse — Eronimas papuolė už tarną pas kareivišką gydytoją. Žmogus viengungys, jau senyvas ir genaširdis. Visame pagaalėdavo savo tarno... Čia Eronimui jau kiek — lyg ir geriau budavo. Bet tai ne. Liuosomis nuo užsiemimo valdėmis Eronimas užsimislina, budavo, apie savo tėvynę, apie gentis, draugus, Lietuvos ska- staveides mergeles, jų širdį žavinčias daineles ir nuliusta-nuliusta. Tėvynės ilgėsis ir meilė jame apsiereikšdavo...

Bet štai dabar jau visiems vargams galas! Už mėnesio Eronimas bus liuosas!

Sužinojės, kad tuojuos bus palinušotas nuo tarnystės — pradziugo: parvažiuos jis tėvynėn, pamatys savuosius. Pradžiuo visu džiugsu jauna širdis...

Net ir gydytojas tai Eronime pastebėjo.

— Kame tokią permainą, kodel toks link- smas? — klausė jis pas Eronimą.

— O, jusų mylistai! Kaip aš nebusiu link- smas?! Juk svetūr — tai ne namie! Tai — na- miškiai, savas kraštas. Išsilgęs aš visa tai!

Gydytojas ir maloniai ir pavyzdžiai žiurėda- vo į Eronimą; jau daug metų, kaip jis neturi ko išsilgti; vargšų tėvų jis — jie jau senai mirę; o čia — viskas svetima...

Jis paplojo Eronimui per petį ir širdingai pagyrė:

— Geras tu žmogus, Eronimai. Gaila man bus su tavim skirties...

Pagaliaus gydytojas išreiškė gilų pageidavi- mą, kad Eronimas pasiliktu dar ant vienos tar- nyštės. Eronimas visame buvo paklūsus, visa- me kaip lietuvis, kaip tikras ir teisingas tar- nas iki paskutiniųjų įsakymų išpildydavo, kuomi, matomai, gydytojui labai intiko.

— Malonus tu jaunikaitis, Eronimai, — sa- kė dar gydytojas. — Pasilik... Aš tau daugiau mokėsiu, budamas ant antros tarnystės ir dau- giau gausi iš valdžios. Ot tai ir bus lygiomis, kaip kad tarnautum tėvynėje pas svetimus...

Pabus dar tiek, kiek pirma — daugiau dar svie- to pamatysi, daugiau pasimokysi... Pagaliaus — manō senatve, o juk viengungys... Pagalbėsiu tau, kad ir daugiau pasimokyti.

— Nežinau, nežinau, geras pone... Ten, namie, man rodos, už viską geriausia, už viską meiliausia...

Gydytojas pagalvojo.

— Žinai ką, Eronimai? — pagaliaus pasa- kė jis. — Aš štai ką sakyčiau. Tamistai pasibai- gus tarnystei, važiuok tėvynėn. Paviesk ten po- rą mėnesių ir grįšk pas mane atgal. Visu glė- biu lauksiu tavęs...

Eronimas vis dar mįslydavo, kaip čia pada- rius — likti, ar ne. Laikas, tos paskutinės die- nos, greitai bėgo, kaip vandeniu laivelis, kaip padange debesėlis. Dar nesulaukus paskutinių- jų dienų, dar nesvėrus kurion pusėn palinkti — užstojo didžioji karė. Eronimas, kaip ir visi kiti kareiviai, turėjo pasilikti ant toliaus tarnau- ti...

Prasidėjęs kare — gydytojas su savo pulku — išvažiavo į mušų laukus prie ligininės.

Su juomi kartu ir Eronimas iškeliaivo.

Karės lauko ligininėje, esančioje mažame Rusijos miestelyje, Eronimas ir tik savo papras- tą-kasdienį darbą atlieka: išvalo gydytojo kam- barį, iščystina drabužius, batus, pakloja lovą, virdulį užstato, retkarčiais pagamina valgyti... Liuosu nuo užsiemimo laiku eina ligininėn, pa- žiūrėti atvežtų iš karės lauko sužeistųjų. Viso- kių ir daugybė jų ten. Tai be rankų, tai be kojų; tik-ką gyvi, kruvini, baisūs, apiplėšyti. Visokiais balsais šaukiasi pagalbos, visokiomis kalbomis kalbasi... Eronimas kartais ir pagelb- sti šiuomi-tuomi: tai vandens alpstangiam paduo- da, tai kraujuotą žaizdą nušluosto, tai lovele pa- kloja, baltiniais permoino... Kartais net ir ilgas valandas jis ten prabadavo...

Vieną dieną iš mušų lauko atvežė daug su- žeistų vokiečių kareivių. Visiems ligininės dar- bininkams buvo darbo. Eronimas ir dirbo. Vie- ną po kito, su gydytojais, plovė vandeniu, mai- nė drabužius, valė žaizdas, tepė vaistais, darė visokias operacijas ir guldė sužeistuosius į jiems paruoštas loves... Vertksmas, dejavimas, šauk- smas sužeistųjų. Vienū Dievo šaukiasi, kiti kei- kia, tretū mini savo namiškius, savo tėvynę.

— O, prakeiktas likimas likimas! — išgirdo Eronimas lietuvišką balsą iš vieno dar neaprašio- to vokiečių kareivio. — Alpstu-trokštū...

Eronimas prisoko prie jo.

— Ko tamistai? — paklausė lietuviškai.

— Vandens...

Eronimas pasitarnavo.

Pasigirdžius vandeniu, Eronimas tuojuas susijieškojo savo gydytojų ir su jo ypatinga prie- žiura — mielaširdingai sužeistąjį apžiūrėjo; ap- šluostė jo kraujuotą veidą, nuėmė drabužius, su- radė žaizdą — išvalė ir, sutepė vaistais, paguldė vok. kareivių lovon. Sužeistasis, matomai, paju- to kur-kas geriau. Praplėšė akis, meiliai pažiū- rėjo stovintiems prie jo lovos — Eronimui ir gy- dytojui — į akis, šyptelėjo ir vėl užsimerkęs užsnudo... Eronimas dar apklostū miegantijū.

Šėkančią dieną Eronimas ir atėjo ligininėn. Priėjęs prie ano, ką vakar taip širdingai apžiūrėjo kareivio, pasakė „Jabą rytą,“ pasveiki- no ir atnešė vandens. Vokietis kareivis, nors dar jausdamas skausmus ir negalėdamas kalbėti, šyp- sojosi ir meiliai lingavo galva.

Dar kiek laiko pralinko, vok. kareivis jau daug pagerėjo. Pamatęs Eronimas, tuojuas prak- kalbės, pasijuok. O vieną syk paklausė:

— Bene lietuvininkas tamsta?

— Taip... O kas tu — vokitietis? — sakė Ero- nimas.

— Ne. Aš taip pat lietuvininkas, Fritzas Pu- šaitis, iš Prusų Lietuvos. Mušyje rusai sužeidė ir pagaliaus nelaisvėn paėmė...

Eronimas ir pasisakė savo vardą.

Netikėtai susitikus dvien vienos tėvynės sumams-priešams pasidarė ir linksmas ir graudu... Jeigu taip mušyje — kas gal žinoti, kaip butų atsitikę: užmušti viens kitą butų galėje...

Pakalbėjo truputį...

Fritzas papasakojo apie save, Eronimas — apie save. Fritzas — tai vidutiniškai pasilaikan- čio ukininko sunus, pusėtinai pamokytas, myli tėvynę, savo žmones ir jų kalbą... Nenoromis turėjo karėn eiti... Paliko namie motiną, tėvą ir dar daugiau šeimynos... Trokšta juos dar kada pamatyti... Eronimas — biskuti kitokis-bemok- slis, neturtingas, bet jame jaušmo meilės ir drau- giškumo tiek, kad vargu begu pas ką daugiau...

Ir daugiau dar pasikalbėjo...

Fritzas po Eronimo ir jo gydytojaus prie- žiura greitai ėjo geryn. Dar keletas savaičių — tai ir pilnai sveikas... Šnekus jis. Susiėjęs su Eronimu, budavo, daug kalba, pasakoja apie šio- kius bei tokius dalykus: apie žmones, apie jų mei- lę vieni kitų, apie nesutikimus, apie tai, kaip bu- tų gera, kaip smagu ant svieto gyventi, jei žmo- nės vienas kitą mylėtų, vienas kitam viso labo visame linkėtų; pagaliaus kalbėdavo apie gyvenim- mą savame kaime, apie vargus-vargelius...

— Rodos ir žemelės nemažiausia turėvoja, ir sutikome ir sveikatoje gyvenōva, bet vargas nors tu kas-žin ką padaryk, — pasakojo Fritzas. — Rodos kiek susirenka iš žemelės, bet tai valdžios izdan, tai karės reikalams, tai prie to dar šis-tas pasitaiko — taip ir išsisemia paskutinis skatikas.

— Tiesa, ir aš nesu gero matęs savo dienelėse. Namie budamas — pas svetimus tarnavau; čia vėl žinai koks gerumas... Bet, pasakyk, Fritzai, kodel taip yra: kodel mes turim vargti?

— Kodel, kodel?... Todėl, kad kiti laimin- gai gyvena...

Čia tai jau ir užsikarščiuoja, budavo, Fritzas. Apsidairęs, jeigu tik niekas nemato, pasakos, pa- sakos, o Eronimas tik klausosi-klausosi.

— Zemelė plati ir pilna Dievo gerybių: vi- sako Jis žmonėms davė ir pavedė jiems susivalius lygiomis pasidalyti. Bet ar taip žmonės? Kož- nas visa burna griebia, kad tik kuodaugiau, kad didesni. duonos kšnį apžiojus, nepaisant, ar ta- vo draugui likis; gudresni viską sugriebia, lėtes- niems, mažiau išnaudotiems — tik nuotrupos. O iš to pas žmones neapilkanta, panieka, pasibjau- rėjimas vieni kitais... Suprask, žmogus žmogū kaip žuvėlė žuvėlė rija. Dar aršiau. — Čion karės lauke — vienas kitam nagus nuo galų pirštų nurauna, liežuvį išlupa, akis išveria. O už ką? Už ką tai?... Mudu priešai? Taip juk. Bet kodel mudu priešai? Vienas kito slenkščio neperžengė, o priešai... Tai, broliuk, kaip pas žmones...

— Na, bet gerai, kas tame daugiausia kal- tas? — paklaus besiklausydamas Eronimas. — Kas tuos visus nesupratus tarp žmonių sė- ja?...

Fritzas pamislys-pamislys, nuleidęs galvą, ir salko:

— Kas? Hm... Aš sakyčiau, niekas daugiau, kaip tik patis žmonės. Tiesa, sakysime, kad ir karėn mus prirengė musų carai, musų kaizeriai, politikieriai, žmonių vadai bei kiti didžiuliai, bet kita vertus — jie daro tai, ko žmonės nori. Žmo- nės nori — kariauja, norėtų — butų taika... Jeigu mes nestatytumė tvirtovių, nelietume di- džiuolių kanuolių, nekastume vieni kitiems pra- žuties duobis, — musų karunuotieji neįstengtu tai padaryti... Šauksmas, kad buk kruvinieji ca- rai žudo žmones — tai daugiau, negu juokas... Nešauk, broliuk, kad kitas tavęs nežudytų, bet tu pirmas padėk ginklą šalin!...

— Tiesa, balaudėli, tiesa, — sakydavo Ero- nimas. — Kaip tai butų puiku, jeigu pas visus žmones ta nuomonė užviešpatautų!... Rojus ant žemės butų...

— Na, Eronime, bet aš nemanau, kad kada- nors taip galėtų buti...

Ir čia Fritzas dar daugiau užsikarščiuoja. Visą savo sielą išledimo.

— Sakau, broliuk, mano nuomone, tas kaip ir negalimu butų, bent tuojuas, umu laiku. Prie to prisirengti tukstančių metų, rodos, reičėtų. Juk dabar žmoniū ne prie to visai žengia, ne prie to rengiasi, o pagaliaus ir ne tam linkus. Kalbama apie taiką, bet daugiausia tik tam- met, kada kariaujama. Ramiame laike-gi — ginklus rengiama... Pagaliaus — žmogus su žmogum sunkiai begal susitaikyti, o gi tautos milžiniškos jų handis, — kaip su jomis. Juk ta pas visas yra supratimas, kad savo draugą ne- skriaudus, — kaip gi jis tuomet gal be karū apsieiti? Prie to — žmogus iš senų-senovės ju- gimęs kariškame upe. Laipsniškai prie to išau- lėtas: pirmiaus kariaudavo tik su akmeninū kirveliu; dabar-gi — su baisiausiomis prietai- somis; ateityje — kas žino kaip gal buti?... Juk žmogus, ar bent koks gyvumas, iš prigimties ka- riamininkai: jie kariauja su gamta, kariauja su savo aplinkybėmis, kariauja su savo priešu ir pagaliaus net pats su savim: savo krauju ir jie- gomis jie skina sau taką į geresnę ateiti... Ma- no ir daugelio dar daugelio didžiausiu noru yra, kad tik taika, ramybė ir meilė ant žemės vieš- patautų. To aš noriu ir turiu pilną tiesą šauk- ti į žmoniū — taikos, tiktai taikos. Bet kad taip nėra, kad žmoniū, kol kas, ne to nori — aišku kaip diena. O kodel nenori — kitas daly- kas...

Pagaliaus dar Fritzas pasakojo, kad jau daug metų tam atgal gyveno ant žemės žmo- gus. Taikos ir meilės jis obalsj tarp žmonių sė- jo. Milijonsi jo pasekėjų tą obalsj tarp žmo- nijos inkunijo. Ir šiandien šimtai milijonų se- ka jį, bet tik tol, kol karės nėra. Užstojus-gi kare — tas šventas obalsis tų pačių pasekėjų pa- minama po kojų ir, pasilaiminus šventuoju kry- žium, žengiama karės laukan... Išrodo, kad žmo- nija, gyvena — tai amžinas, nepalijijas sukties ratas...

Ir daug dar daug visokių dalykų kalbėdavos draugai tarp savės.

Patiko jai vienas antram. Vienas kitam sa- vo sielas atidavė iki pat dugniū, iki pat di- džiausių paslapčių.

Jie — amžini draugai...

Dar Eronimas, budavo, pasiguodžia savo draugui, jog-kada tai, kada dar jis gyveno tė- vynėje, kada jaunystės dienos kaip nekaltō an- gelo sparneliais skrido: linksmutis ir nekaltas jis, tuomet tai jis turėjo draugą, artimiausią jo šir- džiai žmogū, jo gyvenybės šaltinį. Mylėjo jis jį. Kodel? Nežinojo. Bet — mylėjo. Tečiaus-gi vieną kartą už menkutį, visai mažą daikteli susi- pyko... Ir kas tokio ypatingo? Nesykį ir ki- taip juk pasitaiko.

— Bet čia, brole, — sakė jis, — aš pats negalėčiau pasakyti, kaip tai būtų: rodos ir vėl galėtu būt draugas, artimas žmogus. Bet ne. Iš gilumos kažkas nor pasakyt, padiktuot, kad apie jau buvusį blogą nieku budū negalima manyti gerai...

— Je, je, kaip tai teisingai... Na, bet ką čia apie tuos savus vargus? Paklausk, aš tau taip apie ką kitą pasakysiu.

Čia Fritzas budavo ima ką nors kito pasakoti. Tai apie Lietuvą, tai apie jos ašaras, laimingą ar nelaimingą likimą. Kaip būtų gera, kad Lietuva kada nors būtų savistovi šalis, kad joje liuosai, o greičiausia ir laimingai žmonės gyventų. Kaip tai būtų malonu, kad jei jie Lietuvoje taip susitiktų...

Tulą rytmetį pas Fritzą, uždušęs nubėgo Eronimas. Pilna kareivio uniforma. Su šautuvu rankoje.

- Sudiev, Fritzai! — pasakė jis.
- O ką tai reiškia?
- Išeinu...
- Kur?...
- Musų eilėms.
- Teisingai?
- Taip, draugas...

Ir daugiau Eronimas pranešė.

Jau kelinta diena, kaip jo gydytojas negrįžta iš karės lauko. Platesnių žinių apie tai jokių. Negalima sakyti, ar jis žuvo, ar kaip ten kitaip. Tik vakar vakare Eronimas gavo nuo pulko komandieriaus prisakymą, kad Eronimas butinai su dabar siunčiamąja mušiu lauką pagalba turi išeiti ir stoti į mušių eiles.

Liudna tai žinia.

Abu nutilo valandėlei.

Skaudus atsitikimas.

Draugai sukibo glėbiuosna ir karštai bučiavosi. Tvirtos krutinės sualsavo. Iš akių pasipylė ašaros. Dar paspaudė vienas kitam ranką...

— Sudiev! — sakė Eronimas.

— Sudiev...

— Pasimatysim gal kada nors...

— Gal...

— Gal Lietuvoje tėvynėj.

— Draugai busim...

— Pagalbą vienas kitam teiksim...

Atsibučiavę, atsiveikinę draugai — atsiskyrė.

Eronimas — iškeliavo su rusų kariuomene.

Fritzas — pasiliko ligoninėje...

Nadaug laiko po to praslinkus — miestas ir ligoninė, kurioje buvo Fritzas — perėjo į vokiečių rankas.

Fritzas, jau budamas pilnai sveiku, vėl pamintas į mušių eiles.

Rodas, net ir pats Dievas buvo ant žmonių užsirušinęs: žaibavo, griovė ir smarkiai lijo lietus...

Žmonės siuto...

Visas laukas judėjo gyvybe.

Tai čia žmonių raitų ir pėkščių būriai ėjo, pirmyn, tai iš kanuolių žvimbė kulkos, viršuje tai ten apšarvuoti vežimai, šaudydami, važiavo sproginėjo šrapnelės, tratėjo iš kuklosvaizdžių šoviniai, tai šaudė iš paprastų šautuvų...

Badėsi durtuvaš...

Indukusių žmonių būriai vieni priešais kitus ėjo, krito ir nyko...

Ir ilgai taip.

Kaip kokia viesula siubavo.

Antai matyti ir jaunikaitis Fritzas, ginklu durtuvu rankose kaip kokis žvėris — tai ginas, tai ant kitų užpuola. Susidūręs ginklai, sūbarškės, pasigirs žmogaus šuktelėjimas, ir... jau vieno nėra...

Auka po aukos krinta iš-po jaunikačio ginklo... Jis — persigandęs toks. Į žmogų nepanašus: žiaurus veidas, apsitaskęs kraujais, drabužiai apiplešyti. Nepažįsi.

Kovoja jis kaip koks beprotis...

Aha, bet antai priešais jį atbėga ir į jį panašus. Dar baisesnis, žiauresnis... Susidūrė. Ilgai kovėsi. Barškėjo ginklai vienas į kitą atsimušdami. Priešai stenėjo. Koznam gyvybė brangi... Pagaliaus, Fritzas nulenkė priešų ginklą, įmirtusiais smeigė šį, ir jis jau gulėjo ant žemės...

Fritzas vėl puolė ant netoliese kovojančio priešo. Bet... o ironija! Lyg būtų griausmas jį atraukęs atgal.

— Fritzai, mielasai Fritzai! — girdėjosi žįstamas, skaudus balsas. — Mielasai drauge, gėbėk mane...

Jaunikaitis Fritzas pripuolė prie gulinčiojo,

sučiupo jį savo glėbin ir žiūrėjo jam į pilnas meilės ir džiaugsmo akis. Pažino jis jį. Tai buvo Eronimas, jo mylimas širdies draugas...

— Sudiev, drauge — pratarė Eronimas.

Nepykstu ant tavęs: jeigu ne tu mane — aš tau ve bučiau užmušęs. Tai ne musų kaltė...

Eronimas užmerkė akis.

Fritzas ir nualpo...

Kuomet jis pabudo — mušių laukuose jau buvo ramu: nesproginėjo čia šrapnelės, nekaukė kanuolių šuviai, nesimatė čia beprotiškai įmirtusių ir kariaujančių žmonių, tik visas laukas buvo padengtas lavonais tų, kurie dar neseniai kaip indukę žvėrįs kariavo...

Čia tai jau buvo ramu ir viešpatavo taika... Čia tai ir Eronimas ramiai išsėjosi... 12-12-16.

IŠSILGAU SAVO GIMTINIO KRAŠTELIO

D AUGEL metų praslinko nuo tos dienos, kuomet buvau priverstas apleisti savo gimtinę baukūžėlę, bet negaliu užmiršti tojo taip brangaus mano širdžia Lietuvo kampelio. Nors ir pirma aš jį branginau, gal ir mylėjau, bet netaip, kaip dabar, kuomet nusibodo man gyventi šioje šalyje toli nuo savųjų. Nors ir čionai kaip kur girdžiu lietuvių kalbą, ir viską, kas lietuviška, visgi nelinksmu ir niekas nemalonu mano širdžiai: kas-žin-koks paslaptingas ilgėsysis spaudžia ir terioja mano sielą prisiminus apie kančias pavergtųjų.

Kaip yra skurdus gyvenimas po sunkia prispaudos ranka, kaip vaitoja ten vargdiečiai alkani be maisto ir pastogės, nors ir savo krašte gyvendami neturi tiesos pasiguosti ant tų visų žiaurumų ir neteisėbių, paeinančių nuo kariškos vyriausybės.

Tas nemalonus likimas sunaikino prakilniausias užmanymus ir geriausias mintis, o musų brolius ir sesutes pastumėjo į didžiausį skurdą.

Taip sunkioms aplinkybėms esant, būtų linksma ir garbinga suteikti nors kokią pagalbą arba nors perduoti užuojautos žodelį iš šios laisvos šalies del suraminimo vargstančiųjų.

O kaip liudna ir neramu — musų tėvynėj Lietuvoje priešai iš visų pusių drasko jos turtą nieko nepalikdami del joje gyvenančių žmonių.

Iš gražiausios šalies dabar beliko tik rupešiai, ašaros ir vargai. Kur žalios girios per amžius dengė Lietuvą nuo didžiausių audrų, ten šiandien gryni laukai beliko. Pranyko gražiausias aidas tų puikiausių lietuviškų dainų, kurios skambėdavo kiekviename Lietuvos kampelyje lėtikrųjų vargas apgulė musų tėvynę, o geidulį gi žmonės per amžius kaip įmanydami iš visų pusių kankino mus.

Nuo amžių ant musų žemelės plakėsi ir dabar plakas tautų bangos ir ardo jos pamatus su didžiausiu įnirtumu, bet nuo amžių musų tauta neįveikiama. Amžių bėgyje musų garbingi proseniai pergalėjo didžiausius vargus, pergalės ir dabar, o tuomet užžibęs viltis geresnės ateities broliams musų Lietuvoje gyvenantiems.

O mes čionai gyvendami pasistengime bendrai suvienytomis spėkomis palengvinti vargus savo viengenčių. Kaip bus linksma ir malonu, kuomet po ilgiausių vargų ir persekiojimų ir išvysime dar savo garbingą tautą nesunaikinta ir liuosą.

A. R.

KARĖ JAU BAIGIASI!

Žmonės važiuos į Lietuvą. Bus reikalingos šifkortės, kurias galima gauti ant visų geriausių linijų ir už pigias kainas. Bile reikale visuomet pirmiausiai kreipkitės į „VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIAI MYLI DAINAS.

Tą visas pasaulis žino. Tai kaip broli lietuviai, gali apsieiti be dainų knygų? Visokių dainų knygų galima gauti:

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

NESULAUKĖ

S I AULŲ apigarda. Šalyje vieškelio stovėjo vieną vieną maža trioba: šiaudinis samanomis apaugęs stogas, keturi maži langeliai ir girdančios durys. Joje gyveno mažazemis Uosis. Šeimynoje augino tikrai vieną šešių metų sunų Pranuką.

Nors Uosis su savo žmona sunkiai dirbo, vienok tarp jų viešpatavo meilė ir sutikimas. Laikas diena po dienos yt upelio vanduo plaukė, o jie laimingai gyveno.

Buvo Kalėdų rytas. Uosienė labai anksti atsikėlė ir skubiai rengėsi kur tai išeiti. Besirengdama meiliai šnekęsosi su savo vyru-Uosiu ir jojo maldavo, kad jis atliktų jos darbą — apsiaruostų, kas reikalinga prie ūkininkystės.

Tuom laiku pabudo ir jų mylimas sunas-Pranukas. Lovoj gulėdamas pakėlė augštin savo mažą galvelę ir pamatęs, kad jo motina rengiasi išeiti, nusiminė. — Jam parupo, kur ji eis.

— Mama, kur eini? — paklausė Pranukas.

— Niekur, Pranuk, niekur. Miegok vaikeli — ramino motina Pranuką.

Bet Pranukas motinos nepaklausė. Išlipo iš lovos, išikibo į motinis sijoną ir sekiodamas pasikui ją vis klausinėjo:

— Mama, kur eisi? Mama, kur eisi?

— Nutilk, nezurzes! — Matai, štai beržinė už balkio, tuoj gauši, — išėjas iš kantrybės Uosienė subarė vaiką.

— Mama, veskis ir mane, — Pranukas dar neatstojo nuo motinos.

— Šalin! — pastumė jo motina Pranuką.

Pranukas nuleido galvelę. Verkšlėdamas užlipo ant storo papuvusio suolo, kuris buvo nutiestas grįžios pasieniu; pasirėmė alkunėmis ant mažo lango lentelės ir žiūrėjo pro jį lauk.

Lauke buvo šviesu. Mėnulis, tarsi gerindamasis, švietė kiek galėjo, o milijonai mažų žvaigždžių jam prigelbėjo. Žemė, storai apklotą girdančių sniegu, visur tik blizgėjo sidabru.

Pranukas, žiūrėdamas pro langą, matė pilną kelių einančių ir bėgančių žmonių ir kur tai toli-toli girdėjo varpų gaudimą.

Pranukas nustebo. Ir vėl jis priėjus prie motinos paklausė:

— Mama, kas šianakt atsitiko? Pilnas kelias žmonių; eina ir bėga ir kažkur toli girdėtis varpai gaudžią. Mama, kur gi tie žmonės taip skubinasi? — žingeidavo Pranukas.

— Mano brangus suneli, ar tu pamiršai, kad vakar valgėme Kučios valkarienę? — maloniai jį pasakojė Pranukui.

— Šis rytas — tai Kalėdų rytas. Šią naktį užgimė Jezus. Tie visi žmonės eina pasveikinti tą didį pasaulio Išliuosuotoją, Jėzų. Ir aš ten eisiu, vaikeli.

— Mama, ir aš noriu eiti, vesk ir mane, mama — Pranukas bučiavo motinos rankas ir prašė, kad jį vestųsi.

— Ne, vaikeli, negali tu eiti. Labai šalta. Dar permažas tu esi. Kaip kitų Kalėdų sulauksi, busi didesnis, tada eisiva abudu — ramino motina Pranuką.

— Ne, mama, aš jau nebemažas, aš galiu eiti. Užsilvikiu kailinius ir nebus man šalta. Ar taip mama?

— Ne, vaikeli! — Šiandien turi buti namie. Negali eiti.

Mažas Pranukas pakabino lupelę ir pradėjo verkti. Tėvas Uosis paėmė Pranuką ant rankų ir ramino.

Uosienė skubiai leidosi į kelionę, nes jau buvo vėlus laikas — bijojo, kad nepavėlnotų ant ratarų.

Tėvas Pranuką numaldė. Pranukas pradėjo su seniu katinu žaisti...

Vis spėjo praslinkti ta brangi šventė-Kalėdos, Pranukas tėvų jau klausinėjo:

— Ar toli Kalėdos? — Gal rytoj bus Kalėdos?

Pranukas su savo Kalėdomis tėvus kartais net į piktumą įvardavo.

Laimingai Uosiai praleido žiemą; sulaukė gražaus pavasario ir vasaros. Tik liepos mėnesyje Uosį sulaukė liudna žinia: kad jis kuogreičiausia turi rengties į kariamėnė.

Uosis su savo mylima žmona nusiminė... Susikabino ir grandžiai iš širdies abudu, kaip maži vaikai, balsu pradėjo verkti. Gi jų mažas Pranukas irgi nežinodamas lko — verkė.

Uosis išėjo mušti vokiečių.

Uosienė, palikus viena, be sustojimo verkė. Pranukas jai padėjo. Ir taip jiems karčios dienos slinko.

Pranukas jau užmiršo Kalėdas — nebeklausė

nėjo motinos „ar toli Kalėdos?“ Bet kas miela diena klausinėjo, kuomet tėtė parvažiavo; sakydavo:

— Aš taip tėtės pasiilgau, taip labai noriu pamatyti jį, taip noriu, kad jis mane paimtų panešiotų ant savo rankų. Kaip parvažiavo tėtė, aš jį bučiuoju, bučiuoju abidvi ranki ir...

Iš tokios Pranuko kalbos Uosienė kartais tarp verksmų prasijuokdavo.

*****

Atėjo Kučios. Uosienė kaip mokėdama ir ką turėdama parengę stalą — kaip paprastai Lietuvoje rengia.

Abudu su sunum suklaupę sukalbėjo maldele ir pradėjo valgyti.

Pirmiausiai valgė plotkas, paskui kisielių žuvi, silkę ir dar daugiau ką.

Valgant Uosienė Pranukui pasakojė, kad kaip ji buvusi dar mergina — tai Kučių vakarais bėgdavusi lauk, klausyties, kurioj pusėj šunų loja, nes iš to krašto piršliai atvažiuos. Toliaus, jai valgant Kučias kieno šešelis esti didelis, tai tas nesulauksias kitos Kučios ir daug kitokių pasakų pasakojė.

Uosieni su Pranuku bevalgant, kaž iš kur pasigirdo trenksmas. Ugnis sužipsėjo, oras paraku pasmirdo.

Vokiečių orlaivis lėkdamas išmetė bombą ant Uosio bakužės.

Uosio grįžia liko bombos sudraskyta; senieji rąstai plačiai po lauką išmėtyti.

Uosienė su perskelta galva negyva gulėjo prie apdraskyto molinio kakalio, o Pranukas, šrapnelio perverta širdžia prie skobnio augštiekykas drybsojo.

Pranukas kitų Kalėdų nebesulaukė...

A. A. TULEVICIJA

A. VAIČIUNAS.

ŠVENTĖMS

(Skiriu M. G.)

Linksmų švenčių aš norėčiau palinkėti Tau, mergele,

Ir ši brangių rytelį suraminti kiek širdelė...

Nes sunkios dalužės skirta Tau ir man vienaip kentėti...

Linksmų švenčių sau nelinkiu — Negaliu ir Tau linkėti...

.....

Nuo tėvėlių, nuo močiutės, Atskirti — kaip tie paukšteliai,

Ką vanago išblaškyti, — Ir visus spaudžia vargeliai!...

.....

Aš Tau šiandien palinkėsiu:

Viso gero, gausios laimės, Ir į ateitį žiūrėti

Šviesioms akimis — be baimės!...

Vilnius.

AR NORI, KAD SEKTŪSI PREKYBA?

Suprantama, kad nori, nes iš to gyven. Kad sektūsi „biznis“ svetimtaučiai išdeda milijonus dolarių ant išgarsinimų laikraščiuose o TAMISTA net nesigarsin! seniausiam ir didžiausiam laikraštje?

PAMĖGINK:—

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Pabėgėlės Atsiminimai

NEDĖLIOS pavaikarj, linksma ir neatjausdama jokios nelaimės, aš su draugams važinėjusi valtytyje po Subačiaus ežerą. Volkiečiai dar i šią dalį Kuršo nebuvo atėję, todėl nebuvo baimės, ir vakare mes susitarėm keliauti Illukšton, savo uždirbtų pinigų nuo rusų valdžios pa- imti. Visai sutemo; mano broliukas Mindaugas patėmėjo gaisrą Rokiškio pusėje. Vytautas (brolis) užlipo ant stogo, kad išsiųrėti: ar toli gaisras. Bet, tyku aplink, ir gaisras pradėjo eiti mažyn. Nusiramimom ir tarėmės eiti atsilsėt, nes 3-čią val. nakties mums reikės kelties ir eit Illukšton.

Atėjo mano draugė ir pasiliko pas mus nakvoti, kad kartu atsikelti ir eiti. Atsigulėm linksmos ir tuoj užmigom.

Naktį 3-čią val. motutė mus pakėlė. Išėjom pasižiūrėti, kas dedasi lauke; tyku, gražu, šilta, tik rankai aplink. Motutė pradėjo mus atkalbinėti, kad neitumėm Illukšton. Bet mes neatbojom ant nieko, buvom tvirtai pasiryžę tą išpildyti. Motutė mums indėjo sviesto ir duonos kelionėje užkasti. Prieš išėjimą motutė palaimino, ir dar kartą prašė, kad neitumėm.

Paėjom keletą žingsnių; buvo tamsu, nežinau, kas man po koku pasipainiojo, aš parpuoliau, ir sumušiau kiaušinius, kuriuos buvo motutė indėjus valgymui. Į tai mano draugė tarė:

— Tai negeras ženklas.

Bet nieko... ėjom toliaus. Pavijo mus rusų kareivių pulkai, kurie ėjo Dvinskian. Kareiviai buvo taip pavargę, kad nekurie paeina keletą žingsnių, ir nebeteke spēkos, parpuola ant žemės, kolei pamato vyresnysis, pspiria su koja ir liepia kelties ir eiti; nežiuri ar gali, ar ne. Jan buvom nuėję 15 verstų (lig Illukštos buvo 27 verstai) netikėtai vakarų pusėj užgirdom šaudant; pagaliaus iš visur ėmė lėkti žinios, buk tai rusai gelžkelius plaišina. Tada mus apėmė neišpasakytą baimę. Brolis Vytautas patarė mums grįžti atgal, bet mes vienos nedrįsom atgal eiti. Ėjom toliaus; perėjom rusų apkasus.

Apkasuose buvo tyku ir tuščia; kareivių jau nesimatė, matyt, buvo pabėgę. Paėję, atsisedę užkandom ir traukėm toliaus. Pagaliaus pasiekėm Illukštą.

Miestukas buvo pilnutėlis žmonių, kurie taipgi buvo atėję pinigų už darbą atsiimti. Šiuo tarpu ant kiekvieno žmogaus veido dar žydėjo ramumas ir linksma jausma; buvo girdėtis dar ir juokai; ypač tarp jaunomenės, kitur dar ir armoniką galėjai girdėti; nes-gi niekam neatėjo į mintį, kad už keletos valandų miestukas papuls į priešą rankas, ir niekas išėimant nemastė, kad jau su savo brangiais tėveliais ir su savo šeimynomis buvo paskutinią kartą atsiveikinę. Visi buvo ramūs ir linksmi. Bet kaip pradėjo paskutiniai rusų kareiviai važiuodami raginti, kad žmonės greičiaus apleistų miestuką — nes jau netoli volkiečiai — tada žmonės nusiminė; kiti drąsėnieji, nesulaukę savo pinigų, ėjo atgal į Subačių — nes prieš jų akis stojosi paliktos mylimos pačios, vaikeliai, arba tėveliai, kurie dabar po priešų pateko, ir kurių nebus kam užtarti.

Vienas maskolius taipgi ėjo į Subačių, bet paėjus 10 verstų, jam kas ten pasakė, kad volkiečiai jau Subačiuje, tada jis atsiskusė kad drožė — tai drožė atgal ir nebegrižo. Minios blaškėsi į visas puses. Aš taipgi su savo drauge (nes mano brolis nuėjo namon, aš palikau viena; kartu su juo bijojau eiti, o antra — aš nei nepatėmėjau, kaip brolis nuėjo) palikome ir nežinome ką bepradėti. Žmonių bruzdėjimas, neramumas ir verksmas; kareivių raginimas apleisti miestuką, mums visai pajiegas atėmė. Norėjome bėgti, bet kur? Norėjome šaukti, bet kas užgirs? Ir ką mums buvo daryti? O vėl jau buvo rudens laikas; aš buvau visai lengvai apsvilkus, — nes ta diena buvo šilta, o naktį šalta, — taigi aš iš namų eidama nei neėmiau šiltesnių rubų.

Vakaras artinosi; saulelė jau leidosi už kalnelių — lyg nūreidama matyti ir girdėti nelaimingųjų žmonių verksmo ir dejavimo... Pradėjo šaltyn eiti, o mes be pastogės. Kur mums eiti ir ką daryti, mūsų silpnos galvelės nebeišmanė. Ėjom mes tenai, kur žmonės važiuo ap- leidę savo visą gyvenimą, turtą ir važiuoja ten, kur akis mato, palikę viską „Dievo apveizdai,” kaip žmonės sakė. Viena moteris visus savo dra- žiūnus sukasė žemėsna; sako, kaip karė pasibaigęs sugrižšiu ir iškasiu (jeigu nesupus). Mes tikė- jomės jų tarpe atrasti savo tėvelius bei pažįsta- mus, bet deja! neradom jų, kurių jįsėjokom. To- del ir mes sumislįjom eiti ten, kur visi eina. Vienas bernaitis dar mums patarė pasilikti Il- lukštoje; sako, gal but rusai nuvarys atgal vo-

kiečius, tai tada visi sugrišim namon. Bet mu- myse nebuvo vilties, kad tas atsitikis. Nes be- veik visa Illukšta paliko tuščia. Norėjom dar ką nusipirkti, bet Illukštoje jau buvo tuščios visos krautuvės.

Tenai į rytų pusę, tenai, kur tiesiai didelis vieškelis į didelį tvirtovės miestą Dvinską. (Dauguva-pilę) siubavo didelė žmonių banga. Į šią bangą ir mes patekom ir ėjom. Sekantį sy- kį mano aprašyme jau mes su skaitytojom pasi- matysime Dvinske. EUGENĖ ŠIRVYDŽIUTĖ

MEILĖ TĖVYNĖS IR PASISVENTIMAS

(Iš Passaic'io, N. J. padangės.)

Passaic, N. J. miestas gana didelis, bet lietu- vių jame nedaug — trejetas desėtkų šeimynų. Neuzsilaiko čionai lietuviai, — uždariai sulygi- namai nedideli.

Bet norisi pakalbėti apie ką kitą. Čionai jau apie nuo 30 metų gyvena lietuviai, p. Ju- rgis Linonis, užsiauginęs vaikus, privargęs. Kas- gi, rodos, galėtų tikėti, kad toks žmogus, tiek daug laiko išgyvenęs, rodos pamiršęs savo tėvynę, parodytų daugiaus meilės prie savi krašto, dau- giau pasisventimo už mus visus jaunesnius, „susi- pratusius”, apšviestus.

Štai kaip buvo. Sulaukėm Lietuvių Die- nos. Rinkome apie 20 rinkikų. Tai vis papras- tai, kaip visur. Bet J. Linoniui pasirodo, kad ir patys lietuviai, kurie dirbo tą dieną turi aukau- ti. Reikia sušaukti susirinkimą. Na, ir netin- gėk gi pereiti per išsimėčiusias po visą miestą grįžias tik su tikslu, kad visi susirinktų į susirin- kimą. Tai visos savaitės vakarų darbas.

Susirinkome visi. Komitetai išduodam at- skaitas. Žinoma, kaip ir pridera, vieni kitus kar- tais paigoruojam, vieni jaučiamės visa pėda didesniais už kitus. Tai vis priprasta. Nekurie aukaujam, bet daugelis neturime pinigų; žino- ma, viskam yra dolariai, bet Lietuvai dešimtukai. Lygiai kaip visur.

Kita sumanymas pereiti per lietuviškas stu- bas. Na, ir kolekciniam apsiima ne kas kitas, kaip p. J. Linonis, nors ėion buvo daug jaunesnių. Darenkam prie jo dar kita jaunesni — p. J. Ulšinską, ir jie pradeda auk rinkliavą. Įstabus dalykas — jie nepraleido nei vienos stu- bos; ėjo kas vakaras. Kur nerado namieje, ten ėjo net po 3 kartus. Vienoje stuboje neradus namie įnamio, šeimyninukė užklausė:

— Argi jums nenusbosta tiek daug vaik- šioti?

— Ne! Kaip-gi aš galiu neateiti. Jis gali dar užpykti, kad aš neduočiau jam progos paau- kauti Lietuvai labui.

Ir ištikro, kaip tikras lietuvis negali nueiti parinkt aukų, kaip gi negali aukauti; tikro lie- tuvio supratimu yra, kad ištikro žmogui gali būti nesmagu, kuomet jis negauna progos gelbėti sa- vo tautą.

Pasidaravimu p. J. Linonio likosi surinkta \$60.66. Jis surinko nuo šių ypatų:

J. Kolyta — \$5.00. V. Kolyta — \$3.00. J. Mar- cinkevičius — \$2.75. Po \$2.50: — F. Deveikis, A. Ker- šis, A. Bartkevičia, A. Gavelis. Po \$2.00: — J. Kara- lius, J. Linonis, L. Gavelis, J. Kuklys, K. Pavilaitienė, B. Kerševičia, A. Bartuška, J. Jankauskas, P. Arba- činskienė, J. Vaskevičius, T. Šimkus, Adelė Gilienė, P. Gilius, T. Gavelienė — \$1.50; M. Jekštaitis — \$1.25; o po \$1.00: — K. Kavaliauskas, P. Juškauskas, J. Ul- činskas, Ona Šimkienė, Ona Bartuškienė, A. Zdanaviči- tė, M. Kalinauskas, Pr. Radžinskas. A. Lenionis (su- nus) — 66c. A. Keturakis — 50c.

Neperdidelė ta auka, bet brangus tas pasi- šventimas, tas mylėjimas savo žmonių. Tas pa- rodo, kaip gili ir galinga lietuviu dvasia; nenu- malšina ją nei desėtkai metų gyvenimo svetur, nei amžius. Vieno tik galima pasigailėti, tai to, kad mes lietuviai tokių J. Lononių nedaug te- turime.

S. PAUZA.

PER KUR GERIAUSIA SIŪSTI PINIGUS?

Žinoma, kad per „Vienybę Lietuvinkų”, nes ta firma yra seniausia, gyvuoja jau 32 metai ir savo teisingumu užsipelnė pirmąją vietą lietuvių tarpe persiuntime pinigų ir pardavime laivakorčių. Bent reikale visuomet kreipkitės į

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ”

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

J. JIEZNELE.

MANO MEILUTĖ

(Piešinėlis).

G YVENIME yra trys butini ir nieku budu neįš- vengiami apsiereiškiami butent: g imtis, mirtis ir... su meilute pirmasai susitikimas...

Kadangi pirmuoju du yra visiems gerai ži- nomu ir netaip jau keistu, todėl, juodu aplenk- kęs, apsisistosiu prie pastarojo. Pastarasai pasi- žymi dar ir tuomi, kad... niekam nėra žinomas išskiriamas, todėl ir noriu jums jį apsaulyti.

*****

Pirmu kartu ją pamačiau kaip tik tuomet, kada jinai su savo tėvais atsikraustė gyventi vir- šui „mano” krautuvės. Ten mudu ir susitikome bei pasijino ir susitikę-pasijinę — išmylėjo- me!... Ir taip labai, taip karštai, širdingai ir šventai, kaip dar niekad du žmogu šiame pa- saulyje nesimylėjo...

Josios šeimyna, iš kurios ji yra kilusi, susidė- jo iš tėvelio, motinėles ir dviejų broliukų, už ku- rioudu jinai buvo pati vyriausioji. Pasijymėjo jie tuomi, kad buvo labai švarus, nežiurint, kad iš darbo žmonių luomo paėjo.

Jinai buvi mokyčiausia mergelė visoje apie- linkėje: kokį svarbų klausimą jai nepaduosi, ką nepagvildensini-neriši — jinai visada ir visa- da tuomi pačiu tylėjimu teatsakys... O juk tatau parodo, kad jinai — žmogus nebent kokio mokslo, ne bent kokios išminties, nes išmokus ty- lėti...

Josios švarumas begalinis. Lyginai savo ma- tutei: sijonėlis baltutėlis, baltiliausias, be jokio taškėlio, be jokios nešvarumo žymelės, dėmelės bei plėtmelio; rankytės visados baltutėlės, val- lios; nagėčiai nukarpyti ir be juodumų; plau- keliai sušukuoti, pakirpti ir su įrištu kaspinė- liu; žodžiu — niekad josios nematysi apsiteršu- sios, apsvėlusios. Lyginai kokkia pasakos kara- laitė. O juk jinai darbo žmonių dukrytė, vargo pelaitė: grindis matutei plauja, indus mazgoja — žodžiu — visą namų ruošį padeda. Tokia tai yra švari mano meilutė!

Vienok, visa-tai pralenkia josios grožis. Ta- me tai tarsi kad su dangaus angelėliais lenky- niuotų: pailgo ir našios skulptūros veidėlio; dvi mėlynos, yt, žybuokli, akelės; šviesios, gintarinės kasytės, dvi, yt prisirpusios žemuogės, naudonos luptės, žemiaus akyčių prasideda rausvi, yt žy- dinti rožė, veidukai ir užsibaigia smailiu, truputį riestu smakrukū. O kad prasijuok- prasi- sišypsos, — tarsi saulelė kad pražiuri iš po juo- do debesėlio; akytės, žavina žimos naktį; kaip žvaigždūtės sublizga-sužiburiuoja. Tikra saule- lės dukrytė!

*****

Budavo dar labai senai (dešimtis metų arba dienų — meilės gyvenime tas pats), kuomet mei- lutė buvo dar visai mažytė mergelė ir mudu jau mylėjomės, tai josios motinėlė klausdavo:

— Alyte. — Kodel tu Juozelį taip myli?

Ji prasijuokdavo-prasišypsodavo, akytės jos, kaip dangaus ašarėlės, sublizgėdavo, veidyčiai, kaip prisirpusios ryšnios, užraudonėdavo, dau- butės įsidaubdavo ir atsakydavo:

— Kad jusiai man labai gėlas, mamytė! — Glažiai su manim kalba!... Ir tai pasakius, „gra- žiai ir lipnčiai, kaip katytė, prie motinėlės prisiglausdavo. Matutė paglostydavo josios mažą galvelę ir nusijuokus, sakydavo:

— Jeigu jau taip, dukrel, tai bene reiks ju- du apženyti...

Bet dabar jau visai ne taip: dabar mano meilutė kas rytas pirmutinė pribuva krautuvėn manes pasveikinti... Pirmiausiai, šypsodamasi, pa- duoda man savo baltutėlę rankelytę, paskui — apsikabiname ir... karštai, karštai pasibučiuoja- me...

Aš pradėtu ruošties prie darbo: sudėstinė- ju daiktus savosna vietosna, taisyau, dulkinu. Ma- no meilutė kaž-kur valandėliai dingusi sugrižta ir staigu išgirstu josios malonų ir plonutėlį balsą:

— Juozel! — Šit tau švarus žiurkštias!... Ir padavus nusijuokia ir akutes žymyn nuleidžia, tarsi būtų kuomi prasikaltusi... Priimu. Pa- dėknoju jai ir... vėl ją pabučiuoju...

Jeigu krautuvėj nėra ką veikti, tai išgėrė so- dos — susėdamė ir kalbamės. Pirmiausiai, pasi- pasakojam ką perėitą naktį, kuris esame sapnavę. Paskui-gi, kada nebetenkame kalbos, apsikabina- me ir tylime, tylime... Mudvieju širdijs plaka... Aš užsisvajoju. Jinai pasižiuri manin gražioms aky- tėms ir nusijuokia. Nusijuokiu ir aš. Abu juo- kiamės!

Kaip gvą matote, vesčiau ją kad ir rytoj, bet... Vargė tu mano! — Jinai dar vos tik dvy- liktu metų!...

Kalėdų dovanas ir kur jas dėti

P AS amerikiečius yra didelis inprotis prieš Ka- lėdas bei Kalėdose savo draugams, tėvams, broliams, seserims, mylimiems, mylimoms ir tt. ką nors dovanoti, kad ji tuom pagerbus. Ga- vusieji dovaną irgi paskui atsiilygina. Tas paprotis inėjo pas visas Amerikoje gyvenančias tautas, sykiu ir pas lietuvius. Man yra gerai žinoma, kiek lietuviai, ypač merginos, išperka visokių dalykų, tai mes sudėję visas tas dovanas kru- von padarytume milžiniškas sumas pinigų. O daugiausia Kalėdoms perkame tokių dalykų, kur- rie gavusiam asmeniui, kartais yra visai mažos vertės, o kartais ir visai nereikalingi.

Dabar, kada mūsų Tėvynė Lietuva varguose paskendus, kada ten žmonės alkį ir skurdą ken- čia, vėrtėję visiems Amerikoje lietuviams tik ir atkreipti domą į Lietuvos šelpimą. Musų žmonės ne tik vienoje Lietuvoje kenčia bada, bet yra dauguma ir Vokietijos nelaisvėje, yra ir Rusijo- je. Taigi matydami tiek plyšių, ar pridera musų žmonėms savo skatikus ant niekų, ant Kalėdų do- vanų, mētyti. Nepridera ir visi turim buti prie- šingi. Tą Kalėdų dovanų visi turim pašvęsti Lietuvai ir Lietuvos žmonėms. Turim, kiek kas tik išgalim, paaukauti ant aukuro Tėvynei. Amerikoje mes turime keletą šelpiančių Lietuvą Fondų. Geriausias iš jų yra Lietuvos Gelbėjimo Fondas, kuris visais surinktas aukas siunčia be- partiviškai ir nesiktinai visiems Lietuvos Komi- tetams bei Draugijoms. Taipgi siunčia į Vokietij- ją lietuviams nelaisviams, ir tt. Taigi geriausia Kalėdų dovana tebuna visų Amerikos lietuvių siūsti į Lietuvos Gelbėjimo Fondą aukas, tas au- kas, arba jų vertės, kiek kas iš musų butų išlei- dęs ant dovanų bei „prezentų” savo draugams, pažįstamiems.

Taipgi dauguma musų apart dovanų siun- čia dar atvirutes „postkartes” ir kartais labai brangias. Bet šmet ir tas reikia „iškasavot” ir kiekvienas asmuo teapskaučiuoja: kiek jis butų išleidęs pinigų ant „postkarčių,” tegul ta- sumą, ar daugiau, pasiunčia Lietuvos Gelbėjimo Fondui, kad už tuos pinigus sušelpūtų jo gimines, pažįstamus, etc.

Kiekvienas kas tiktai siūš Kalėdų auką arba vizitų vertę į Lietuvos Gelbėjimo Fondą tpažy- mi, kad tai „Kalėdų” bei „vizitų” vietoje auka Lietuvai.

Taipgi dauguma turėtų nepamiršti Lietuvos Autonomijos bei Laisvės Fondo ir kiek ten išgali- ma jin aukauti.

Po Kalėdų ir Naujų Metų surinkę visas at- skaitas iš visų musų laikraščių: kiek ir kas auka- vo Kalėdų dovanų bei vizitų vietoje Lietuvos Gelbėjimo Fondui, išrinkim pavarde ir sumą pi- nigų ir paskelbsim tam tinkamam straipsnyje bei vietoje.

Kalėdų aukas reikia siūsti L. G. F. šiaip: money orderj arba čekį išrašyti ant vardo ka- sininko **T. Pauksčio, 13 Mill Str., Pittston, Pa.** ir pasiūsti L. G. F. finansų raštininkui **J. Sekevičiui 101 Oak Str., Lawrence, Mass.**, arba Redakcijų, butent „Vienybės Lietuvinkų”, „Ateities”, „Lie- tuvos”, „Tėvynės”, „Dirvos” ir „Amerikos Lie- tuvio” vardu, kad jos perduotų aukas į Lietuvos Gelbėjimo Fondą.

Taipgi reiktų neužmiršti, kad ateityje Lie- tuva reikalauja Laisvės, neprigulmybės ir kad Ame- rikos lietuviai turi tam tikslui įsikurti Autonomi- jos (Laisvės) Fondą. Taigi Kalėdose, Nau- juose Metuose neužmirškite ir šio Fondo -- paskir- kite ir jin savo grašį. **MOT. BĖDULIS.**

AR ŽINAI KUR TAVO GIMINĖS IR PAŽĪSTAMI GYVENA?

Nežinau, nes nesusirašinėjai, o Tamstai jie dabar reikalingi. Užsirašyk „VIENYBĖ LIETUV- NINKŲ” ant metų, o mes kartą uždyka indėsime į laikraštį pajieškojima. Ir susirasai savo pažįstamus.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ”

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Ką davė mums senovės tautos

(Sutrupinta prelekcija, skaityta Gardner, Mass.)

MES gyvename išbulintu rašto, technikos laikais. Civilizacija apėmė visas gyvenimo sritys, įsikunijo, ir žmogus dabar net nežino, ką davė žilios senovės tautos, o juk ji ir yra kilus tikrai senovės tautose, kaip tai: aigiptėnų, asirietų, žydų ir tt. Paimkim bent vieną iš dabar svarbių žmonių kultūros įrankių — raštą. Kas ji davė? Prisižiūrėjus rašto istorijon, pasižiūrime, kad jis kur ankstyvesnis už Kristaus gimimą. Aigiptiečiai dar pirmiau už finikiečius vartojo raštą, nors tai buvo primitiviški jeroglifai. Vieną žodžiu — aigiptiečiai tai pirma tauta, kuri davė pasauliui raštą.

Aigiptėnai davė ne tik raštą, bet ir pradinę astronomiją, kuri tuomet dar vadinosi astrologija. Jie paskirstė metus į mėnesius, savaites ir dienas. To paskirstymo maž-daug visas pasaulis laikosi ir šiandien. Jie patėmijo pirmąsias planetas: Marsą, Jupiterį, Venusą ir kitas.

Senovės eliniai, arba graikai, irgi nemažai davė pasauliui. Apie graikus žmonės daug žino, visi girdėję apie Aristotelį, Platoną ir Sokratą. Visi girdėję apie giraitę Akademią. Visi girdėję apie Archimedą, tą matematikos tėvą, ar Hipokratą — medicinos gimdytoją. Trumpai to negalima išskaitliuoti, ką graikai davė. Jie tiek daug davė, kiek nei viena tauta net ir šiandien neįstengia duoti.

Nereikia pamiršti ir apie romėnus. Jie irgi labai daug davė. Kiek graikai davė filozofijoje ir dailėje, tiek romėnai davė valstybių tvarkyme, kariško meno tobulybėje. Jie davė įstatymus, kurių ir šiandien prisilaikoma. Jie su tvarkė teismus ir visą rėdą.

Žydai. Kas-gi jų nežino. Ir jie daug davė. Jų tautoje gimė Kristus, kuris pasaulį pamokino, kaip reikia dorai gyventi. Arba vėl Maziėšius, nors apie jį mes žinome nedaug, bet per žydus pamokino kaip reikia tvarkytis, ką reiškia vienybė, ir jei ne jis, žydų dabar nebūtų. Žydai parodė, kad tauta, tautos supratimas nesunaikinamas.

Persai, jie irgi paliko didelį turtą. Tiesa, jie patį jau ne taip daug davė, bet užtai jie užliko ta, kas istorijos bangų buvo Europoje naikinama. Arabai gi davė mums skaitlines, kurių ir dabar laikomės.

Lietuviai irgi daug pasitarnavo. Jie Europą išmokino auginti nekuriuos kultūrinius augalus, kaip va miežius, jie išmokino žemdirbystės.

Jei nuo dabartinės kultūros atimti ta, ką senovės tautos davė, tai neliktų tos pačios kultūros. Viskas, kas dabar yra, yra amžiais sudėta senovės tautų. Dabartinė žmonija tik papildė tą kultūrą. Todėl netaip labai turime didžiuotis mes dabartiniu progresu ir civilizacija. Jei mes tais daiktai didžiuojamės, tai tikrai turi me būti dėkingi senovės tautoms.

Gražiausias stovylos, gražiausi namai, giliausia poezija — tai tik senovėje. Mes tą tik bandome pasekti. Dabartinis materialinis amžius daug žemesnis už senovę, žmonės menkesni, jie negali atspėti tos senovės tautų dvasios išdidumo.

Baigdamas šį trumpąjį straipsniuką, sakau, kad senovė buvo galinga, galingesnė už dabartį. Ir galinga ta tauta, kuri turi gilią senovę. Lietuviai ją turi ir todėl jiems lemta ilgai gyventi.

MIKAS STAKĖNAS.

AGUTĖS NORAS

TAI buvo subotas vakaras. Petrunų Agutė pušią dieną dirbo siuvėjų dirbtuvėj. Namon parėjus persimainė drabužius, susisukavo plaukus, pavalgė ir atsėdus vartė laikraščius, jieškodama žingeidžių straipsnių. Peržiūrėjus laikraščius, atsivertė didelę knygą ir paskendo skaityme.

Netrukus kaž-kas subarškino duris. Agutė, lyg iš miego pabudinta, pratarė savo plonu balseliu: „Meldžiu!“

Atsidarė duris ir pasirodė jauno vyro paveikslas. Tai buvo Jonas.

— Gerą dieną, Agute, — pratarė jis; ir nelaukdamas atsakymo, paėmė Agutės rankutę ir maloniai paspaudė.

Agutės akyse pasirodė kokia tai permaina, jos veidas tai rauda, tai bala, ir ji nežinojo ką sakyti.

— Kuo taip labai užsiėmęs? — paklausė Jonas.

— Žinai, aš... skaitau... noriu dažinoti ką-

nors... — ir nuleidus akis žemyn žiūrėjo į paveikslą, kuris užėmė visą knygos puslapį.

Iš Jono pasiūlymo bei apsiėjimo aiškiai matėsi, kad jis čia del kokio svarbaus reikalo atėjo. Jis išrodė it kudikis, kuris prie tėvo priėjęs nežino, kaip pradėti šnekėti, kad skatiką gavus. Jonas stovėjo ir glamžė kepurę. Agutė žiūrėjo į paveikslą.

— Sėskis — paragino, ir vėl tylą.

Galop Jonas, surinkęs visą savo drasą, pradėjo kalbėti:

— Agute, aš ilgai kentėt nebegaliu... Myliu aš... Aš tave myliu... Aš... žinau, kad tu mane neatmesi... Sakyk, ar busi mano žmona: aš tik vieną žodį noriu išgirsti. Aš tada žinosiu.

Agutė nerviška vartė knygą ir stengėsi neparodyt ant veido įspūdžio, kokį Jono žodžiai į ją darė. Ji net bandė šypsotis, ir tokią pozą ji puikiai atvaizdino lietuvaitės gražybę. Plaukai, akys, veidas, rankutės tartum kokį magnetizmą leido į visas puses, ypač šioje valandoje.

— Aš negaliu tau pasižadėt, Jonai... Mano noras...

— Kas yra tarp mudviejų, kurs tau neleidžia buti mano žmona? — paklausė Jonas.

— Nėra žmogaus, bet štai kas — ir ji parodė jam didelę knygą, — aš mėgstu skaityt, mokin-ties...

— Aš tau viską leisčiau daryti.

— Žinau, bet yra daiktų, kurie tau nenorint mane atitrauktų nuo knygos. Aš netekėsiu.

Jonas palingavo galva ir nepasakęs „aš tave mylėsiu iki mirties,“ bet „sudiev“ išėjo nei rankos nepadavęs.

Ilgą valandą Agutė rimoji ant savo staliuko ir mąstė. Jai pasirodė vienas po kitam visi vaizdai, kurie kada-nors buvo tarp jos ir Jono. Jis jai buvo visada geras jau nuo pat mažumės, kada abudu žiemos laiku mokyklon eidavo, o vasarą bandą ganydavo. Ji jį mylėjo, ir ji tai jau-tė. Jai norėjosi bėgt paskui jį, susigrąžint ir prisipažint...

Vienok jos ambicija tarė: atmink, kad tu nutarei skaityt, mokin-ties. Padirbk dar metus, o paskui galėsi mokyklon važiuoti. Išmoksi ko nors ir busi neprigulminga, garsi. Visi tada tave gerbs.

Ir Agutė paklausė šito balso. Ji paėmė Jono paveikslą, visus jo laiškus ir sukimšo į pečių. Paskui sėdo prie stalelio, paėmė knygą ir, kad būtų lengviau prasalinti nereikalingas mintis, pradėjo garsiai skaityti.

Ir tik gulimo laikui atėjus, ji padėjo knygą ir vėl atkarčiojo:

— Aš netekėsiu...

Perėjo penki metai. Agutė tris metus mokinosi. Jos talentas apsiereiškė muzikoj. Dabar ji puikiai skambino pianą ir, ištikro, visi ją gerbė... Jonas dirbo ir taupino pinigus.

Viename vakarėlyje jai tapo paduota bukietas gyvų rožių, su parašu: „Priimk šias rozes nuo to, kurį tu atmetei.“

Agutė jau buvo suaugus mergina. Jos noras išsipildė: ji tapo garsi. Bet Joną iš savo širdies nestengė išmesti, nes tai buvo jos pirmutinė meilė. Ji priklausė prie tų moterų, kurios tik vieną kartą, tik vieną vyrą gali mylėti.

Ji dabar turėjo daugiau liūso laiko ir apie Joną pradėjo daugiau mąstyti. Jai dabar nuolatos stovėjo jo paveikslas akyse, ji nuolatos matė jo nusiminusį veidą, kurį jis parodė tada, kada ji sakė jam „Aš nevesiu.“

Kasdien jos meilė augo, kasdien jai vis labiau norėjosi Joną perprašyti. Juk jis jai ir piana skambint nedraus — jis toks geras.

Ir ant galo ji parašė Jonui, kad pas ją ateitų. Jis jau žinos kokiam tikslui, ji jam viską išpasakas, — viską, nieko neslėps, o tada juodu apsi-ve. Ir gyvens laimingai.

Agutės ir šis noras išsipildė.

Antanas iš Briedžių.

PRATINKIMĖS VAIKŠČIOTI

VISI gal numano, kaip tai yra sunku sirgti, ir kiek nelaimių atneša liga. Bet nevisi taip elgiasi, kad išvengtų tų nelaimių. O tas nėra sunku. Kaip žmogus pripranta prie gėrimo ar rukymo, taip gali priprasti ir prie švaraus užsi-laikymo ir sveikų pobūdžių. Seniaus, kuomet žmonės nežinojo, iš ko pačina ligos, tai meldėsi prie Dievo, kad tas neužtrauktų kokios negalės. Bet dabar ir žmogus gali buti savo valdonu, ir nuo jo daug priguli, ar jis sirgs, ar ne.

Kodel-gi virina vandenį, sterilizuoja pieną. Tai vis, kad išsisaugoti nuo ligų, užmušti bakterijas.

Be švarumo ir tyrumo dar mankštymai arba gimnastikos užturi ligą. Besimiklinant, kraujas greičiau bėgioja, daugiau oro (žinoma tyro) plaučiai reikalauja. O tas išvalo visokias bakterijas, dulkes iš kraujo, ir išgryna celes, padaro jas galinčias geriau kovoti su bakterijoms.

Yra daugybės mankštymo sistemų. Bet pri-einamiausia del visų, tai paprastas pasivaikščioji-mas... Vaikščiojimas jungia darban daugybės muskulų, labiausiai, jei dar rankomis smagiai mo-

stikuoti einant. Progu del pasivaikščiojimo atsi-tinka gana daug. Sodne, gatvėj, einant dirbti ar iš darbo stengkitės kuodaugiausiai pėsti eiti. Juk gamta ir davė mums kojas del vaikščiojimo, o ne del ko kito.

Viena tik kliūtis yra, tai čeverykų brangu-mas. O vaikščiojant, žinote, jog papėdės nepa-prastai plyšta. Bet tas lai nesustabdo jus. Nečė-dykit čeverykų, nes ir daug geriau sau sveikam švilpauti, negu lovoj stenėti. Jeigu ir nuplėši į metus vieną porą daugiau, tai nauda, gauta nuo vaikščiojimo, atlygins visus iškaščius. Aš ma-nau, jog neatsiras tarp žmonių nei vieno, kuris velytų grabe puti, negu keletą dolarių daugiau ant autuvų išleisti.

Taigi vaikščiojime! kaip kur jau net steigia-ma „vaikštinėjimo klubai.“ Susidaro keletą na-rių ir plėšia padus, kiek gali. Kodel ir lietuviai negalėtų tokius klubus įsitaisyti. Labiausia miestų žmonės reikalauja kuodaugiausia tyro oro ir mankštinimosi.

Atminkit, jog kuosveikesni mes busim, tuo lengviau mums bus kovoti už buvį. Gamtoj tik stiprieji lieka, silpnieji turi butinai pražuti. Ir jeigu mes lietuviai pulsime vis žemyn ir žemyn kune ir doroje, tai Lietuvos vardas neužilgo ne-bebus minimas.

VYT. ŠIRVYDAS.

MOTERIS.

JOS GYVENIMAS, SRYTIS IR JOS PASLAPTIS.

Šią knygą parašė Daktaras E. Žozanas, lietuvių kalbon išvertė P. N.

Šioje knygoje parodyta, kaip reiki auklėti dukteris, kad jos taptų geromis mo-tinomis, kad gimdytų sveikus vaikus, ir ka-reikia daryti, kad jos būtų gražios.

Šioje knygoje parodyta: kada mergi-nos turi ištekti ir ką reiškia jų gyvenime-tyškas klausimas.

Kas yra mėnesinės ir ką jos reiškia-rote ies gyvenime.

Neštumas.

Gimdymas ir nekuriuos ligos.

Neštumo ligos,

Lytiškosios ligos ir tt.

Šią knygą turi perskaityti kiekvienas suaugęs žmogus. Nežinant pačių svarbiau-sių reikalų, negali žmogus laimingai gy-venti.

Ši knyga, tai tos rūšies pirmutinė lie-tuvių kalboje.

Prekė: apdaryta 75c., be apdarų 50c.

Kuris užsirašys „Vienybė Lietuvinku“ ir už-simokės \$2.00, gaus šią knygą DOVANŲ
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

Pranešimas.

Turiu už garbę pranešti gerb. lietuviams, kad aš atpirkau nuo p. R. Kručo, Fotografijų gale-rija, kuri randasi po No. 795 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y. (Greenpoint) — tai yra vieną iš didžiausių ir puikiausių ga-lerijų.

Turiu daug metų praktikos Euro-poje ir Amerikoje, ir esmu spe-cialistu ant visokių paveikslų fo-tografavimo. Ant švenčių Kalė-dų ir Naujų Metų yra kainos na-žemintos. Turiu viltį, jog užga-nėdinsiu atsilankiusius gerb. lie-tuvius kaip darbu, taip ir sąžine. Savininkas šios studijos yra

L. S. FRUTKO, prie jo

šioje studijoje dirba gerai žino-mas lietuvis F. F. Svetikas.

Su pagarba,

L. S. FRUTKO

(Raphael Studio)

795 Manhattan Ave.

(52) Brooklyn, N. Y.
Tel. 4026 Greenpoint.

Į „MUZIKOS“

PRENUMERATORIUS.

Neužilgo bus išsiuntinėta „Mu-zikos“ prenumeratoriams užsi-mokėjusiems už visus metus šie Muzikos veikalai:

„Devynios Dainos“ S. Šimkus (Mišriems chorams).

„Septynios giesmės“ S. Šimkus (Mišios lietuviškai).

(Dviems balsams prie vargonų).

„Šią nedėlėlę“ S. Šimkus (Mišriems chorams prie piano).

Visi šitie veikalai yra nauji, ka-tik atspausdinti. Kas iš „Mu-zikos“ prenumeratorių paskuti-niuose 6 mėnesiuose permainė adresą — prašoma atsiliepti:
33 W. Oak St., Shenandoah, Pa.

Išmokęs tas lokeijas jau mokėsi Kalbėti ir Rašyti Angliškai

Jei netiki štam pranešimui, tai perskaityk pirmą lekciją, o persitiktinsi ar teisybę. Pristyk: 10 centų, o tuojais gausi lekciją.
MONTELO CORRESPONDENCE SCHOOL, MONTELO, MASS.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiau-

siai Persiuočia Pinigus į Lietuvą-

Rusiją ir visas dalis svieto ir

„VIEN LIET.“ OFIS

120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

Naujų Metų Linkėjimai.

Mes dėkavojame mūsų draugams ir pirkėjams del visokių gerumų suteiktų per praeitus metus ir geidžiame, kad per 1917 metus mūsų pasistengimai užganėdinti jus susitiks su tokiu pačiu pasitikėjimu kaip ir pirmiaus. Mūsų augš-tinama kokybė mūsų Vynų, Likierių, Koniakų ir šnapsų bus dar geriau palaikomi negu ligšiol ir mes velijame, kad jūs mes neužmiršite ir ateityje.

H. ir H. REINERS,

Importers and Distillers.

120 Grand Str. ir Graham Av.,

Brooklyn, N. Y.

Phone Stagg 2711.

Taikos Belaukiant

Jau trečias Kalėdas perleidiame siaučiant baidūsiai visavietinei kare, kokios ikišiol nežinojo dar žmonijos istorija. Svarbiausia karės arena — Europa. Aktiviškai karėje dalyvauja septynios didelės valstijos (neskaitant Japonijos) ir daug mažesnių. Iš vienos ir kitos pusės išstatytos milijoniškos kariuomenės, aprūpinamos geriausiais ginklais, amunicija ir kitais prietaisais.

Vokietija bei jos talkininkės yra, taip sakant, apsuptos iš visų pusių — jos turi pasitenkinti savo valgiu, savais ginklais, sava amunicija ir tt. Sąjungiečiai gi gauna pagalbą iš viso pasaulio. Daugiausiai valgio produktų, ginklų bei amunicijos pristatoma iš Suvienuytų Valstijų — laike karės iš Amerikos išgabenta tų daiktų už daug milijardų dolarių.

Iš vienos pusės Vokietijai blogai, kad ji atkirsta nuo pasaulio ir negali įvežti kare reikalingų daiktų, bet iš kitos pusės — ji tuomi geriau apsaugoja pinigisk savo resursus, užverdama vidaus paskolas, pažaidama visą aukšą pas save namie.

Anglija, apšaukusi Vokietijai (bei Austrijai-Turkijai) blokadą, tikėjosi įveikti vokiečius padėjus vienok tas nepasisekė — padėkavojoant pastebėjimui vokiečių tvarkai bei sistemai, — vokiečiai apsigynę nuo bado (tiesa, valgio produktų saikas tapo žymiai susiaurintas).

Iškišius karėn Italijai, buvo manoma, kad Vokietija ir Austro-Vengrija bus greitai laiku sumuštos, ir kad italai su triumfu įžengs į Vieną bei Budapeštą; vienok italai, panešę milijoniškus nuostolius, beveik dar stovi ant vietos... — Galop, po dviejų metų karės bėgio, veikiant Anglijos-Rusijos politikieriams, prie sąjungiečių prisidėjo Rumunija. Sąjungiečiai bei jų šalininkai, suspaudos pagalba, sušuko: kur Rumunija, ten ir pergalė. — centralės valstijos tuoj taps sutiškinios. Vienok likimas visai ką kitą nulėmė.

Praeina tik apie 100 dienų nuo įsikišimo Rumunijos karėn ir, galima sakyti, kad jau nėra Rumunijos — du trečdaliu jos, su sostine Bucharstu, vokiečių-austro-bulgarų-turkų rankose, apie 150,000 rumunų patenka nelaisvėn, o apie 250,000 rum. — užmušta ir sužeista; kartu nuo rumunų atimta apie 600 kanuolių ir užgriebta milijoniški valgio resursai. Užkariantų rankose atsidarė nafta bei petroleumo sritis. Apert to, centralių valstijų frontas susitrupe ant 1,000 kilometrų.

Tokiu būdu, Vokietijos bei jos talkininkų stovis dabar yra nesulyginamai geresnis, negu buvo prieš įsikišimą Rumunijos karėn.

Reikia dar atminti tą, kad Vokietija su savo talkininkėmis „naramino“ ir sulaikė savo priešus visuose frontuose, nors pirmiau, įsikišus Rumunijai karėn, buvo tvirtinama, kad francuzai greit išvys vokiečius iš Francuzijos ir Belgijos, rusai, vadovaujant „ge-rojui“ Brusilovui užims Galiciją (žinoma, ir Lembergą), įsiverš Vengrijon ir kartu su rumunais sutriuškims Bulgariją ir užims Konstantinopolį, o šimtai tūkstančių sąjungiečių, sutrauktų Salonikų srityje, greitai maršu užpuls ant bulgarų-vokiečių, paliuosus Serbiją ir Juodkalniją ir

galutinai pribaiigs Bulgariją.

bet, kaip dabar matome, dalykai visi kitaip virto. Vokiečių genijališkumas viską pergali. Genijališki vokiečių karvedžiai-feldmaršalai Hindenburg ir Mackensen bei gen. Falkenhayn padarė tą, ką buvo pasiryžę padaryti, o sąjungiečiai pasiliko beaimanuoji bei belaukia patogesnio laiko. Viename anglų laikraštyje buvo pastebėta, kad Hindenburgas nelaukia progos ir tinkamo sąjungiečiams žmogaus.

Taip dalykams stovint, sąjungiečiai pasijuto gan sunkiame padėjime. — „Taika ar aktiviškas veikimas,“ — sušuko vienas garsus Francuzijos politikierius. Pasigirdo balsai, kad sąjungiečiai veikia perlengvai. Delei aktiviškesnio veikimo reikalingi aktiviškesni valdininkai, aktiviškesnės ministerijos. — Štai įvyksta ministerijų permainos Rusijoje, Anglijoje ir galop Francuzijoje. Francuzijoje net vyriausias kariuomenės vadas gen. Joffre tapo atstatytas, o jo vieton paskirtas g. Nivelle, atsizymėjęs Verduno apgynimu.

Galima dar paminėti, kad kiek laiko atgal Vokietija ir Austro-Vengrija paskelbė Lenkijai laisvę, atstatant senovišką Lenkijos karalystę. Gruodžio 13 d. tapo paskelbta, kad tos naujos valstijos regentu paskirtas Austrijos princas Karolis Steponas, mirusio imperatoriaus Franciškaus Juczapogiminaitis. Manoma, kad jis vėliau bus išrinktas Lenkijos karalium.

Kartu pradėta kalbėti-rašyti apie Lietuvą bei jos atstatymą. Vokiečių valdžia, su kaizeriu priešakyje, esanti pasiryžusi ir Lietuvai suteikti liuosybę, sutveriant naują valstiją, panašią Bavarijai ar Saksonijai.

Štai gruodžio 12 d. Vokietijos valdžia, — taipgi Austro-Vengrijos, Bulgarijos ir Turkijos valdžios, — praneša pasauliui, o per neutralių valstijų ambasadorius sąjungiečių valdžioms, kad Vokietija, Austro-Vengrija, Bulgarija ir Turkija yra pasiryžusios tuoj pradėti taikos tarybas, jei-tam pritars sąjungiečiai. Panašus pranešimas tapo paduotas ir popiežiui Benediktui XV.

Vokietijos imperatorius Vilhelmas paskelbė tam tikrą manifestą. Ta žinia apie taiką sujudo visą pasaulį. — Juk visi su didžiausiu nekankurimu laukia taikos, išskiriant, gal, fanatiškus kariaujančių valstijų militaristus bei ginklų ir amunicijos dirbtuvių savininkus. Vienok dar daugiau taikos laukia kariaujančių valstijų gyventojai, o ypač tie milijonai kareivių, kurie randasi mūsų laukuose bei tranšėjose.

Vokietijos valdžia (kancel. v. Bethmann Hollweg savo pranešime Reichstag'ui gr. 12 d.) pažymėjo, kad centralės valstijos, jaus damos save nepergalimomis, žmoniškumo ir civilizacijos delei pasiryžė sulaikyti tą baisiausią skerdynę ir todėl paduoda sumanymą pradėti taikos tarybas. Jeigu sąjungiečiai tai pasiūlymą parems, tai Vokietija, sutartėje su savo talkininkėmis, paduos taikos išlygas, bet jeigu tą pasiūlymą atmes, tai centralės valstijos kiriaus su visa energija tolyn, iki galutinės pergalės.

Sąjungiečių valdžios ta vokiečių pasiūlymą išpirmo sutiko gan

šaltai. Naujas Anglijos premjeras, Lloyd George pažymėjo, kad tas vokiečių žingsnis yra tušias, ir sąjungiečiai privalo veikti toliau; Francuzijos gi premjeras Briand vokiečių pasiūlymą pavadino „vokiečių nuodais.“

Tečiaus visų kariaujančių valstijų gyventojai reikalauja taikos. Balsai apie taiką kalbama Petrograde, Londone, Paryžiuje ir Berline.

Oficiališkai taikos išlygos iš vokiečių pusės dar nepaskelbtos. Vienok Vokietijos laikraščiuose paduodami abeliniai taikos išlygų punktaai. Perstatomos įvairios kombinacijos.

Gruodžio 12 d. tapo paskelbta, kad sulyg arti prie vokiečių ambasados Washingtone stovinčių žmonių Vokietija paduos maždaug tokias taikos išlygas: —

- 1, Pilnas Belgijos atstatymas.
- 2, Vokiečiai apleidžia užimtąją šiaurinę Francuziją.
- 3, Lenkija ir LIETUVA įsteigiama kaip nepriugulmingos valstijos (karalystės).
- 4, Bulgarija gauna visą teritoriją, kurią nuo jos atėmė laike antros Balkanų karės.
- 5, Vokietijai sugražinama užimtos kolonijos Afrikoje ar kur kitur.
- 6, Austrijai sugražinama teritorija, kurią Italija užėmė palei Adriatišką jurę.
- 7, Konstantinopolis pasilieka Turkijai.

Sulyg pranešimų nuo gruodžio 13 ir 14 dd. aiškiai matosi, kad apie Lietuvos likimą labai daug svarstoma ir kalbama. Vokietija tvirtai stovi už suteikimą Lietuvai nepriugulmybės; — tai bus svarbiausias punktas taikos tarybose.

Taipgi daug kalbama-rašoma apie Balkanų valstijas. Sulyg turų planų Albanija bus padalinta tarpe Italijos, Serbijos ir Graikijos; dalį Serbijos gausianti Austro-Vengrija bei Bulgarija; Serbija susiliesianti su Juodkalnija; gal kiek žemės nuo Rumunijos bus atskirta Aust.-Vengrijai ar Bulgarijai. Taipgi plačiai svarstoma apie Turkiją, Mesopotamiją ir Persiją.

Kaip ten nebutų, bet apie taiką kalbama balsiai ir rimtai. Galima tikėtis, kad greitai laiku prasidės formališkos taikos tarybos.

Karė tęsiasi apie pustrėčių metų (2 metų ir 5 mėn.). Karės reikalams kiekvienu iš didžiųjų kariaujančių valstijų užtraukė bent po \$15,000,000,000 skolas. Vokiečiai skelbia, kad sąjungiečių nuostoliai kareiviuose siekia apie 15,000,000; iš to skaitliaus keletas milijonų užmuštų. Panašūs nuostoliai ir centralių valstijų pusėje. Dešimtis tūkstančių miestų-miestelių ir kaimų sunaikinta. Milijonai žmonių buvo priversti apieisti savo gyvenimo vietas ir kenčia dabar didžiausią skurdą. — Nėra galės perstatyti visus karės nuostolius, visas baisybes, visas žmonių kančias.

Suprantama, kad taikos klausimas labai rupi kiekvienam žmogui. Visi privalo stovėti už taiką, privalo reikalauti taikos. Visos žmonijos šauksmu turi būti: greičiau užbaigti tą visavietinę skerdynę, greičiau užverti taiką!

Galima tvirtai tikėti, kad sekantės Kalėdas visa žmonija švęs taikoje ir tik prisimins apie antimos praėities baisybes.

J. G.

CARAS IR DUMA PRIEŠ „ANKSTYVĄ“ TAIKĄ.

Petrogradas. — Gruodžio 15 d. Rusijos V. Duma, išklausiusi

naujo užsienio ministerio Pokrovskio pranešimą apie teutonų pasiūlymą pradėti taikos tarybas, vienbalsiai atmetė šitoki priešų pasiūlymą, išsireikšdama prieš „ankstyvą“ taiką. Duma tvirtai remia panašų Rusijos sąjungiečių pasielgimą. — Rusijos caras ir-gi stovi prieš taikos pasiūlymą.

GEN. FALKENHAYNO ARMIJA PALEI BUZEU. FELDMARŠ. MACKENSEN TRAUKIA ŠIAURĖN LINK.

Berlinas. — Nežiurint ant priešiniamų sudrutintos rusų-rumunų kariuomenės Jablonicos srityje; vokiečiai stumia priešus linkui Moldavos. Užimta keletas miestų tarp Ploesci ir Buzen. Sulyg pranešimo nuo gruodžio 13 d. per dvi dieni paimta nelaisvėn apie 17,000 rumunų-rusų. Gen. Falkenhayno kariuomenė pasiekė paskutinį svarbų Rumunijos gelžk. mazgo Buzeu. — Likusioji rumunų-rusų armija betvarkėje traukiasi atgal. Feldmarš. Mackenseno armija sparčiai traukia į šiaurę.

Buchareste paimtas didelis grobis; visi fortai išliko nesugadinti. Mieste Jassy, kur persinešė Rumunijos valdžia, apsierekė panika. — Gruodžio 14 d. pranešta, kad visa sritis į pietus nuo gelžkelio Bucharest-Cernavoda (iki Dunojaus — apie 3,500 ket. mylių) vokiečių-austro rankose.

Nuo gruodžio 15 d. pranešama, kad gen. Falkenhayno armija užėmė Buzen ir traukia linkui Brai-los bei Goltz. Rusų-rumunų kariuomenė Dobrudzėje sparčiai traukiasi atgal. Vėl paimta apie 4,000 rumunų nelaisvėn.

Kartu pranešama apie Rumunijos premjero Bratiano rezignavimą.

RUSAI PASEKIMINGAI VEIKIA GALICIJOJE IR RUMUNIJOJE.

Petrogradas. — Volnijoje nuo lat atsikaratoja artilerijos dvikova bei maži susirėmimai. Kiek smarkiau veikiama Galicijoje ir Karpatuose, — rusai laukosi tvirtai. — Trotus lygumoje rusai užėmė teutinų tranšėją. Buzeu srityje vokiečių-austro veržiamai sulaikytas.

MAŽI SUSIRĖMIMAI MAKE-DONIJOJE.

Londonas. — Monastir srityje bei palei Vardar ir Doiran ežerą apsirubežiuojama mažais susirėmimais. Serbai-francuzai angliai atrėmė keletą priešų atakų, o palei Monastir pasistumėję kiek pirmyn. — Tečiaus vokiečiai tvirtina, kad serbai-francuzai dviejoje vietose Monastir srityje tapo atstumti atgal.

ARTILERIJOS VEIKIMAS PALEI SOMME IR VERDUNĄ.

Paryžius. — Somme srityje bei palei Verduną paskutinėmis dienomis nieko ypatingo neatsitiko, — apsirubežiuojama artilerijos dvikova bei mažais susirėmimais.

Gruodžio 15-16 dd. francuzai sumušė vokiečius Verduno srityje, palei Douaumont, paimdami apie 9,000 priešų nelaisvėn ir užgriebdami daug kanuolių bei amunicijos.

GRAIKŲ KAREIVIAI UŽPUOLĖ ANT FRANCUZŲ.

Berlinas. — Apie 60 mylių nuo Salonikų, palei Kateriną, atsibuvo susirėmimas tarpe francuzų ir graikų. — Apie 5,000 graikų užpuolė francuzus ir atsėmė miestą Kateriną. — Karalius Konstantinas mobilizuoja kariuomenę, kurios daug jau sutraukta palei Larissą. Karalius pareikalavo,

idant sąjungiečiai nuimtų blokadą ir prašalintų kariuomenę į pietus nuo Larissos. Spėjama, kad greitai laiku graikai įsikiš karėn prieš sąjungiečius.

Nuo gruodžio 15 d. pranešama, kad Graikijos valdžia, su kar. Konstantinu priešakyje, pasižadėjo išpildyti sąjungiečių reikalavimus, paduotus paskutiniam ultimatum. Graikų kariuomenė busiant prašalinta iš Thesalijos.

REZIGNAVO AUSTRIJOS MIN. KABINETAS.

Londonas. — Iš Amsterdamo pranešta apie rezignavimą Austrijos ministerių kabineto, kuris gyvavo tik 6 savaites; — premjeru buvo Dr. v. Koerber, vietoje užmušto Stuerghk.

VOKIETIJA RENGIA SI PRIE NEAPRUBEŽIUOTOS LAIKU KARĖS.

Berlinas. — Vokietijos „pergalės organizatorius“, gen. Groener, pranešė „The N. Y. Times“ koresp., kad Vokietija rengiasi prie neapprubežiuotos laiku karės, — jeigu tas bus reikalinga. — Mes, sako, pirmiau padvigubinsim amunicijos bei kare reikalingų daiktų išdirbimą, o paskiau patrigubinsim. Kiekvienas vyras ir moteris turi dirbti delei tėvynės apgynimo. Pavasarį bus viskas pilnai sutvarkyta.

UZMUŠTAS VOKIEČIŲ PRINCAS.

Berlinas. — Rusijos fronte tapo užmuštas (lapkr. 29 d.) princas Heinrich'as iš Reuss, 24 m. amžiaus kaval. pulko leitenantas.

FRANCUZŲ KARĖS TARYBA IŠ 5 NARIŲ. NAUJAS ARMIJOS VADAS.

Paryžius. — Francuzijos ministerijoj įvyko tulso permainos. Morokos gub. Lyautey paskirtas karės ministeriu. Premjeru liekasi Arist. Briand. Kariška taryba aprubežiuota 5 nariais.

Vieton. gen. Joffre vyriausiu Francuzijos armijos vadu paskirtas gen. Nivelle, atsizymėjęs Verduno apgynime.

SĄJUNGIEČIAI PRARADO 192 KAR. LAIVŲ.

Berlinas. — Priskaitant žuvusių franc. karišką laivą „Suffren“, sąjungiečiai prarado laike karės 192 kar. laivų, priskaitant torpedinius laivus ir submarinus, su inkruva 744,600 tonų (čion nepriekaitomi pag. skraiduoliai). Anglai prarado 123 laivus su inkruva 563,200 tonų.

NAUJAS KOMANDIERIUS SĄJUNGIEČIŲ LAIVYNO GRAIKIJOS VANDENYSE.

Paryžius. — Vieton vice-adm. du Fournet komandierium sąjungiečių laivyno Graikijos vandenyse tapo paskirtas adm. Gaucher. (Spėjama, kad ta permaina yra sąryšyje su Atenų apsaudymu.)

AMERIKONAI „ANGELŲ-APSAUGOTOJŲ“ ROLĖJE.

Berlinas. — Iš Šveicarijos pranešta, kad ant kiekvieno sąjungiečio garlaivio, kuris tik iškrauna amuniciją bei kitus daiktus Viduržemines jūras prieplaukose, randasi po vieną amerikoną-pasažierių.

SUBM. „DEUTSCHLAND“ VĖL BREMENE.

Bremen. — Vokiečių prekyb. submar. „Deutschland“, po 19 d. kelionės, laimingai sugrįžo į Bremeną prieplauką; tokiu būdu „Deutschland“ atliko jau dvi kelioni į Suvi. Valst.

ŽINIA, BUK SUBM. „BREMEN“ NEZUVEŠ.

New York. — Pribuvęs iš Berlino amerikonas praneša, kad vokiečių prekyb. submarinas „Bremen“, kurį visi laikė pražuvusiu perplaukęs Atlantiko vandenyną, sustojęs palei vieną Vak. Indijos salą ir vėliau laimingai sugrįžęs į Bremeną. Dabar esąs pasiryžęs plaukti į New London.

SUSTREIKAVO APIE 70,000 RUBSIUVIŲ.

New York. — Paskelbta, kad gruodžio 13-14 dd. Didž. New Yorke sustreikavo apie 70-75,000 rubsiuvių (Amalg. Clothing Workers of America). Streikas palietė virš 2,000 šapų. Reikalaujama 8 val. darbo dienos ir pakėlimo algos ant 2 dol. savaitėje.

CARRANZOS KARIUMENĖ VISUR SPAUDŽIA VILLOS ŠALININKUS.

Washington. — Iš Meksikos sistainės pranešta, kad gen. Carranzas kariuomenė keliose vietose sumušė Villos kareivius-banditus Chihuahua prov. Tarpe Parral ir Chihuahua Villos banditai paplaidino trukį — tapo užmušta ar sužeista apie 200-300 Carranzas kareivių.

ANGLIJAI REIKALINGA DAR 1,000,000 KAR. IR \$2,000,000,000 PASKOLOS.

New York. — Iš Londono pranešta (gr. 14 d.), kad Anglija yra pasiryžusi pašaukti kariuomenėn, laike sekančių metų, 1,000,000 kar. — Iždo ministeris Bonar Law paskelbė reikalingumą užtraukti naują paskolą sumoje 400,000,000 svarų sterlingų (\$2,000,000,000).

PREZIDENTAS WILSON PASIUNTE SĄJUNGIEČIAMS TAIKOS PASIŪLYMĄ.

Washington. — Prez. Wilson, gavęs nuo J. C. Grew, kuris užima amb. vietą Berline firmališką Vokietijos notą apie taikos pasiūlymą, pasiuntė ją sąjungiečiams.

GALINGI PRAŠALINTOJAI BAIMIŲ.

Ligos sumaikina šeimyninį gyvenimą. Jų turite tiesą jų bijoti. Bet yra kelias prašalinti baimes ir atgauti serenišką ramumą mirties. Triner's American Elixir of Bitter Wine — tai yra vaistas, kuris prašalina visą rupeštį. Jis ištraukia priežastį, tai yra nereikalingą medžiagą pilve, kuri medžiaga suteikia gerą vietą ligoms. Jis išcystina pilvą, sustiprina intesčius, nervus ir visą kūną ir suteikia daugiau energijos. Jei jūs kenčiate nuo konstipitacijos, galvos skaudėjimo, megrimo, nerviškumo, nesmagumų, paeinančių iš gyvenimo permainos ir tt., jis duoda greitą pagalbą. Prekė \$1.00. Aptiekose. Daug žmonių visuomet prisibijo pagauti reumatizmą arba neuralgiją. Laikykite namuose Triner's Liniment, o pamatysit, kaip visas tas prasišalins. Jis greitai pagelbsti ir nelaimėse, nusisukimams, išputimams ir tt. Prekė 25 ir 50 c. aptiekose, per pačią 35 ir 60 c. Jos. Triner, Mfg.-Chemist, 1333-1339 St. Ashland Av., Chicago, Ill. Jei norite gražų Trinerio Aukso kalendorių, prisiųskite 10 centų del uždengimo pačto.

Peržvalga

// Taika ir Lietuva.

Pastaruoju laiku anglų laikraščiai tiek daug rašo apie Lietuvą, kad jau sunku ir peržvelgti tą viską. Ašis, apie kurią viskas sukasi, yra:

1) Vokiečiai taikos sąlygomis stato, kad Lietuva būtų nepriklausoma valstybė. (Didelė didžiama laikraščių).

2) Kad Lietuva ir Lenkija būtų nepriklausomomis šalimis ar šale („The Times“).

3) Vokiečiai stato **butinu reikalavimu**, kad Lietuva butinai turi likti visai neprigulminga. (New York American).

4) Vokiečiai Lietuvos neprigulmybės klausimą sutinka palikti taikos konferencijai, kuri, kaip manoma, bus Haagoje.

Tai maždaug amerikietiškių laikraščių pranešimai link Lietuvos klausimo. Tie pranešimai nėra oficiališki, bet aišku, kad jei tik sąjungiečiai sutiks, kad būtų šaukiama taikos konferencija, bus išstatyti tie reikalavimai.

Aišku kaip diena, kad Lietuvos nepriklausomybės klausimą vokiečiai išstums taikos konferencijoje.

Kaip j tai žiuri rusai ir apskritai sąjungiečiai, mums nėra žinoma. Jie gana šaltai atsineša prie to vokiečių pasiūlymo ir nei žodžio neprasitaria link Lietuvos klausimo.

Kaip gi mes lietuviai turime pasitikti tą klausimą? Daugiau mes negalime norėti. Pilna ne-

priklausomybė po taikos konferencijos užganėdins visus lietuvius, visas partijas, nes juk visis lietuviškos partijos reikalauja nepriklausomos Lietuvos.

Apskritai lietuviai didžiumoje buvo palinkę prie rusų, bet jei ištikro Vokietija geidžia, kad Lietuva būtų neprigulminga, todėl lietuvių simpatijos bus jų pusėje. Ir ar negėda rusams su anglais, kurie giriasi kariauja už liuosavimą pavergtųjų tautų, o joms ligšiol nežada net nei patalnes autonomijos.

Tiesa, Lietuvos nepriklausomybė inaina į vokiečių planus, bet ir rusai juk ne be planų. Visi supranta, kad ir vokiečiai ar rusai norėtų užgriebti Lietuvą, bet visgi vokiečiai pirmiau išsižada užgriebimą, o rusai nežada net liuosybės davimą po savo globa. Nejaugi rusai mano, kad lietuviai geriau norėtų rusiškos vergijos, negu liuosybės. Jei jie taip manytų — tai jie menki politikai.

Jei vokiečiai išstumia Lietuvos nepriklausomybės klausimą, o rusai nieko nežada, tai natūrališkai visos lietuvių simpatijos bus vokiečių pusėje.

Dabar pats intemptas momentas. Gal buti, kad sausio mėnesyje prasidės taikos konferencija, jei tik norės to sąjungiečiai. Labai gali buti, kad rusai norės pasilaikyti sau Lietuvą ir todėl bandys tvirtinti, kad lietuvių visai nėra, arba kad lietuviai nenori nepriklausomybės. Ot, lietuviai, čia ir turės veikti, turės per Amerikos valdžią atsišaukti, atsiliepti į tokius rusų melus. Todėl dabar visos Amerikos lietuviai turi būti prisiruošę, kad kiek

vienoje valandoje visur būtų gailimi sušaukti masių susirinkimai ir išnešamos rezoliucijos, kurios telegramu turės but siunčiamos Suv. Valst. valdžiai. Buoškites visur prie to. Aišku, kad taikos konferencijoje bus pakeltas Lietuvos liuosybės klausimas, tai bus juk reikalinga, kad ta konferencija žinotų, ko lietuviai nori.

Mūs lietuvių Amerikoje yra apie 800,000 tai beveik penkta dalis visų lietuvių. Mes turime liuosą spaudą, liuosus susirinkimus, liuosą tarp savęs susinešimą, todėl mes geriausiai galime išreikšti Lietuvos norus. Neatsidėkim ant pačios Lietuvos žmonių, — jie išblaškyti ir prispansti militarine disciplina ir todėl negalveikti išvien.

Butų ir dabar labai gerai, kad visur kolonijose, be skirtumo pažiūrų, visi vienu balsu priimintų rezoliucijas, reikalaujančias Lietuvai nepriklausomybės ir jas siųstų Suv. Valst. valdžiai. Tas daug pagelbės.

Nepraleiskime šio momento, kuris nepasikartos per ištisus šimtmečius. Ką dabar lengvai galime ingyti, to paskui nebus galima gauti ir už daug didesnę prekę.

// Lietuvoje po vokiečių revoliucija.

„The World“ išspausdino žinią, kuri iš Berno gauta bevieliniu telegrafu Londone. Tenai kalbama, kad vokiečiai norėjo liuosius darbininkus išvežti iš Suvalkijos, Samogitijos (žemaitijos) provincijos ir delei to lietuviai keliose vietose sukilo, su kirviais išgriovė gelžkelių tiltus ir tele-

grafų stulpus. Vokiečiai labai persekioja sukilėlius.

Jei tas tiesa, tai dar vienas aiškus faktas, kad lietuviai nesibijo padėti savo gyvastį už Lietuvos čielybę. Lietuviai smarkiau už belgus ginasi kaip įmanydami.

Tas dedasi Lietuvoje, o ką gi mes amerikiečiai veikiame?

// Reikia susivažiuoti.

Dabar toks svarbus momentas, kokio niekad nesulauksime. Todėl visos didesnės organizacijos turėtų atsiųsti savo atstovus į susivažiavimą, kurį Centr. Kom. L. D. šaukia.

Tenai reikėtų įsteigti vieną bendrą Tarybą, kurion turėtų ineiti visų srovių atstovai po lygių skaičių, arba jei jau to negalima bus, tegul katalikų tenai būva daugiau už bent vieną kitą srovę; katalikų yra daugiau ir su tuom galėtų sutikti visi. Jei katalikai norės, kad jų būtų daugiau, negu tautiečių ir socialistų kartu, tai iš to niekas neišeis. Nei socialistai, nei tautiečiai nepris diktaturos, kaip niekad jos nepriimtų katalikai. Nejaugi mes negalime suprasti to menko dalyko, kad jokia srovė neprisidės prie jokios vienybės, jei ta srovė stačiop ignorojama ir jos balsas užslėgiamas?

Jei katalikai nori buti liuosai, tai topat nori ir kiti. Bendra taryba turi taip but sutaisyta, kad viena srovė be susitarimo su kitomis negalėtų veikti. Tai tik tokia bendra taryba turės reikšmę. Kitaip bus tik vienos srovės viešpatavimas, o tas pagimdys pasipriešinimą.

Taigi visi į bendrą susivažiavimą! Ant valandėls viską pa-

mirškime ir turėkime tikrai vieną — Lietuvos neprigulmybę. Visą kitą paskui jau rasime namieje.

T. M. D. REIKALAI

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJA PASIUNTĖ DAUG KNYGŲ KARISKIEMS BELAISVIAMS VOKIETIJON.

Paskutinis Tėv. Myl. Dr. seimas Pittsburghe ingaliavo Centralj tos draugijos Komiteta, kaip tik bus galima ir bus reikalas, pasiūsti Tėv. Mylėtojų Dr-jos išleistų knygų karės belaisviams Vokietijoje ir šiaip knygynams Lietuvoje. Seimas permatė, koks dabar didelis trukumas Europoje lietuviškų knygų.

Atvažiavus Amerikon gerbiarniams p. M. Yėui ir kun. J. Žilinskui išsiaiškino, kad Europoje labai truksta knygų, ypač jų draugijai „Lithuania“, kuri susitvėrė Šveicarijoje ir kuri užsiima šelpimu lietuvių belaisvių Vokietijoje. Taipgi paašėkėjo, kad knygas galima pasiūsti tam tikrais keliais, be jokio kliudimo iš Anglijos valdžios pusės. Tapo supakuotos 3 didelės skrynios knygų (svėrė apie pusantrą tono) ir išsiųstos Švedijos lietuvių komitetui, tai yra p. J. Augštnolio antrašu, Stockholmą.

Čia seka surašas kokios knygos likosi pasiūstos:
400 egz. „Vanduo ant žemės ir tt.“
200 egz. „Bandžiava Lietuvoje.“
100 egz. „Geologija.“

60 egz. „Kaip sutaisytas žmogaus kunas.“

100 egz. „Pr. Vaičiūčio eilės.“

500 egz. „Kaip žmogus gyvena ant žemės.“

300 egz. „Chemija.“

500 egz. „Žemės istorija.“

565 egz. „Kaimiečių kova su ponais.“

200 egz. „Živilė, duktė Karijoto.“

12 egz. „Dr. Vinc. Kudirkos raštai.“

460 egz. „Paskaitos Dr. Garmaus.“

100 egz. „A. Štrazdo raštai.“

100 egz. „Sirdis.“

365 egz. „Dvasios gyvenimo mechanika.“

200 egz. „Technikos stebuklai.“

Viso pasiūsta knygų už \$988.50 Taipgi pasiūstas p. J. Augštnolui ingaliavimas, kad jis tas knygas nusiųstų į tas vietas, kur jos labiausiai yra reikalingos.

Visas tų knygų pasiuntimas iš Chicago, Ill. į Stockholmą Draugijai atsiėjo \$33.73. Tos knygos atiduotos ant laivo New Yorke 18 d. lapkričio. Dabar jos jau Stockholmė ar gal jau ir belaisvių rankose.

Tai didelė Kalėdų dovana tiems mūsų broliams, kurie kenčia didžiausius vargus delei karės priežasties. TMD. pavyzdį turėtų sekti ir visos kitos organizacijos, jos turėtų kuom nors palengvinti nuskriaustųjų mūsų brolių likimą. Lai Europos lietuviai žinotų, kad mes amerikiečiai neužmirštame juos.

P. Norkus.
PIANAS ANT PARDAVIMO.
Parsiūdoda labai puikus pianas „Poole“ geros kompanijos. Greit atsišauksiems pasiūdos labai pigiai.
KRAUCH
538 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (52)

M. & V. FURNITURE CO.

Maliauskas ir Vidzunas, savininkai

687==3rd Ave. ————— 658==5th Ave.

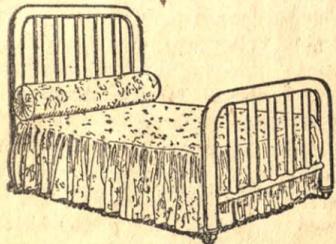
SO. BROOKLYN, N. Y.

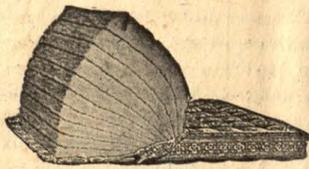
Musu Dideles 2 Krautuves.

Musu Dideles 2 Krautuves.

Naudingos KALĖDU DOVANOS už stebėtinai žemą kainą. Proga del visu, „pasinaudokite“ prie to dar duosime už pačią žemą prekę ir ant išmokesčiu, „atminkite“, kad mes visada viską pigiau parduodame negu kiti.

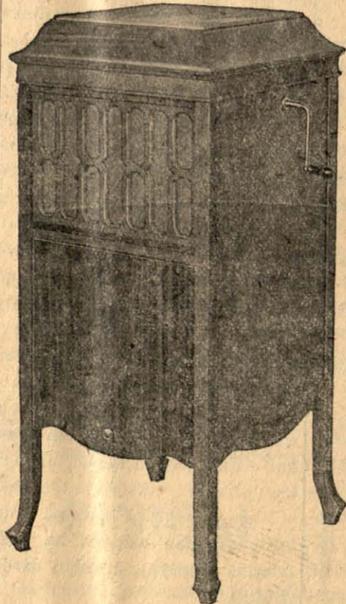
Grazi stora geležinė Lova, taip kaip čia paveikslas parodo \$8=50

EXEL MATRASAI \$1.98
SU VATA \$2.98

Past atomi labai puikus veidrodžiai 18x40 Prekė \$8.95

Musola. Stebuklingas Instrumentas, grajina visokius rekordus ir išduoda puikias melodijas, kad klausytojas mato ir girdi patį artistą Musola lyginasisu bile mašina prekiojančia \$150, MUSOLOS PREKĖ \$55.00 Duodam ir ant išmokesčių. Kiti fonografai nuo \$9.75

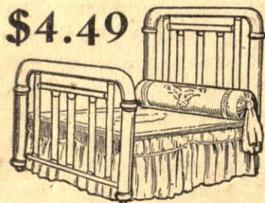
PUIKIAI NIKELIU APDIRBTI Į FRUNTĄ PEČIAI 10 colių pločio \$5.98 12 colių \$6.98

Sviesaus Aržuol Gražiai Padirbta Verta \$12.50 Dabar už \$9.98

GRAŽIOS DESKES DEL MOTERŲ \$4.98

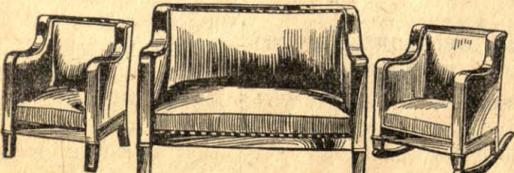
\$4.49

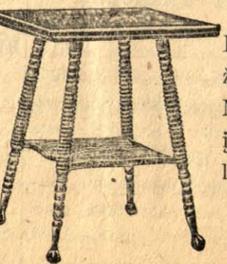
VAIKAMS LOVUKES \$4.49

Gesines ir Elektrikos Lempos \$5.75

DRUTAS IR PUIKUS SIUTAS, SKUROS AR FLUŠU. Prekė \$50.00

Puikus aržuoliniai ar Mahaganės-į fruntą staliukai. \$1.98

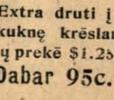
PUIKAUS ARŽUOLO KAMODE ARTISTIŠKAI Išlenkta. Prekė \$14.75

Extra druti į kuknę kreslai jų prekė \$1.25 Dabar 95c.

SPEŠIL PRIES KALĖDAS \$3.49 Buvo pirma 4 25

Skuriniai Kreslai tai verti \$2.50 Dabar \$1.98

SUPAMOS KEDES NUO \$1.98

MAGYS & MARGIN FURNITURE CO.

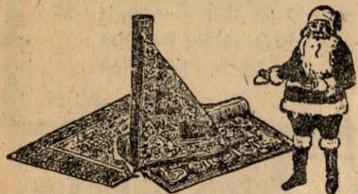
Šitie paveikslai jau suteiks norą atsilankyti musu krautuvėn. Atsilankę matysite yvariausiu stubiniu papuošalu, kuriu nesitikėjot.

\$1.00 į sanvaite į 5 ruimus
Fornišiai, išsyk mokėt kiek kas gali

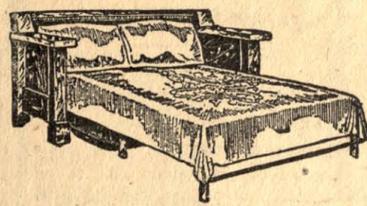
Mūsų Fornišiai naujausios mados. Prekės prieinamiausios ir pilnai gvarantuojame.

Karpetos visokio didumo \$1.50 iki \$4.50

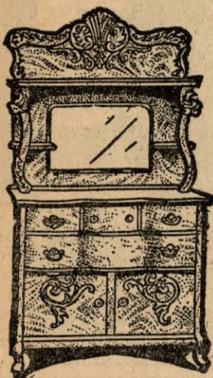
Skura muštų kreslų ir išleidžiamų stalų visokio medžio.

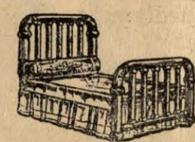
Devenport Lova, šičia pasirodo kaip ji išleista nakties laike. Prekė nuo \$18.00 ir aukštn

Rašomų deskučių vikios miešros ir didumo

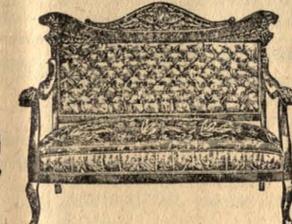
Sidebordžių uuo \$13.00 pagal didumą.

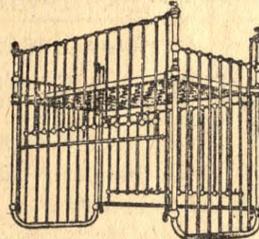
Lovų bresinių, geležinių, medinių visokio didumo.

Keričiukų didelių ir mažų vaikams rekenčeriukų.

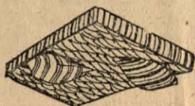
3 Kavalkai, Flušinis siutas. Parlor siutas Flušinis 5 kavalki arba arba skurinis po 3 kavalkus dideliu pasirinkime.

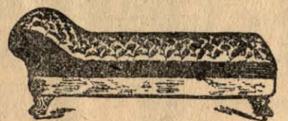
Vaikams lovukų nuleidžiamais šonais, medinių arba geležinių.

Bufetas visokio didumo. Prekės nuo \$12.50 ir aukštn pagal didumą

Matrasų plunksnių silk Flush ir visokių padušų

Lonči į flušinių ir su visokiais apvalkalais,

Zerkolų pakabinamų ir visokių \$2.50

Musu adresas 198-200 Grand St. Brooklyn, N. Y. Tarpe Bedford & Driggs Ave. Tel. 2372 Greenpoint

PAJIEŠKAU savo pusbrolio Marčiaus Povilavičių. Bičusių kaimo. Taippat ir Aleksandro Naudozo. Draseikių kaimo. Abudu Zagarės valsties. Meldžiu atsiųskti jų pačių arba kas apie juos žino man pranešti. Turiu labai svarbų reikalą. Atsiųskite: —
MARCIJONAS GAPUTIS,
167 Silver Str., So. Boston, Mass.

PAJIEŠKAU savo pussesers Paulinos Sakinčiūtės po vyrų Balsadienės, Veržių kaimo. Gyvena Amerikoje jau apie 20 metų Scranton, Pa. Taippat pajieškau Barboros Lacičės, kaimo Gimbučių, Zagarės valsties. Meldžiu atsiųskti šiuo adresu, nes turiu labai svarbų reikalą.
ELENA STRACKAITE,
167 Silver Str., So. Boston, Mass.

„VIEŅYBĒ LIETUVNINKŲ“ SKAITYTOJŲ ŽINIAI!
Neturėdami laiko atsakyti kiekvienam skaitytojui paskirai, šiuomi paaiškiname visiems, kad kiekvienas „Vienybės Lietuvninkų“ skaitytojas gali vieną kartą ant metų pajieškoti savo giminių, pažįstamų, arba draugų, veltui per „V. L.“ Siunčiant pajieškoti prisiųskite antrašo juostelę nuo siunčiamo laikraščio. „V. L.“ Adm.

IZNIERIŲ ATIDAI!
Geriausia ir plačiausia išsigarsinti — tai „Vienybės Lietuvninkų“ Kalediniam Numeryje, kurio spausdinsime virš 15,000 egz. Apgarsinimų kainos labai prieinamos. Reikalaudami platesnių informacijų. Rašykite „VIEN. LIET.“ ADMIN.
120 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

PAJIEŠKAU Povilo Wozbuto, pačina iš Sankėnų parapijos, Sirminių sodos, Kauno gub. Keturi metai atgal jis gyveno Cambridge, Mass., bet dabartiniu laiku nėra žinių apie jį. Kas apie jį žino malonės man pranešti, šiuomi antrašo.
ALBERTAS RUPŠIS
510 Edwards St., Rockford, Ill.

KIEKVIENAS GALI BUTI FOTOGRAFISTU.

Ką-tik išėjo iš spaudos pirmą lietuvų kalbą knygą, iš kurios kiekvienas gali lengvai išmokti fotografystės amato. Prisiųskite \$1, o gausite šitą knygą. Siun-

timą apmokame. Aresuokite:
NORTH END PHOTO CO.
376 Selkirk Avenue,
Winnipeg, Man., Canada.

DOVANAI PUKIAUSIAS PATARIMAS!

Lietuvi ar Lietuvaite
Jei nori apdovanoti pats save ar savo mylimą, o labiausiai šiuo laiku, — tai rašyk tuojaus indėdamas pašto ženklelį del atsakymo, o gausi puikiausį patarimą iš ko busi labai užganėdintas.
Jonas K. Miliauskas
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.
(Paminėk, kokiam laikraštyje apgarsinimą matei).

PAJIEŠKAU GIMINIŲ IR PAŽIŠTAMŲ.

Pajieškau aš Marijona Tamošuniūtė po vyrų Paulaukienė, savo tetos po pirmu vyrų Agotos Daskevičienės, po antru vyrų Jasikienės pirmiau gyveno Brooklyn, N. Y. Dabar nežinau kur. Taippat dėdės Antano Tamošino ir pusbrolio Juozo Tamošino. Visi Suvalkų gub. Marijampolės pav. Panevėžio parapijos. Meldžiu atsiųskti ant šio adreso, nes turiu daug svarbių reikalų.
Mrs. MARIJONA PAULAUCKIENĖ
121 Grove Av., Dayton, Ohio.

KIRPIMO MOKYKLA!!!

Mokinkitės kirpimo vyriškų drabužių. Duodu kirpimo, braižymo ir proporcijų lekcijas ypatingai ir per laiškus pagal „Dividimo šimtmečio sistema.“ Pristatau petrinus į visus miestus Savienytų Valstijų ir Kanados. Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo antrašu:
L. G. KAZIUNAS.
96 Maujer Str., Brooklyn, N. Y.

KALEDU MASKARADINIS

BALIUS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 83-čios kuopos. Rengiamas Maskaradinis Balius Kalėdų dienoje

25 d. Gruodžio 1916 Pradžia 4-tą val. po piet.

Tautiško Namu Svetainėje

101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

SKIRIAMA 6-šios PUKIOS DOVANOS 3 VYRAMS IR 3 MERGINOMS

Pereitais metais buvo patirta, kad šešios dovanos yra daug praktiškiau negu kitados budavo dešimtys, ir tai tik del to, kad ypata gavusi atsakančią dovaną jau ne numeta, bej ištikrųjų pasidžiaugia. Todėl pasistengkite tinkamai apsimaskuot.

ĮŽANGA su padėjimu drapanų - 25c. ypatai.

Jūsų pinigai perka kokybę

Kokybė, tai vienatinis patraukimas vyrų prie Prince Albert rukymo. Kuponi ar dovanos niekad nebuvo duodami. Prince Albert niekuomi negali užkenti nacionališki arba valstijiniai įstatai, kad priverstų mus duoti kuponus arba dovanas, nes mes visuomet duodame kokybę! Taip greit, kaip tik Jūs uždegsit biskį Prince Albert tabako, tuojaus patėmysit, kad jis neturi kartumo ir gerklės džiovinimo, kurie prašalinami patentuotu procesu.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

yra toks tabakas, kuris nori prie jus prisirtinti, nes jus galite jo daug rūkyti ir vis naujas pokutis kreipsis prie jus skonio daugiau negu paskutinis. Nusipirkit Prince Albert'o ir tuojaus pamėginkit — cigarete ar pypkėje — užtai, kad jis yra toks geras, kad jus apgailestausit, kad jo senai nepradėjot rūkyti.

Prince Albertas parduodamas visur raud. krepšeliuose, 5c.; raud. blešinėse, 10c.; svariniuose ir pus-svariniuose bleš. humidoriuose ir svariniuose kristolo humidoriuose su sponžiaus drėgnintojo viršeliais, kurie užlaiko tabaką šviežiame padėjime visuomet.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Artisto A. Vitkausko dramatiškojo meno pamokos

Visi lošiate, deklamujete ir sakote prakalbas, bet ne padarote tokio gilaus išpuščio ant klausytojų, kokį galėtumėte palikti prasilevinę šiose šakose. Idant suteikti progą Jums tą tinkamai atlikti, duodu šių dailės dalykų pamokas — Dailės skaitymo, deklamavimo, skaitymo monologų ir dialogų, gražkalbystės ir abelnai suteikiu pilną išsilavinimą scenos ir dailės dalykuose.

Norintieji lavintis kreipkitės šiu antraštu: —

A. VITKAUSKAS
26. Berry St., B'klyn, N. Y.
Matyt galima kiekvienu ai-ku, patogiausią šios valandos
Nuo 10 iki 12 val.
Nuo 5 iki 7 val. vak.

Du žemgaliu.
Grigaitis tai vienas žemgaliu, o Baltrušaitis — tai kitas. Abiejų tėvynės meilė ledais padengta.
Bet kur-gi yra ekvatorius?
Bene Kapsukas, kuris, anot „Keleivio“ dėsto bombas.

Kalėdų dovana.
— Ką pirkti Kalėdų dovanoms? — mąsto Petras atsistojęs prie krantuvės lango.
— Kaziras ir alaus bačką, — sako jo smagurus.

Kalėdų šienas.
Yra papratimas Kučių valgius pataisyti ant šieno.
Kur-gi dabar Lietuvoj gauti šieno, jei tulose vietose neuga nei žolė.

Vienybė.
Visi eikim į vienybę. Kas neprišidės prie mūsų tas bus tikru vienybės ardytoju. Kas neklusys mūsų, tas nenori labo tėvynei. (Ištraukos iš „Darb.“)

Paaikškinimas del visų žinios.

Mes pardodame ir perkame visokios rūšies biznius po visas dalis Amerikos. Jeigu nori pirkti bent kokį biznį arba jį parduoti tai visuomet kreipkitės ypatingai arba laišku. Norėdamas parduoti biznį parašykite koks biznis yra, kaip senai išdirbtas, ir už kokią prekę norėtumėt jį parduoti. Norėdamas pirkti paminėkite kokiam mieste norite, kokį biznį, ir kiek maždaug galėtumėt įnešti pinigų. Taip pat mes išpildome visokias apeliacijas ir paduodame visokias provas geriausiems advokatams, kaip legališkas, taip kriminališkas. Taip pat einame už perkabėtojus visokiuose reikaluose. Visus augščiau paminėtus dalykus mes atliekame teisingai ir sąžiniškai. Reikale visuomet kreipkitės pas:

M. Ballas ir J. Bush
119 Grand St. Brooklyn, N. Y.
(Nov. 29, 1916).

MUZIKOS ŽODYNELIS
parašė
Mikas Petrauskas
Kaina — 25c.
Kiekvienas muzikos mylėtojas tegul pasistengia gauti reikalingą dalyką. Adresuokite:
Lithuanian Conservatory of Music.
395 Broadway, So. Boston, Mass.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsilma varymu provy visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peoples 47
Bell 47
Residence Peoples 1100

DIDELIS SUVALKIJOS ŽEMLAPIS (Mapa)
Sutaisė B. K. Balutis
Didumas 28 per 22 coliu. Penkiose spalvose (koloruose). Parodo lietuvių kalboje visus miestus, bažnytkaimius, kaimus, pačtas, telegrafus, mokyklas, kelius, geležinkelius, ežerus, upes, rubežiu tarp lenkų ir lietuvių ir daugelį kitų dalykų.
„Geriausias žemlapis lietuvių kalboje.“ — Persistato labai puikiai! — Taip atsilykė apie jį visi laikraščiai.
Kaina **VIENAS DOLIARIS** su prisuitimu į namus.
Reikalaukit pas **J. J. Pauksztis & Co.**
120 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Tel. 4428 Greenpoint
Dr. J. WALUKAS
VALANDOS:
nuo 8 iki 10 iš ryto
„ 1 „ 3 po pietų
„ 6 „ 8 vakare
Nedėliomis pagal sutarimą.
69 SO. 3rd ST., BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 505 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETH PORT'E, N. J.
161 Franklin St., ir kampo Second St.
Ligonius priima: po pietų nuo 1—2:30 ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suc.)
Dr. LOUISE C. BALL
Chirurgas Dantistas.
251 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Kampus Roebliu Str.
Taiso ir ištraukia dantis be skausmo. Nesvetkus pripildo auksu, platinu ir cemento. Įdeda naujus; uždeda kepuraites iš auksu arba porceliano.
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
VISOKIS DARBAS GVARANTUOTAS.
Seniai įsteigtas biznis 25 met.

VLADO LESČINSKO
Aptiekoj Drugstoriye galima gauti „Vienybę Lietuvininkų“ pavieniais numeriais, arba užsiprenumeruoti ir duoti apgarsinimus.
Eureka Red Cross Pharmacy
315 Walnut Str., Newark, N. J.

Telefonas: 6426 Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUCIUS
VALANDOS: 8—11 ryte, 1—3 po pietų, 7—9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.
341 Walnut str., prie parko. NEWARK, N. J.

ADVOKATAS KAZIS KRAUČUNAS.
Buve 6 motus Skyriaus Viešiuoju, Inspektoriu Suvienujų Valstijų Imigracijos; turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Prosecutor, Solicitor ir Counsellor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laisčiai, įdedami kraštos ženklėlių ataskymai. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, priėmiamas ypatingai ir visas Valstijas ir miestus sulyz pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building, Seattle, Wash.

Bile kas gali išmokyti Barzdaskutystę, Plaukų taisymo (hairdressing), Manieuring, ir tt. į labai trumpą laiką; mažai išlaidų. Mes mokiname moteris ir vyrus. Atsišaukite del platesnių informacijų.
NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1202 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Kiekvienai **MOTEBEI** žinotina Specialistas Moteriškų Ligu.
JOSEPH LIPMAN, M. D.
314 E. 50th St., New York.
OFISO VALANDOS:
iki 10 val. ryte; nuo 1 iki 2 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Nedėliomis pagal sutartį. Egzaminavimas DYKAI. Mes ištiriame ir pasakome visas ligas ir pagelbstime. Iš kitur atvažiuosiuoms ligoniams parupinam vietą, kol gydos. Reikalui esant, kreipkitės, mes apžiūrėsime ir duosime prietelišką rodą. Pataravimas visai pigus. Neuzmirškite mano antraštu.
DR. J. LIPMAN,
314 E. 50th St. NEW YORK.
Arti 2nd Avenue.
— Kalbame Lietuviškai. —

Gentais Užėdijama Desėtkus
Bereikalingai daugelis važiuoja New Yorko pažiūrėti. Kadangi puikiai galima pamatyti tik už 25c.
Labai puiki sasiuva 112 pukių paveikslų New Yorko gatvių, stočių, elevatorių, požeminių geležkelių, muziejų, knygynų, hotelių, parkų, tiltų, teatrų ir didžiausių namų su paaiškinimais po kiekvieną paveikslu.
Ta sasiuva kiekvienam malonu turēt.
Reikalauk „V. L.“ administracijoje. 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. pri siunčiant pinigus stampomis.

DANTISTAS.
Kiekvienas užganėdintas geru pataisymu! **Gvarantuotas ant 20 metu!**
Uždėjimas kepuraitės 22 k. \$5.00
Užplombavimas 50c. ir augščiau. Išvalymas.... 50c.
Užplombavimas auksu .... \$1.00. Skaudanti danti duok ištraukti ryte, o vakare duok apžiūrēt.
SANITARY DENTAL PARLOR
307 BEDFORD AVE. TARPE 1-mos ir 2-os gatvių. Brooklyn, N. Y.
Susikalba lietuviškai, lenkiškai ir angliškai.

Insteigtas 1866 Telefonas 1576 Greenpoint
Edward J. Widness & Co.
Užlaiko Krautuvę **Stubinių Daiktų**
Puodu, Stiklinių Daiktų, Pečių, Lino-leum, Staltiesių, Langdengių, Geležinių Bleklinių Daigtų, Pelių ir t. t.
SPECIALIŠKI DAIKTAI BARAMS ir HOTELIAMS
99 Grand Street, Brooklyn, N. N.

Petras Naujokas,
CIGARAI
Visados klauskite P. Naujoko Cigarų kokiame, nebuk store arba saliuone, ir gausite gerą cigarą, o ne kopustų lapu. Mano dirbtuvė:
359 Broadway, corn. Keap Str. Brooklyn, N. Y.

Visada busi pilnai užganėdintas, jei pirksi **FORNISIUS** pas Maliauską ir Vidziuną
Mūsų prekės daug žemesnės, negu kur kitur.
Duodam ant lengvų išmokėsių po \$1.00 ant savaitės

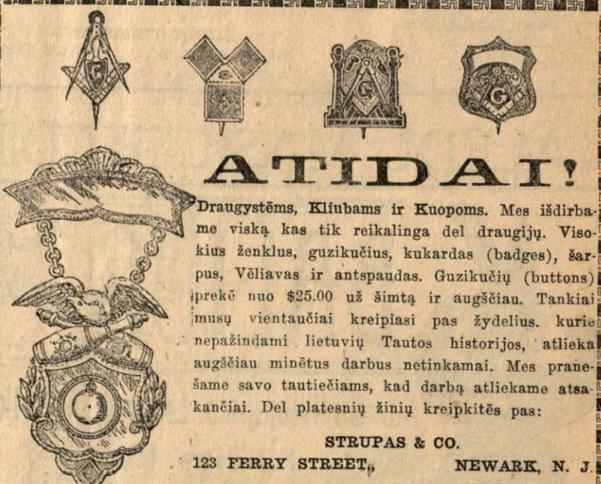

M&V FURNITURE CO
687 3RD AVE. (COR. 6TH AVE.)
COR. 21ST ST. NEAR 19TH ST.
BROOKLYN, N. Y.

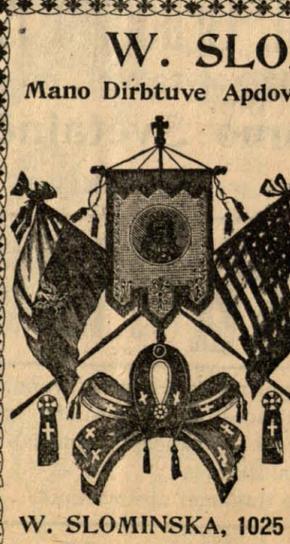
J. STOKIS
177 Nassau Str.,
kampus Bridge Str., Brooklyn, N. Y.

LIETUVISKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras Darbas ir visiems Priemama Prekė

ATIDAI!
Draugystėms, Klubams ir Kuopoms. Mes išdirbame viską kas tik reikalinga del draugijų. Visokius ženklus, guzikučius, kukardas (badges), šarpus, Vėliavas ir antspaudas. Guzikučiu (buttons) prekė nuo \$25.00 už šimtą ir augščiau. Tankiamus vienatūčiai kreipiasi pas žydėlius, kurie nepažindami lietuvių Tautos istorijos, atlieka augščiau minėtus darbus netinkamai. Mes pranešame savo tautiečiams, kad darbą atliekame atsakančiai. Del platesnių žinių kreipkitės pas:
STRUPAS & CO.
123 FERRY STREET, NEWARK, N. J.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą **KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.**
Turiu už garbę apreikšti guodotiniams Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGLIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įėjau geriausių praktikų ir del to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

JUOKŲ SKYRIUS

Kalėdos.
Kalėdos — gospadorių bėdos. Kas žin ar šimet Lietuvos gospadoriams daugias bėdos per Kalėdas, negu per Velykas.

Didžiausia Kalėdų dovana.
Niekad Kalėdoms nebuvo duota tokia dovana, kaip kad šimet kaizeris pasiulė Europai.
Jis pasiulė taiką.
Tik kas žin ar Europa tą didžiausią dovana priims.

Greitai kodėsi.
Kas tik prišuvo is Europos, tu 20 bėdos, kamig, tarpė tik ir buvo kalbėta apie jį.
Dabar jau apie jį beveik pamiršta ir tai todėl kam jis permažai varo Kemešio srovinę politiką.

Iš New Yorko išvaikys visus velnius.
New Yirke dabar priviso labai daug velnių, kurie neduoda ramumo geradarbiui Rockefelleriui.
Garsiname Waldorf Astoria hotelyje buvo susirinkimas, kuriame fikosi nutarta parkvesti žinomąjį velnių ganiotoją Sunday, kuris tą darbą apsiėmė atlikti. Rockefelleris jam užmokės už visą tai.
Tai ne juokas, bet tikras Kalėdinis atsitikimas.

Garsus duonkepys.
Bėda, knomet kalviai užsiima astronomija, bet dar bėdžiau, kuo met duonkepiiai literatais tampa.
Nesenai vienas duonkepis padarė malonų vizitą pas Rilisteitmaną, susigimčijo apie raudonąją ligą ir „laisvame“ laikraštyje tilpo vizito aprašymas.
Jei netikit, pažiūrėkite „Laisvės“ Nr. 96.

Ten bus taika, čia bus karė.
Europoje Vokietija, Austrija, Turkija ir Bulgarija pasiulė savo priešams taiką.
Amerikoje Kemešis paskelbė ultimatumą tautiečiams ir socialistams. Tuo prasidės formališki mušiai.
Kas protingesni — ar Europa, ar Amerikos lietuviai?
Žinoma, kad Europa.

Urą!
Bostono lietuviški laikraščiai ant tiek ideališki, kad indejo apskelbimus raginančius balsuoti už girtybę.

Lietuviškas Advokatas
Baltrus S. Yankaus
Pranešu, kad kitokių provų neimu, kaip tik už koliestvą ir užmušimą prieš kasyklas, fabrikus, geležkelius, laivus ir tt.
Skundžiu United States Kortuose ir gerai suprantu punktus provų už koliestvą.
B. S. YANKAUS
154 Nassau St., New York, N. Y.

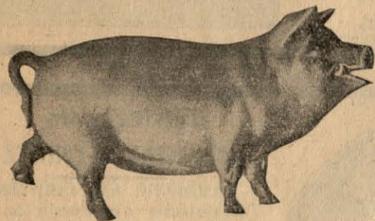
Galva Skauda?
Ar žinai, kad 90 nuošimtis žmonių turi galvos skaudėjimą ir nerviškumą iš priežasties silpnų ir nervišky akciu. Vienintėlė pagalba, tai moksliskai pritaikyti akiniai.
Kreipkitės pas
Dr. H. A. Medoff
Akių ir akinių specialistą, o jis duos Tamstai patarimą dykai.
Ofisas yra jo aptiekoje.
500 Grand Street, (Corn. Union Av.) Brooklyn, N. Y.
P. S. — Sumušti stiklai duodasi be egzaminavimo. Tik reikia priduoti šmočiukai.

SULAIKYK TAJĮ KOSULĮ
pirma, negu jisai pakenks jusų systemai. Atakų palengvinimui ir iritacijos prašalinimui, vartok
SEVERA'S
Balsam for Lungs
(Severos Balsamą Plaučiams). Netrukus patirsi, kad tatau yra atsakanti gyduolė, suteikianti palengvinimą nuo kósulio, persalimo, užkimmio, spasmodiško smaugulio, oro triubelių, uždegimo ir gerklės skausmo. Kastauoja 25 ir 50 centai.
Mūsų žodžiams patvirtinimui, štai paduodame neseniai gautą laiską: „Aš noriu Jums pranešti, kad Severos Balsamas pilnai atsako savo tikslui. Nuo pirmutinio dozo vaikai pradėjo sveikti; jų kosulys išnyko ir tie atakai nebesugrįžo. Apie du metai tam atgal mes vartojome tajį Balsamą nuo kóbulio ir-gi su gera pasekme.“
J. Kowalski, Cutchogue, N. Y.
Reikalaujant gydotiųjų reikalauk Severos Preparatus. Nuljes į aptieką žiūrėti, kad gautum ko reikalaujama. Neigk kitokių bei užvaduotojų. Negalint gauti ko reikalaujate, rasyk tiesiai į
W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

M. Mierzwinski

Užlaiko Dvi Didelias BUČERNIAS,

kuriose galima gauti visokios MĖSOS užlaikomos pagal kraują madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rūkintos Mėsos, Jaunų, Paršukų, Kumpių, Krajavų, Taukinių ir Kudų Lašinių.

VISADOS ŠVIEŽIA MĖSA ir ČYSTAI UŽLAIKOMA.

M. Mierzwinski

75 Grand Street

41 Avenue A

Kampas Wythe Ave.

BUČERNĖS

Kampas 3-rd Street

BROOKLYN, N. Y.

NEW YORK, N. Y.

Tel. 3359 Greenpoint

Tel. 2174 Orchard

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skaudėjimą REUMATIZMĄ? Visi juokiasi iš Reumatizmo, kurie tikrai vartoja aptiekoriaus F. A. URBONO MILTELIOUS (proskus powder) ir LINIMENTĄ, tie šandien yra sveiki. Taigi ir Jūs galite lengvai pasveikti ir sykiu juoktis su sveikaisiais iš reumatizmo skaudėjimų.

REUMATIZMO MILTELIOUS ir LINIMENTĄ galite gauti per pačią tikrai už \$1.25.

Visi kreipkitės adresuodami:

F. A. URBONAS, Aptiekorius,
151 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
(KAMPAS BERRY STREET) Telephone Greenpoint 1411

Wm. SHEDLOW'S ir KARL. LATUKAS CAFE

VIENATINĖ SVETAINE

Galima užsakyti Ballams, Mitingams ir Vėseljoms, (vestuvėms)

734-736-3rd Ave.

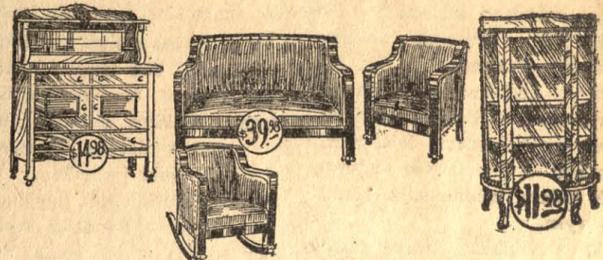
SO. BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1295 South.

Macys & Marcin Furniture Co. LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Visi myli gražiai papuoštus namus. Ateikite pas mus nusipirkti gražius ir pigius rakandus-forniūsus.

PIGU! PIGU!

Mes pardudame forniūsus mokant ant sanvaitės po \$1.00 arba \$1.50, arba ant mėnesio \$5.00,

Nepamirškite mūsų krautuvės, ateikite persitikrinti.

MACYS & MARCIN Furniture Co.

198-200 Grand Str.

Tarpe Bedford ir Driggs Ave.

Brooklyn, N. Y.

Šale Comedy Teatro.

Kada turi taisyti dantis, eik pas seną dentistą ant kurio gali pasiremti, kuris jau 10 metų šioje aplinkėje tarnauja, ir kurį visi rekomenduoja. Tas parodo, kad jis užganėdina visus. Speciališkas patarnavimas lietuviams. Galima susikalbėti lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. SALETAN & POSNER

SURGEON DENTIST

313 BEDFORD AVE.

KAMPAS SO. 2nd STREET,

BROOKLYN, N. Y.

10 metų toj pačioj vietoj.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informaciją, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

NOTARIJUS (REJENTAS)

JUOZ. O. SIRVYDAS

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Kokie tik legališki popieriai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti—čia yra padaroma: Dovernostis, pirkimo bilos, liudijimai, certifikatai, vekseliai, etc. etc.

Telephone 3076 Stagg.

HERMAN APELER SALIUNAS

Alus, Vynas, Likierai ir geri Cigarai
398 Grand Street
Kampas Rodney st. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA

Švariai užlaikoma, greitai ir pigiai lankus patarnavimas.

Atvažiuojant sveciai iš kitų miestų ir vietiniais laikykitės, o gausite puikius valgius kokių tik kas pareikalausite. Priektam užlaikau puikius kambarius nakvynėms, kaip vietiniams taip ir atkelevusiems iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu

A. DIRZULAITIS

102 Grand Str. BROOKLYN, N. Y.

Vietinė DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA

KRAUTUVĖ

Muzikališku Instrumentų

Visokio skyriaus

Pranešu visiems, jog aš užlaikau tikrai lietuvišką krautuvę, kurioj galite gauti Laikrodžių, laikrodėlių, Žiedų, Spilku, Kolčiku, Kompasų, Kryžių, Bronzalių ir įvairių kitokių daiktų. Taipgi rekordų visokiose kalbose su puikiausiomis dainomis ir šokiais. Įvairaus išdarbo Armonikų, Smuikų, (Skrupkų), Klarinetų, Triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi užlaikau Maldakningių ir visokių gražių Popierių laiskams rašyti su įvairiais aprašymais. Visokių magišku Monų daiktų ir knygų su pagalba kurių galima padaryti įvairias štuksas

Taipgi taisome visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, bronzalius ir muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikus, klarinetus, triubus, pianus, vargonus. Darba atliekam gerai ir pigiai. Užsakymus išsiunčiam greitai į visas dalis Amerikos ir Kanados. Visi daiktai pirkti mano krautuvėj yra gvarantuoti. Vieną kartą pirkęs pas mus, pasilikti ant visados mūsų kostumeriu. Taipgi pirkdami daug tavoro ant syk gauname pigiau ir galime parduoti pigiau. Pardudame agentams. Užlaikome įvairaus tavoro „in stock“. Padarome visokius instrumentus ant užsakymo.

Reikalaudami kokio nors tavoro adersuokite:

J. Girdes

103 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Telephone 4659 Greenpoint

PAMĖGINKIT SKAITYTI

Savaitinį Laikraštį

"LIETUVA"

Didelis 8 puslapių laikraštis su paveiksiais, einas 24-tus metus. "LIETUVA" yra politikos, literatūros ir mokslo laikraštis, paduodantis daugiausiai žingeidžių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio. Laikraščio kaina

Už visą metą tik \$2.00

Už pusę metų tik \$1.00

Vieną numerį gausite uždėję, jei pareikalauti, adresuodami:

"LIETUVA"

3252 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Didžiausias ir naudingiausias laikraštis.

Neužsiima barnėmis ne polemikomis.

Talpina daug žinių.

Talpina daug moksliskų ir pamokyančių straipsnių.

"DIRVA" verta skaityti kiekvienam lietuviui ir lietuvei.

TIK \$1.50c. METAMS.

Ant pažiuros vienas No. Dykai.

"DIRVA" 2004 ST. CLAIR AVE CLEVELAND, OHIO

VERGIJOS

dienos jau praėjo. Bet vis dar tarpe mūsų yra daug vergų, kurie yra atstumiami nuo savo darbo beširdės verg-mistrės-LIGOS.

Yra labai lengva išvengti mažų kliūčių išaugant į didelę, jeigu umai atida ant to atkreipiama. Ir tas yra jusų pareiga link paties save ir savo šeimynos tai vis atlikti.

Nuo skaudėjimo pilvo ir žarnų, kaip plovimas skaudžiančios gerkles inтраukimui ir save apmaldinimui dusulio, nuo galvos ir ausų skaudėjimo; ect.

SOROL

apsireiskia esąs iš geriausių naminių gyduolių, esančių ant pardavimo—25c. už butkute.

Nuo Reumatizmo, Podagos, Neuralgijos, Persialtymo, Apšalimo, Dantų-Skaudėjimo, Dieglis ir Skaudėjimo Krutinėje, kaip ir nuo visokių kitų reumatizmo ligų, naudoti

PAIN-EXPELLER,

kaipo seną ir užtiktingą draugą šeimynos per pusę šimtmečio. Tik 25c. ir 50c. butkute; galima gauti visose aptiekose arba pas patį fabrikančią—

F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York.

Mūsų sesers Lietuvoje vargą kenčia Aukaukime joms kuri kiek galite.

DAUNOROS

TREJOS DEYNERIOS arba TREJANKA

Susideda iš 27 įvairių gydančių žolių ir šaknų.

Sutaisyta su degtine arba virintu vandeniū yra geriausias vaistas arba karčių vynu del skilvio.

Gydo visokias skilvio ligas, nemalimą, gumbą, dispepsiją, išputimą, rimenį, dieglius šonuose, krutinėje ir nugaroje, patrukimą, sunkumą ant krutinės ir visokias kitas skilvio ligas. Geriausiai pataiso apetitą.

VARTOJIMAS: Vieną pakelį šitų gydančių augmenų užmerkti į vieną kvortą cystalo spirito ir tiek pat vandens, arba išvirtu cystalo vandenyje ir po 24 valandų gerti po pusę stiklelio arba mažiau.

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius
229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

REIKALINGI AGENTAI ANT CI... ISLYGU.

DIDŽIAUSIAS LIETUVISKAS PARDAVEJAS VYNO IR LIKERIŲ AMERIKOJE

SIDNEY F. MILLER

WHOLESALE LIQUOR DEALER

IMPORTER

116-118 UNION AVENUE
NEAR GRAND ST. BROOKLYN N.Y.

Tel. 3278 STAGG

Vietinės Žinios

SVARBUS SUSIRINKIMAS.

Šiame ketverge, gruodžio 21 d. visi Brooklyno ir New Yorko veikėjai kviečiami susirinkti į Pamelės šv. Parapijos svetainę (kampas Havemeyer ir No. 5th gatvės). Susirinkimo pradžia ant 8 val. vakaro. Pribukite visi, būtinai reikia pasitarti delei veikimo link gavimo laisvės Lietuvai, juk taikos konferencija neužilgo įvyks.

Tą susirinkimą nutarė šaukti visų srovių veikėjų būrelis, turėjęs susirinkimą 13 d. gruodžio. Nepatingėkite!

NEVAŽIUOKITE Į NEW YORKĄ.

Didžiojo New Yorko kriaučiai apskelbė generalį streiką.

New Yorko, Brooklyno, ir New arko vyriškų ir vaikų kriaučiai, priklausantys prie A. C. W. of A. unijos, 13 d. gruodžio, 10 val. ryte išėjo į streiką; virš 65,000 kriaučių apleido dirbtuves, apšaukdami generalį streiką. Pas darbininkus geras upas ir pavyzdinga tvarka, visi pasiryžę kovoti su išnaudotojais, kad pagerinus savo buvį.

Išėjo į streiką ne tik unijistai, bet ir nepriklausantieji prie unijos. Tas aiškiai parodo, kad darbininkų susipratimas auga ir jie, vieni kitiems paduodami ranką, drąsiai stoja į kovą už pagerinimą savo buvio.

Kadangi didelė didžiama darbininkų organizuotų, todėl ir streikas ilgai negalės tęstis. Reikia pažymėti, kad šimet kriaučiai išėjo į streiką daug geresnė tvarkoje, negu kad 1913 metais, nes dabar daug stipresnė organizacija. Šimet iš pirmos dienos į streiką išėjo apie 90 nuošimčių darbininkų. Net ir neorganizuoti darbininkai metė darbą, ką pirmiausia negalima buvo pastebėti. Mat, pats gyvenimas prie to juos privedė. Pragyvenimas diena iš dienos brangsta, o darbininkų algos kaip stovėjo ant vietos, taip ir tebestovi. Ir štai, kad apsigynus nuo bado, darbininkai priversti griebtis kovos, griebtis už įrankio, kad nuvijus nuo durų tą baidą bado šmėklą, kuri jau pradeda baladotis į duris.

Mūsų reikalavimai nedideli ir pilnai teisingi. A. C. W. of A. unija reikalauja 8 valandų darbo dienos ir pakėlimo algų ant 2 dol. į savaitę. Nors reikalavimai teisingi, vienok mūsų ponai darbdaviai atsisako juos išpildyti. Jiems buvo paskirtas laikas duoti atsakymą, bet jie to neišpildė, vadinasi, jie darbininkų reikalavimus ignoravo.

Darbininkų vadovai, negavę nuo darbdavių jokio atsakymo, pradėjo rengtis prie streiko. Tuomet jau firmos suprato, kad darbininkai su jais nejuokauja, bet ištikro rengiasi prie kovos, atsiuntė savo atstovus. Unijos atstovai pradėjo tintis. Tarybos tęsėsi apie savaitę laiko, bet prie nieko gero neprivedė — prie sutarties nepriėjo.

7 ir 8 d. gruodžio visų unijos skyrių buvo šaukiami mitingai; kad nubalsavus ar apšaukti generalį streiką, ar dar atidėti. Visi skyriai veik vienbalsiai nubalsavo apšaukti streiką ir kovoti to, pakol darbdaviai neišpildys darbininkų reikalavimų.

13 d. gruodžio A. C. W. of A. unijos valdyba apskelbė generalį streiką. Tarpe streikierių, randa si 2,500 ir lietuvių, kurie pasiryžę kovoti sykiu su kitų tautų darbininkais.

Todel mes pranešame visiems darbininkams siuvėjams, kad niekas nevažiuotų į New Yorką ir apielinkės darbo įieškoti, nes vištos darbininkai siuvėjai kovoja už pagerinimą savo buvio ir gamimą didesnio duonos kėsni.

Taipgi meldžiame kitų miestų savo draugų siuvėjų nedirbti darbo, jeigu jis bus atsiųstas iš Did. New Yorko. Mes žinome, kad firmos stengsis savo darbus išsiuntinėti į kitus miestus, nes taip visuomet daroma, kuomet darbininkai išeina į streiką.

Draugai darbininkai, nesiduokite save apgauti, nes dabar kapitalistų spauda ir jų agentai rašys visokių nebutų dalykų ir kvies kitų miestų kriaučius važiuoti į New Yorką bei jo apielinkės.

Kad mes kovą laimėsime, nėra jokios abejonės. Vaikų žiponų išdirbystės asociacija, susidedanti iš 55 firmų, ir užlaikanti apie 15,000 darbininkų, pirmą dieną apskelbus generalį streiką, išpildė visus darbininkų reikalavimus; darbininkai tuojaus grįžo prie darbo.

Vyrų žiponų išdirbystės 3 didelės firmos, butent J. Samuelio, J. Eisver and Co. ir Levi and Schilt, kurios užlaiko virš 5000 darbininkų, taipgi išpildė darbininkų reikalavimus.

Is to aiškiai matosi, kad streikas ilgai negalės tęstis.

Lietuviai kriaučiai išrinko iš 24 ypatų komitetą streiko vedimui. Pirmininkas J. Karpus, pagalbininkas — J. Sadauskas; sekretorius — A. M. Augunas, pagalbininkas — J. Kulis.

Presos komisija: J. Matijošaitis, B. Menderis, P. Montvila, A. Sedekerskiūtė ir Iz. Jakimavičiėnė.

Informacijų komisija: M. Urbonas, P. Glaveckas ir M. Glaveckas.

Pikiet. komisija: J. Steponaitis, V. Žilinskas, K. Jankaitis, B. Jakubonis, K. Poška, P. Pėstininkas, S. Stagniuinas, J. Kazakevičius, P. Pakinkis, O. Merkevičiūtė, A. Dambrauskintė ir K. Baltrušaičiūtė.

Unijos ofisas ir susirinkimų vietą 101-103 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Visokiais streiko reikalais kreipkitės pas komiteto sekretorių ypatingai bei-laiškais sekančiu adresu: A. M. Augunas, 101-103 Grand Str., Brooklyn, N. Y. Telefono Nr.: 1304 Greenpoint.

Presos komisija: —
I. Matijošaitis,
B. Menderis,
P. Montvila,
A. Sedekerskiūtė.
Iz. Jakimavičiėnė.

DĖŽUTĖSE RASTA AUKŲ LIETUVOS GELBĖJIMUI.

Liet. Aut. ir Gelb. Fondas kiek laiko atgal intaisė dėžutes del aukų ir iškabinėjo užeinamesnėse vietose. Dabar nekurius dėžutės likosi atraktytos ir jose rasta:

„Vien. Liet.“ ofise (dėžutės Nr. 31) ————— \$18.70
Schegaus ir Ambraziejaus (Nr. 15) ————— 4.48

Markausko ir Kulisevičiaus (buv. Draugelio) saliuone (N5) ————— .88

„Tėvynės“ ofise ————— 1.03
M. W. Bush dirbtuvėje (N. 12) ————— 4.93

Pinigai bus persiųsti L. G. ir A. F. L. G. Kaziuinas.
L. G. ir A. F. vietin. fon. fin. sek.

Pranešimas Kooperacijos nariams. — Bus didelis Liet. Kooperat. krantuvės susirinkimas ketverge, Tautiškame name. Yra daug reikalų apsvarstymui. Susirinkite visi.

Sekr. S. T. Laurinaitis.

Tel. 2320 Greenpoint — Telephone 7867 Main

GRABORIUS

JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsmuoju ir laidoju mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Paršandau karientas laidotuviams, veselijoms, krikštynoms ir kitoms pasivažinėjimams.

Viršui minėtai reikalais kreipkitės pas mane, o busit užganėdinti.

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

New Plaza Hall

Dvi DIDELES SALES DEL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESELIU IR LINKSMU VAKARELIU

PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.

A. Miller, Savininkas

121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street BROOKLYN, N. Y. Telephone 4437 Stagg

Telephone 885 Greenpoint PUIKIAUSIA UŽEIGA

Kada tik nueisi, visada sveteliu pilna pas

Alex Shrupski

SVEIKIAUSI IR GERIAUSI VISOKIOS RUŠIES GERIMAI IR KVEPIANTI CIGARAI.

Alex Shrupski, Savininkas

61 South 2nd Street, Brooklyn, N. Y.

— NEPAMIRŠKIT —

Tautiško Namo,

Extra, parankiausia Salė veselioms, Baliams, Teatrams ir mitingams. Skanus alus, gardi degtinė, visoki likierai, puikūs Cigarai. Skanus užkandžiai ir nakvynė.

A. RAZUTIS

101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

eik visada pirkti pas Simaną Pociuną. Cia gausi Čeverykus gerų išdirbyčių, kaip W.L. DOUGLAS EMERSON ir kitų. Reikalau damas užėik.

S. POCIUNAS

127 Grand St., kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

TESIASI PRIĖMIMAS PRENUMERATOS ANT RUSIŠKO DIDELIO DIENAŠČIO

"RUSSKAYA ZEMLYA"

kuris išeina kas dien ir kuriame telpa straipsniai, žinios, karikatūros ir paveikslai dienos klausime.

K A I N A:

Suvien. Valstijose, metams \$3.50;
pusei metų 1.80;
trims mėnesiams ..... 1.00.
New Yorke ir užsienin metams 6.50;
pusmečiui 3.50

Užsirašydami adresuokite:

"RUSSKAYA ZEMLYA"

231 E. 17th St. New York, N. Y.

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užėiga pas

Jokuba Kancieriu

Skanus Alus, Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanos Cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys kitur nepamirškite šios puikios vietos.

253 Wythe Ave. Kampas North 1-st Str. BROOKLYN, N. Y. Tel. 5311 Greenpoint.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Lavių, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kauciją \$30.000.)

Taipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina

P. J. CHMIELIAUSKAS, 177 E. Main St. PLYMOUTH, PA. (Bell Phone 8-R)

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelei Europor keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susinešimas. Artymesnių informacijų apie kalnas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Cullen, Passenger Traffic Man 90 West Street, N. Y.

Du-kart nedolinis laikraštis smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

ŠEŠINA kas UTARNINKA ir PĖTNYCIA

Prenumerata kaštuoja: Amerikoj Ant viso meto \$2.50 Ant pusės meto \$1.25

EURO-ROJE Rusijoje ir Lietuvoje \$3.50 Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prusose 15 markių.

Priek tam pilnai užsimokėj skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

Adresavokite: W. D. Boczkowski & Co 528-522 W. South AL. MAHANAY CITY, PA

Bell Phone, Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. Physician and Surgeon (lietuvių gydytojas ir chirurgas pabaigęs Indijos Universiteta) Gydo visokias ligas vyrų, moterių ir vaikų. Daro operacijas. Ofiso valandos: 9-11 rito, 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedėlioms: 9-11 rito 1-4 po piet.

Telephone 3674 Stagg

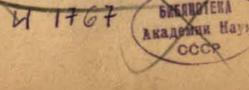
Robertas Gabrecht's CAFE

KASDIEN

Szutinti Kliamsai ir Kliamsu Sriuba

Puikiausia užėiga del visų. Skanus Alus ir visoki Likierai, kvepianti CIGARAI. Visoki užkandžiai dovanai.

355 GRAND STREET, KAMPAS MARCY AVE. Brooklyn, N. Y.

LMA VRUBLEVSKIŲ BIBLIOTEKA

002 00426273 6

LIUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS
VRUBLEVSKIŲ BIBLIOTEKA

P-327

1916